

Ketabton.com

اختصار وقایع مهم هفته

قرار داد فروش پنجهزار تن پخته معلوج به قیمت پنج ملیون و سه صد هزار دالر بیسن سپین زشرکت و کمپنی وستوک انتورک اتحاد شوروی روز ۲ قوس به امضاء رسید .

کاروان حامل حجاج پنتون و بلوچ شامل ده بس قبل ازظهر روز قوس از کابل رهسپار بیت الله شریف گردید .

در خارج کشور

خبرنگار بی بی سی از لژین اطلاع میدهد که اکنون اوضاع در پرتگال بشکل دراماتیک روبه وخامت گذاشته و راه حل مصالحتی که بیسن رهبران نظامی برای خاتمه دادن به بحران حاصل شده بود موثریت خود را از دست داده است .

عده از رهبران و نمایندگان رهبران خارجی شب شب به مادرید رفتند تا در مراسم بغال سپردن جسد جنرال فرانکو شرکت جویند .

نماینده رویتر از اسلام آباد خبر داده است که با برطرفی ناگهانی عنایت الله گندا پور صدراعظم سابق از عضویت حکومت در پشتونستان این حکومت تکان شدیدی خورده است .

باوصف بیست و یکمین بار موافقه در مورد متارکه جریان اوضاع در بیروت شب دوشنبه فقط از صداهای متواتر ماشیندار و هاوان بخوبی تشخیص داده میشد .

داکتر والدهایم سر منشی موسسه ملسل متحد در اولین مرحله سفر خود به شرق یانسه دیشب با عبدالعلیم خدام وزیر خارجه سوریه و یاسر عرفات رهبر موسسه آزادی فلسطین در دمشق ملاقات کرد .

در کشور

بایام شباغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم سیمینار بین المللی مرکز بین المللی تحقیقات پشتو روز اول قوس در ادیستوریم پوهنتون کابل افتتاح گردید . محفل پس از آنکه چند آیت از قرآن عظیم الشان تلاوت گردیده و سرود ملی نواخته شد با قرائت پیام شباغلی رئیس دولت و صدراعظم توسط پوهاند عبدالقیوم وزیر معارف افتتاح گردید .

شباغلی ستویان رادوسلاوو سفیر کبیر جمهوری مردم بلغاریا مقیم کابل قبل از ظهر شنبه اول قوس با پوهاند دکتور نوین وزیر اطلاعات و کلتور ملاقات تعارفی نموده و ضمناً راجع به همکاری کلتوری و اطلاعاتی بیسن دو کشور مذاکره کرد .

اولین کاروان حجاج افغانی ساعت یک بعد از ظهر ۳۰ قوس از کابل ذریعه ده بس برای ادای فریضه حج عازم بیت الله شریف گردیدند .

امتحانات سالانه شاگردان مکاتب نانسوی و بیسه های مناطق سردسیر کشور روز اول قوس آغاز گردید .

سیمینار روسای یکده از محاکم ولایات روی پاره مسایل مشترک اداری و قضایی روز دوقوس در وزارت عدلیه دایر گردید . بعد از آنکه آیات چند از قرآن کریم تلاوت شد دکتور عبدالمجید وزیر عدلیه ولوی خارتوال سیمینار روسای محاکم ولایات نزدیک بکابل رادرفر اداره عالی قضا افتتاح نمود .

مرحله اول پروژه دستگاه برق آبی کجکی ولایت هلمند ضمن مراسم افتتاح گردید .

متن پیام

بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم بمناسبت افتتاح سیمینار بین المللی مرکز تحقیقات پشتو

شادمانم که نظریه مساعدت یونسکو مرکز بین المللی تحقیقات علمی و ادبی پشتو در پشتو بولنه افغانستان در کابل با تشکیل یک مجلس علمی بکار آغاز میکند . سرزمین افغانستان و مردم باستانی آن در پرورش کهنسال ترین زبانهای این منطقه آسیا مانند اوستایی و ویدایی اولین سهم را داشته و این سهم خود را در مورد یک عده السنه دیگر در مراحل مابعد تاریخی نیز مسیلاً انجام داده اند . ظهور زبان پشتو در دامنه های کوهسار افغانستان صورت پذیرفته و طی قرون در آن پرورش یافته است و باین جهت کمال مناسبت دارد که یونسکو افغانستان را بحیث مرکز تحقیقات علمی و ادبی پشتو تشخیص داده است . همچنان که افغانستان نخستین مهد زبان و ادب دری است در رشد زبان ملی پشتو و ادب آن طی نسل هابدل مساعی کرده است و صمیمانه آرزومند است این خدمت رادر جهان علمی بود .

پوهاند دکتور عبدالقیوم وزیر معارف حین افتتاح سیمینار بین المللی مرکز بین المللی تحقیقات پشتو در ادیستوریم پوهنتون کابل .

دولت به دعلمی او تاریخی څیړنو دپراختیا په منظور د هیواد د تیرمدنیت او د لرغونو آثارو او د لرغون پيژندنې د تحقیقاتو او د ملي موزیمونو د تاسیس په باب لازم اقدام وکړی .

د پښتو څیړنو د بین المللی مرکز د بین المللی سیمینار

پنجشنبه ۶ قوس ۱۳۵۴ - ۲۳ ذی قعدة ۱۳۹۵ - ۲۷ نومبر ۱۹۷۵

د افغانستان د جمهوریت د دولت رئیس او صدرا عظم ښاغلی محمد داود د افغانستان خلکو ته په خطاب نومی وینا کی څرگنده کړی وه :

«دولت به د علمی او تاریخی څیړنو دپراختیا په منظور د هیواد تیرمدنیت او د لرغونو آثارو او د لرغون پيژندنې د تحقیقاتو او د ملي موزیمونو د تاسیس په باب لازم اقدام وکړی.»

دغه هیلو ته په عمل کېښی د تحقیق ورکولو په غرض د دولت د کلتوری پالیسی له مخی د هیواد د یو شمیر فرهنگی او علمی موسسو په مرسته په یولم اړخیزو اقداماتو لاس پوری شوچه د هغوله جملی نه یو هم د پښتو څیړنو د بین المللی مرکز بین المللی سیمینار دی چه ددی اونی په سر کېښی د پښتو ټولنی په چوکاټ کی د یونسکو په مرسته د کابل پوهنتون په ادیتوریوم کېښی پرانستل شو او علمی غونډی یی تر اوسه پوری روانی دی.

په دی سیمینار کېښی له افغانی پوهانو پرته د یو شمیر دو سترو هیوادو پوهانو هم برخه اخیستی او د پښتو څیړنو د بین المللی مرکز په مر بوطو مو ضو عاتو او په هغو نورو لارو چارو څیړنه کوی چه زمونږ د ملی ژبی پښتسو دودی او انکشاف اوملی کلتور اوملی ممیزاتو دزیاتی معرفی سره مرسته کونی شی.

لکه چه د پښتو ټولنی پوی منبع څرگنده کړیده د پښتو څیړنو

بین المللی مرکز د یونسکو له خوا په رسمیت پیژندل شوی اود پښتو ټولنی په چوکاټ کېښی وده او انکشاف کوی اود یوی اجراییه څانگی په لرلو اود یو علمی کمیسیون په سلا ومشوره خپلی وظیفی سر ته رسوی.

ددغه مرکز دکار دښه والی او چټکتیا دپاره یو شمیر کلن پروگرام جوړ شوی چه د ۱۹۷۶ کال نه تر ۱۹۸۱ کال پوری تطبیق کیری اود هغه داغیز من تطبیق په باب د پښتو څیړنو د بین المللی مرکز په بین-دی .

د ملی روان سیمینار کی خبری روانی په دی سیمینار کېښی د شمیر کلن پلان د تطبیق په باب د څیړنی په څنګ کېښی د افغانی او یو شمیر دوستو هیوادو د پوهانو له خوا د پښتو ژبی اود ادب مو قف د مرکزی ایشیا په تمد نونو کېښی، د پښتو د تعمیم او انکشاف دارتقا بی سیر، پښتو پیژندنی، د پښتو قا مو سن لیکلو علمی مو ضو عاتو، په پښتو ادب کېښی د تاریخی پښتو دانعکاس، د پښتو ژبی د گرامرو نو د تاریخی په شفا هی ادب او په تیره بیا لنډیو کېښی د ښځو د برخی، په لنډیو کېښی د پښتنی میرمنی د خاصی څیری، په پښتو لنډیو کی د پښتنو د اجتماعی ژوند دانعکاس، دانگریز او افغان په لومړی جگړه کېښی د پښتنو او بر تا نسوی عسکرو د تکتیکونو دمقابلی، د پښتو ژبی دنمشاء په آریایی ژبو کېښی د پښتو مقام، د پښتو ژبی د احصائیوی

خصوصیاتو، په افغانستان کېښی د قبیلوی ژوند او مرکزیت د څیړنی، د کور چی پښتو دکلتور، د پښتو ژبی د ریښو دلټونی، د پښتو د فر هنگی او ژبی پیدا یښت د څیړنی پښتو ته یو نظر، د پښتو د خپلوانو ژبو، علمی پښتنوالی، د افغانستان درټ پوهنی داطلس په اساس د پښتو د لهجو دویښ، د پښتو د گډو دونو، د سعدی ژبی او ژبی پار سو مقایسی د پښتو د قلمی نسخو، په پښتو ادب کېښی د پښتنی ښځی دموقف او برخی په باب یو لمې گټور مطالب اود پښتو ژبی په څیړنی یا نسبی نظریی او پښتنی دونه وړا نسبی شول.

پښتو او یا بله هره ژبه دولسونو دپوهید لو او پوهو لویو اوزینی وسیله ده که وویو چه دنړی په سرد ساینس او تکنالوژی دغه ټول حیرانوونکی پرمختگونه د ژبی د علمی کولو، ودی، انکشاف او غنی کولو په برکت را منځ ته شوی دی نو په حقیقت په مو سترگی نهوی پتی کسری، ځکه په خپله ژبه ولس ته د علمی او گټورو کتا بونو برابرول او په علمی اساس د ژبی دودی او انکشاف په لاره کېښی گام اخیستل ټولو ته موقع ور کوی چه خانونه د روانی پیری د حیرانوو نکو پرمختگو نو په حکم دواقعی بر مختیا په لاره سیخ کړی خو که ژبه دواقعی ودی څخه گو ښه ساتله شوی وی هلته بیا ټولو ته د علم او پوهی له نعمت څخه داستفا دی امکانات لږ او محدودوی

بقیه در صفحه ۴۵

ضمیمه

شاملین سیمینار بین المللی مرکز بین المللی تحقیقات پښتو قبل از ظہر و بعد از ظہر دپروز در کتابخانه پوهنتون کابل تشکیل جلسه داده و پیرامون زبان و ادب پښتو مباحثات علمی بعمل آوردند.

در جلسه قبل از ظہر دپروز که بریاست داکتر لویی دوپری دانشمند امریکایی و معاونیت څیړندوی عبدالله خدمتگار دایر شد چهار تن از دانشمندان شامل سیمینار مقالات علمی شانرا قرائت نمودند که در زمینه بحث و تحلیل علمی از طرف اعضای سیمینار صورت گرفت.

دواین جلسه پوهاند میر حسین شاه دربارہ تحول پښتو در دوفرن اخیر داکتر مکنزی دانشمند انگلیسی پیرامون مطالعات زبا نهی خاصا نواده پښتو پروفیسور مار گنسترن دانشمند نارویژی دربارہ جستجوی ریشه های زبان پښتو و تدقیق پیدایش هویت فرهنگی و زبانی پښتونپا و داکتر شارل کيفر دا نشمند فرانسوی پیرامون تقسیمات لجه های پښتو به اساس اطلس زبانشناسی افغانستان مقالاتی ایراد کردند.

همچنان در جلسه بعد از ظہر دپروز که بریاست داکتر شارل کيفر دانشمند فرانسوی و معاونیت پوهاند عبدالشکور رشاد دایر شد، دوکتور استعلامی دانشمند ایرانی در باره علاقمندی مؤسسات علمی ایران به پښتو شناسی دوکتور زرغونه دربارہ تاریخچه گرامر زبان پښتو ښاغلی اشرف غنی پیرامون تحلیل مختصر نظریات سرالف کارو راجع به ژند کی قبایلی افغانستان محترمه دو کتور بدرالزمان فرییب دانشمند ایرانی دربارہ مقایسه زبان سفدی و فرس قند یم و ښاغلی محمد ابراهیم عطایی راجع به سیم نوشته های شفاهی در ادبیات پښتو مقالاتی ایراد نمودند.

خبر نگار آژانس باخترا علاوه میکند که شاملین سیمینار در ختم هر بیانیه سوالات و پیشنهاداتی مطرح نموده و پیرامون هر موضوع بحث و تحلیل علمی صورت گرفت.

برای استماع بیانات دانشمندان در جلسات دپروز پوهاند عبداللیم وزیر معارف و ښاغلی فیض محمد وزیر سرحدات عدد از رؤسا، استادان، محصلان پوهنتون کابل و تعداد زیادی از علاقمندان اشتراک کرده بودند.

وقایع مهم سیاسی هفته

از شفیع «راجل»

تعطیل در مذاکرات

«سالت»

تعطیل در مذاکرات سالت دوم که هفته جاری خبر آن اعلام گردید يك قدم عقب در انكشاف سیاست دیتانت و بهتری روابط بین اتحاد شوروی و امریکا محسوب میگردد .

این تعطیل باعث بروز چند واقعه مهم گردیده است :

* سفر مسجوزه لیونند بریژنیف سرمنشی حزب کمونیست اتحاد شوروی به اضلاع متحده امریکا که قرار بود در خزان سال جاری صورت بگیرد به تعویق انداخته شد .

* دوکتور کیسنجر وزیر خارجه امریکا اعلام نمود که تا زمانیکه اختلاف در مورد سالت دوم حل نشود امکانات بهبودی در روابط اتحاد شوروی و امریکا دیده نمیشود .

* اگرچه دلیل اصلی این تعطیل تا حال افشاء نشده یقین است مذاکرات با چنان اشکالی روبروشده که طرفین را مجبور ساخته تا با قبول عواقب آن، آنرا به تعویق بیاندازند .

* از وقت تعطیل مذاکرات باین طرف مطبوعات امریکا و اتحاد

شوروی تبلیغات پروپاگندی علیه همدیگر را توسعه بخشیده اند .

علت تعطیل :

جانبین دلایل مختلف برای توقف دادن مذاکرات داشتند .

امریکا مدعی است که اتحاد شوروی بعضی راکت های ضدطیاره را به راکت های ضد راکت خلاف مواد مندرج سالت اول مبدل نموده است . همچنان امریکا مدعی است که اتحاد شوروی در مذاکرات سالت اول در مورد قدرت بعضی راکت ها معلومات غلط داده و تحت البحری های ذروی و کشتی های ذروی را که تحسنت ساختمان بوده است پنهان نموده . اتحاد شوروی مدعی است که امریکا راکت های (کروژ) را که از طیارات در حال پرواز فیر میشود و حکم راکت قاره بیما را دارد شامل راکت ها بسازد .

همچنان اتحاد شوروی امریکا را متهم به شدت ریسرچ بیشتر برای انکشاف اسلحه جدید گردانیده . چنینکه مذاکرات سالت دوم که به تعقیب ملاقات جرالده فورد رئیس جمهور امریکا و بریژنیف در ولادی واستک صورت گرفت در جریان بود شیلز نگر وزیر دفاع امریکا از وظیفه اش سبکدوش ساخته شد . ناظرین سیاسی بر طرفی ویرا بسا مذاکرات سالت ارتباط داده گفتند شیلزنگر اصلا طرفدار انعقاد معاهده سالت دوم نبود در حقیقت فورد بابر طرفی وی یگانه شخصیت کابینه اشراکه مانع پیشرفت مذاکرات سالت دوم بوداز بین برداشت .

اهمیت

اثرات تولید شده تعطیل مذاکرات سالت دوم نشان میدهد که ایسن کنفرانس تا کدام اندازه برای امریکا و اتحاد شوروی مهم میباشد . درحقیقت

آینده دیتانت، سرنوشت معاهده صلح هلسنکی و آینده روابط ذات-البینی این دو مملکت منوط و مربوط به نتیجه معاهده سالت دوم است . هرگاه بعد از تعطیل موجوده این

مذاکرات ناکام گردد یقین است تشنج وسیع دامنگیر روابط ایسن دو مملکت خواهد گردید زیرا هم امریکا و هم اتحاد شوروی مجبور خواهند شد مسابقات تسلیحاتی شانرا شدت بخشند . این خود ایجاب مصارف هنگفت را خواهد نمود .

در حقیقت روابط امریکا و اتحاد شوروی بنا بر موضوع سالت دوم بیک دوراهی رسیده است که یا منتج به صمیمیت بهتر و نزدیکی زیادتر میگردد و یا تمام پایه های دیتانت که کیسنجر مهندس آن میباشد سقوط میکند .

بنا بر بزرگ همین واقعیت هاست که واشنگتن در روز های اخیر هفته دو عکس العمل در این مورد نشان داده است :

اول - فورد اعلام کرد که حاضر است بابر بریژنیف برای حل معضلات سالت دوم ملاقات کند . دوم - کیسنجر در يك مضاحیسه مطبوعاتی گفت هرگاه ایجاب کند میتواند برای مذاکرات سالت سه اتحاد شوروی سفر نماید .

عکس العمل مسکو در مورد این پیشنهادات معلوم نیست . سکوت موجوده نشان میدهد که زعمای اتحاد شوروی این پیشنهادات را با دقت تام مورد مطالعه قرار داده است . آنچه حالا واضح است اینست که یا سالت دوم ودیتانت و یا آغاز مجدد جنگ سرد .

پیام بخوانندگان

باخوشی باید یاد کرده بانزده سال پیش از امروز نهفت نسوان بنابر ضرورت عصر و زمان برای سهم گیری فعالانه خواهران افغانی در انکشاف کشور اساس گذاشته شد آرزوی یگانه از این اقدام آن بود تا همه خواهران افغانی همدوش برادران شان در خدمات اجتماعی سهم بگیرند و در حدود عدالت انسانی و قوانین اجتماعی از حقوق مدنی خویش برخوردار باشند. خوشبختانه اکنون می بینم این نهفت به همکاری زنان منور به موفقیت دنبال میشود و در حدود امکان، زنان افغان همدوش برادران شان در ساحات مختلف انکشافات ملی مشغول کار و خدمت اند.

خواهران و دختران عزیز!

نباید ناگفته گذاشت که افراط در هر چه باشد نتیجه خوب ندارد تقلید ظاهری و بیجا و تجمل پسندی بعد مبالغه که متناسب بسویه اقتصاد و روحیه انقلاب ملی مائمی باشد تصور نمیکنم بسیار معقول و پسندیده باشد لذا غور و تعمق داوطلبانه شما خواهران و دختران با احساس و وطن پرست را در این موضوع که نباید بسیار کوچک و بی اهمیت تلقی شود جلب میکنم و امیدوارم راه معقولی برای اصلاح آن جستجو نمائید.

یقین دارم ساحة این همکاری روز بروز وسعت می یابد و زنان افغان بانجابت و مقام خاص شان در گرداندن چرخ اجتماع با مردان سهم فعالانه میگیرند.

در جامعه ما چون سایر جوامع رو با انکشاف در پیملوی سایر موانع موضوع بیسوادی و وجود یک سلسله رسم و رواجهای بیجا هنوز در برابر تثبیت حقوق زنان و سهمگیری واقعی شان در خدمات اجتماعی قرار دارد.

اما محققا طرح پلانهای جامع و تنویر پیسیم و وسیع اجتماع، مشکل ما و جوامع مشابه را در این زمینه حل خواهد کرد.

دولت جمهوری آرزو دارد با تنویر مزید طبقه نسوان از نیروی آنها در ساختمان جامعه نوین افغانی بیشتر استفاده شود و خدمات آنها در انکشافات جامعه زیادتر جلب گردد. در عین حال آرزوی ما این است که زمینه بهتر کار برای زنان پیدا شود زنان از حقوق مدنی خود برخوردار و عدالت انسانی موفقی با ارزشهای ملی و نیاز مندی های اجتماعی بین زن و مرد تامین گردد.

امروز که مراسم تجلیل از سال بین المللی زن تحت شعار بزرگ مساوات، انکشاف و صلح افتتاح میشود صمیمانه آرزو می برم به همکاری تمام هموطنان و موسسات بین المللی موفقیت عایی در زمینه بهبود حال زنان و تثبیت موفقیت و تامین حقوق ایشان بسویه های ملی و بین المللی نصیب گردد و این سال، آغاز خوبی برای سهم گیری دایمی آنها در خدمات اجتماعی رفیع هر گونه تبعیض در برابر زن و برخوردار داشتن آنها از حقوق انسانی و مدنی باشد.

يك تن از حجاج افغانی هنگام خدا حافظی

دین شماره

د پښتو څېړنو دین المللی مرکز ۰۰ ص ۷	د سرور زوی لیکنه
پس های که هر یک ۳ میلیون افغانی ۰۰ ص ۸	رابور از گل احمد زها ب نوری
حاصل پخته در سال جاری ص ۱۰	رابور از مریم محبوب الفسری
گزارش خبر نو پسا ن جهان ص ۱۲	ترجمه: میر حسام الدین برو مند
جمهوریت لبنان ص ۱۴	ترجمه: عزیزالله کوه گدا
هنر در لابلای قرنیا ص ۱۸	تبع از حامد نوید
قتل عام فیلیپا در کشور رواندای افریقا ص ۲۰	ترجمه: س، علوی
زمین مرکز جهان و تشریح دیگر ۰۰ ص ۲۲	ترجمه: دکتور جیلانی فر همنده
طفل و مادر ص ۲۴	ترجمه: میر جمال الدین فخری
تعادف عجیب ص ۳۰	ترجمه و نگارش ابراهیم سابق
فراریکه نزدیک به دوسا ل ۰۰ ص ۳۲	ترجمه: رهپو
شبه موسیقی راک در پس کوچه ها ص ۵۲	
دژوند بیمه ص ۵۴	دمنت بار زبانه
زبان آریایی ص ۶۲	نویسنده: طارق نیلاب رحیمی

شرح عکس روی جلد:

پروین هوسا هنرمند تیاتر که اخیرا با بازی در درام رشته ای نقره بی خوب درخشید.

دېښتو څېړنو دبين المللي مرکز بين المللي سيمينار دعلمي غونډو يوه منظره

سرود زوی

دېښتو څېړنو دبين المللي مرکز بين المللي سيمينار پرانستل شوه

په دې سيمينار کېښي دپښتو دودې او انکشاف په عملي لارو څېړنه کېږي

پښتو ټولني تر اوسه پورې څلور بين المللي سيمينارو نه جوړ کړي دي

دپښتو دودې او انکشاف دپا ره دپښتو ټولني له خوا يو شمېر کلن پلان برابر شويدي چه ديونسکو په مالي او تخنیکي مرسته عملي کېږي

کابل ځينو اوسيدو نکو کورديپلو- ماتیکو او يو زيات شمير نورو علاقه لرونکو برخه اخیستی ده. دپرانستلو په غونډه کېښي دزيری جريده چه په خاصه او فوق العاده توگه په اتو مخونو کېښي خپره شوي وه او دپښتو ژبې او ادب په باب يې دپېړيو په اوږدو کېښي گپور او په زړه پورې مطالب لړل دپرو گرامد پانور سره يو ځای په گډون کوونکو وويشل شوه.

له دې وروسته دپوهنې وزير دسيمینار دکورنيو او باندنيو گډون کوونکو پوهانو په ملگر تيا دکابل پوهنتون کتا بتون ته لاړ او هلته يې دخپرونکو، محققينو، متتبعينو او محصلانو داستفا دی دپاره دپښتو ژبې دکتابونو برخه پرانستله او د

انگلیسی متن يې دنطاق له خوا وړاندې شو ورپسې دپښتو ټولني رئيس څېړنوال محمد صديق روهي دافغانی پوهانو په نمايندگی په پښتو او انگلیسی ژبو او نارويزی پوه پرو فيسر گيورگ مور گنسترن د دوستو هيوادو دپوهانو په وکالت په پښتو ژبه اودغه راز دکتر معظم حسين ديونسکو په نمايندگی په انگلیسی ژبه ويناوي وکړي ارحيالی يې څرگندی کړي چه دسيمینار نتيجی دپښتو ژبې په پراختيا او د نړی ددغی سيمي دکلتور په روښانه کيدو کېښي گټوری ثابتی شی.

دسيمینار دپرانستل کيدو په غونډه کېښي دکا بينی يو شمير غړيو يو شمير عسکری او ملکی عالی رتبه مامورينو پوهانو او عالمانو او په

متن يې دښاغلی اشرف غني ولوست ددولت دښاغلی رئيس اوصد را عظم به خپل پيغام کېښي ویلي دي: «...پښتو ژبه دافغانستان د غرونو په لمنو کېښي پيدا شوی اود پېړيو په اوږدو کېښي روزل شويده اوله دې امله ډيره مناسبه ده چه یونسکو افغانستان دپښتو دعلمي او ادبی څېړنو دمرکز په حيث پيژندلی دی، لکه څرنگه چه افغانستان ددري ژبې او ادب لومړنی زانگو ده، دپښتو دعلمي ژبې اوددغی د ادب په پا لته کېښي يې دپېړيو په ترڅ کېښي زيار ایستلی اود زړه له کومي هيله لری چه په ننني علمي نړی کېښي ديونسکو په مرسته دی خدمت ته دوام ورکړی.»

وروسته دپوهنې وزير پوهاند عبدالقيوم خيله وينا واوروله چه

دپښتو څېړنې دبين المللي مرکز بين المللي سيمينار چه مقدمات يې د۱۳۵۲ کال دچنگا بن په میاشت کېښي ديونسکو له خوا دپاریس په ترتيب شوی غونډه کېښي برابسر شوی و د۱۳۵۴ کال دليندي دمياشتی په لومړی نيټه دکابل پوهنتون په ادیتوريم کېښي دیوی هفتی دپاره د جمهوریت دمؤسس ددولت درئيس او صدراعظم دښاغلی محمد داود په پيغام سره پرانستل شو.

دغونډې په سر کی دقرآن عظیم الشان خو مبارک آيتونه ولوستل شول او ملي سرود وغږول شوله دی وروسته دپوهنې وزير پوهاند عبدالقيوم ددولت دښاغلی رئيس او صدراعظم هغه پيغام چه په دی مناسبت صادر شوی و ولوست چه انگلیسی

محترمه حمیرا چهد پښتو څیړنو دین المللی مرکز په بین المللی سیمینار کښی غړیتوب لری

پښتو ادبیاتو کښی د شفا هی لیکنی دبرخی دپښتو ژبی په څیړنی باندی د نظر یاتو، دپښتو دقلمی نسخو، په پښتو ادبیاتو کښی دپښتنی ښځی دمو قف او برخی، نازو انسا او په بیلو بیلو اړخو نو ریا واجوله او په دی برخه کښی یی خپل پښتنی د دونه او نظریی څرگندی کړی .

د سیمینار کڼون کوونکی په مربوطو موضوعاتو باندی د څیړنی په حال کښی د (مقیم) عکاسی

سیمینار کڼون کوونکو هغه وکتله. د همدی ورځی له غرمی نه وروسته د سیمینار کڼون کوونکو افغانی او د باندنیو هیوادو پوهانو د سیمینار د غونډو د څر نکوالی په پرو گرام خبری وکړی.

د سیمینار اساسی غونډی دیکشنی په ورځ دیندی د میاشتی په دوهمه نیسه دسپار په نښو بچو دکابسل پوهنتون په کتا بتون کښی پیل سوی. د لومړی غونډی مشری چه په همدی ورځ وشوه یوه نارویژی یوه پروفیسر مور کسټرن په غاړه دروده پروفیسر کیورث مور کسټرن د ۱۸۹۲ کال دجنوری په دریمه نیټه د ناروی په پا ینخت اوسنو کښی زیږیدلی اووس یی عمر څلور اتیا کلنی نه رسیدلی دی. ده دخپل عمر په څلور اتیا کلونو کښی د بیلو بیلو ژبو په باب گهوری څیړنی او تحقیقات کړیدی خو پښتو یی په سر کښی واقع ده.

مور کسټرن په پښتو خبری کوی او کله چه یی د سیمینار د پراستلو په غونډه کښی د باندنیو دوستو هیوادو د پوهانو په نمایندگی وینا کوله هیله یی څرگنده کړه چه د پښتو لنډیو په باب چه د پښتو ادب یوه ښکللی نړی بلله کیربی هم ژوری څیړنی وشی.

دیکشنی دورځی له غرمی نه مخکی غونډه کښی هندی یوه پرو فیسر رام راهول خپله مقاله ولو ستله او دخپلی مقالی په ترڅ کښی یی د پښتو ژبی دودی او انکشاف په باب یولی پښتنیادونه وړاندی کړل.

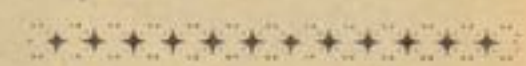
ورپسی یو هاند عبد الحی حبیبی د پښتو ژبی او ادب مو قف د مرکزی ایشیا دخلکو په تمد نونو کښی او ښاغلی عبدالجلیل وجدی «د پښتو د تعمیم او انکشاف ارتقایی سیر» تر عنوان لاندی خپلی مقالی ولوستلی. د غرمی نه وروسته غونډه د پوهاند حبیبی په مشری وشوه او پوهاند صدیق الله ربینین «د پښتو پیرندنه» او دکتور روان فرهادی «د پښتو قاموس لیکلو علمی موضوعات» تر عنوان لاندی خپلی مقالی وړاندی کړی ورپسی د پښتو ټولنی مرستیال څیړندوی عبدالله خدمتکار په پښتو ادب کښی د تاریخی بیښو انعکاس نومی او ښاغلی قیام الدین خادم د علمی پښتو نوالی نومی مقاله ولوستله وروسته بیادکتورس زرغونی د پښتو ژبی د گرامر تاریخیچه بیان کړه د سیمینار په لومړی علمی غونډه کښی پوهاند دکتور سید بهاوالدین د

درلین های مختلف شهر کابل این

- ایستگاه های دور دست کابل،
با مینی بس های سریع، بهم ارتباط
داده می شوند.
- تو رید سا مان بس های برقی،
تا یکماه دیگر آغاز میشود.

بس های مد رنی که در آن ها
عمه و سایل ضروری تعبیه شده،
برای سفر های دور دست، عنقریب
در افغانستان بکار می افتد، درین
بس ها کوار، یخچال، تشناب های
عصری و سایر لوازم سفر های
طولانی مد نظر گرفته شده است.
ارزش هر یک ازین بس ها بیش
از سه ملیون افغانی است، که توسط
کمپنی ایران نا سیو نال ساخته
می شود.

آنچه در طی سالهای اخیر،
بصورت عموم در افغانستان

از گل احمد زهاب نوری

بس های که هر یک ۳ ملیون افغانی

سر مایه و تعداد عراد جات ایسر
مؤ سسه میگوید:
- در آغاز نا سیس مؤ سسه
سر مایه ابتدایی آن در حدود پنجمصد
ملیون افغانی پیش بینی شده بود،
ولی همین اکنون سر مایه ما به
یکهزار ملیون افغانی رسیده است
و تا تطبیق پرو گرام های انکشافی
تصدی ملی بس، سر مایه آن به
یکهزار و پنجمصد ملیون افغانی
متجاوز خواهد شد.

در مرحله نخست یکصد و هفتاد
و سه عراد سرویس از کمپنی تاتای
هند و دو صد و هزده عراد بنز از
کمپنی ایران نا سیو نال، در چوکات
ملی بس فعالیت خواهند نمود. علاوه
بر آن هشتاد و شش بس برقی
بصورت دورانی، در جاده های عمومی
شهر نیز توسط این مؤ سسه بکار
انداخته می شود.

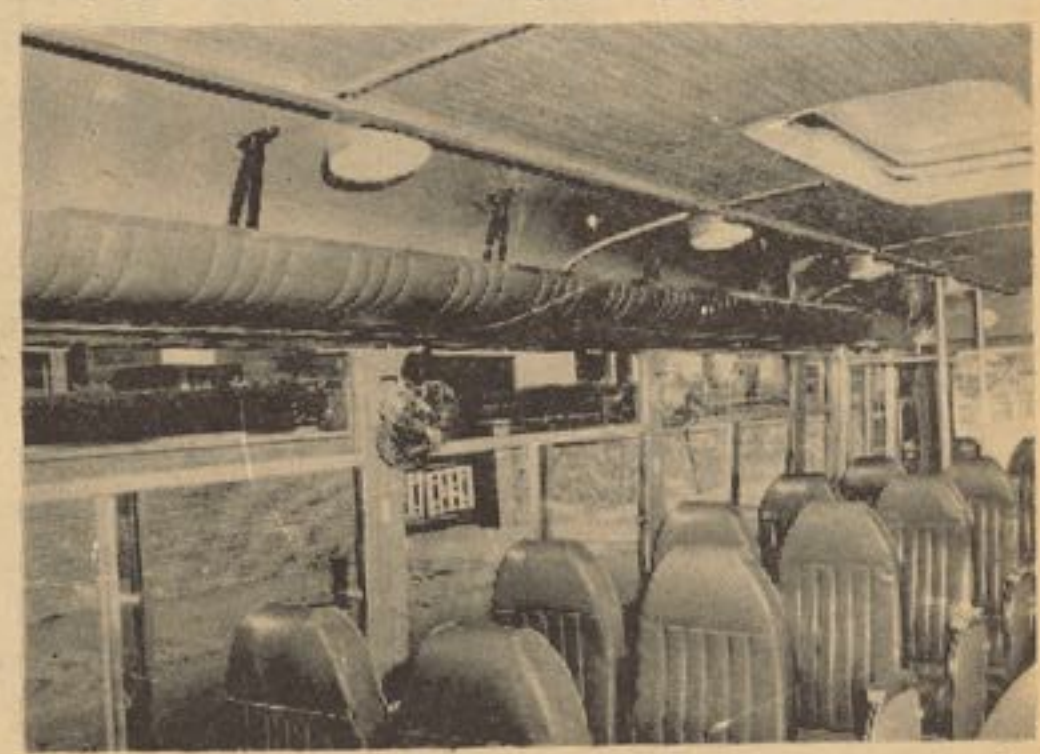
قرار داد تو رید بس های برقی
باچکو سدوا کیا به امضاء رسیده
و تو رید سا مان آلات آن تا یکماه
دیگر آغاز می شود.
مرکز شبکه بس های برقی در
ساحه ۲۵ جریب زمین درخو شحال

- مطابق پرو گرام های اصلاحی
دولت جمهوری، این ریاست روی اعداد
رغایت ترا نسپورتی، برای خدمت
به مردم از طریق بس های شهری،
ولایتی و سفر های خارج بمیان آمد.
در قدم اول تنظیم یک شبکه
سرویس شهری در کابل، جزء
پرو گرام ما را تشکیل میداد. برای
این منظور تو رید بس های شهری
از کمپنی تاتای هند تا همین اکنون
ادامه دارد و قرار است تا مینسی
بس ها و سرویس های بنز ۳۰۲ از
ایران نیز وارد شود.
دکتور سمندری می افزاید:

- مرحله دوم پلان تصدی ملی
بس را، بکار انداختن سرویس های
ولایتی تشکیل میدهد و در اخیر
نیز فراهم آوری زمینه سفر به کشور
های خارج توسط بس های مد رن
ملی بس است.

وی علاوه میکند:
- قرار است تا ختم امسال بس
هایی که برای سفر های دور دست
خریداری شده، از ایران به افغانستان
برسند.
رئیس تصدی ملی بس در مورد

وبه فعالیت آغاز کرد. تنظیم امور
بسرانی در شهر کابل، بکار انداختن
شبكة دورانی بس برقی و فراهم
آوری تسهیلات برای سفر های
ولایات و نقاط دور دست جهان،
توسط بس های مد رن، از پرو گرام
های این مؤ سسه می باشد.
دکتور عبدالباقی سمندری
رئیس تصدی ملی بس پیرا مون
اهداف این مؤ سسه میگوید:

نمای داخلی بس های لینی

البته به این تر تیب معضله تو زیع تکت در داخل سر ویس ها رفع شده و تسهیلات دیگری برای شمپریان فراهم می شود.

پرو گرام بس های تصدی ملی بس و پاس برای متعلمین و محصلان، مو ضوع دیگری بود، که با دکتور سمندری مطرح نمودم. وی درینباره گفت:

- در پرو گرام حرکت بس های این مؤسسه سعی شده، تا را کبیین به سرعت ممکنه انتقال داده شوند، علاوه بر آن مفتشین سیار مـا، بمجرد یکه در یکی از لین هانندی ازدحام را مشاهده کنند، تیلفو نی به مرکز اطلاع مید هند و بس های فوق العاده، در آن لین همراه با بس های داخل پرو گرام به فعالیت می بر دازند.

در مورد شاگردان مسعا ر ف امسال پرو گرامی داشتیم تا پاس توزیع کنیم. این پاس ها بر ای شاگردان صنف اول تا صنف سوم دوازده افغانی قیمت داشت و به این

بس ها مصروف فعالیت اند

ارزش دار ند، عنقریب بکار می افتند

ترتیب به شاگرد هم تلقین حسن شخصیت می شد و هم تسهیلات لازم فراهم میگردد. برای متعلمان پنجاه فیصد و برای محصلان پوهنتون ۲۵ فیصد تخفیف تعیین گردیده بود.

البته نسبت بعضی معاذیری امسال پروگرام توزیع پاس بکلی بقیه در صفحه ۴۸

در ایستگاه های سر ویس گذاشته می شود و تکت فرو شان، از داخل این غرفه ها، تکت را توزیع میکنند. باتوقف سر ویس ها ما موریسن مؤظف در قسمت در وازه های سرویس تکت را کبیین رباطل ساخته اجازه سوار شدن مید هند و مفتشین سیار ما در داخل سر ویس ها نیز به کنترل تکت ها می بر دازند.

بس های ناتای این مؤسسه فعالیت می کنند و این لین ها، در انحصار تصدی ملی بس است. علاوه بر آن بس های ما همراه با بس های انفرادی در لین های میدان هواپی و میرویس میدان نیز بکار انداخته شده است. وی میگوید:

- باورود هرژه عراده مینی بس در نظر داریم تا نقاط دور کابل را، یکی بدیگر توسط بس های کوچک بنز ارتباط مستقیم بدیم، طور یکه مینی بس ها مثلاً قاصله خیر خانه و شمپرا، یا قاصله سید نورمحمد شاه مینه و شمپرا، بصورت مستقیم بدون توقف مرتبط ساخته، به انتقال راکبیین که مستقیماً به این مناطقی می روند، پیر دازد.

وقتی پرسش دیگر م رابارنیس تصدی ملی بس، در باره سیستم توزیع تکت مطرح میکنم، میگوید:

- اخیراً با صناعتی محبوس ولایت کابل، قرار دادی در مورد ساختن پنجاه و شش پایه غرفه های خوبی عقد نمودیم. این غرفه ها که هرکدام گنجایش سه نفر را دارند،

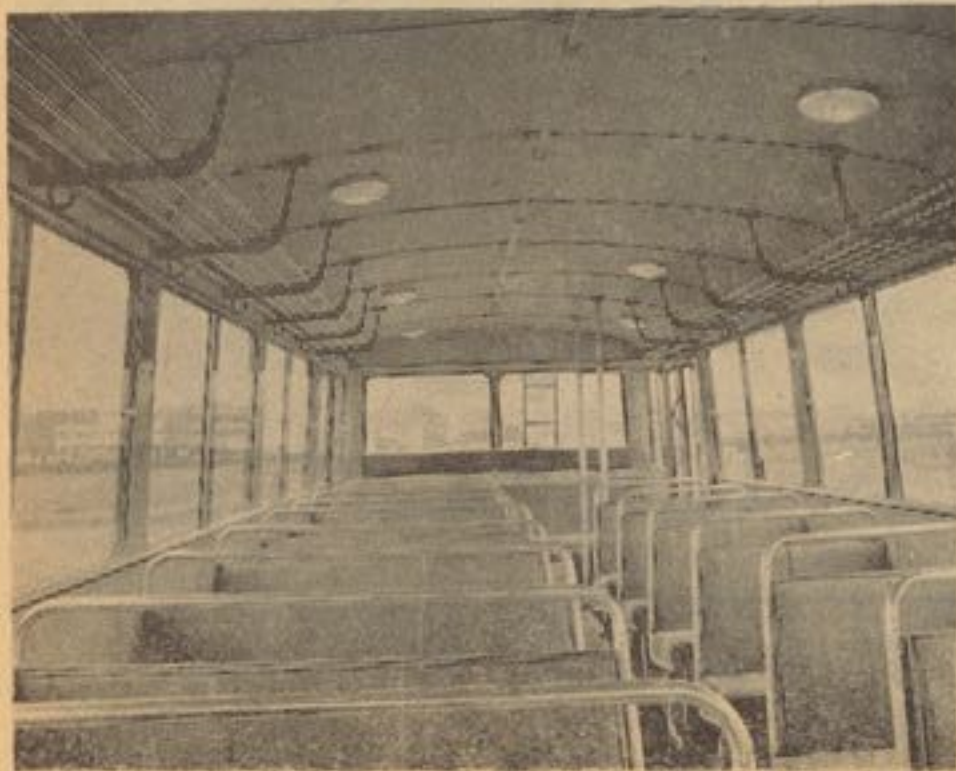
خان مینه استملاک شده و قرار است تادیبو و سایر ملحقات آن در جریان امسال اعمار گردد.

دکتور سمندری در برابر پرسشی پیرا مون بس های برقی می افزاید:

- شبکه این بس ها، بصورت حلقوی بوده و خطوط اصلی آن از میرویس میدان، کارته چهار، جاده میوند، نادرشاه مینه و با قطع جاده ۲۶ سر طان به امتداد مسجد شیرپوز انصاری واپ، کارته پروا و دوباره به مرکز در خوشحال خان مینه مدنظر گرفته شده است. همچنان دوخط فرعی از سینمای پامیر بسوی شاه دو شمشیره (ع) تا آسمایی واپ و دیگری از طریق سالنک واپ تا سرای شمالی تمدید می شود، که به این ترتیب تمام حوزه شمپرا توسط بس های برقی بهم ارتباط پیدا میکند.

وی در مورد لین های که فعلاً به انحصار تصدی ملی بس در آمده، میگوید:

در لین های قلعه فتح الله، پوهنتون، نادرشاه مینه و دار الامان

داخل بس های شمپری

افغانستان کشور پست زراعتی
 از اینرو سعی بر آنست که فیصدی
 نیاز مندی های مادی و اسعاری خود
 را از طریق صدور حاصلات و تولیدات
 زراعتی تامین نماید لهذا از آن جاییکه
 نقش سکنور بخته در رشد اقتصاد
 ملی و بلند بردن تولیدات صادراتی
 کشور رول ارزنده و اساسی را دارد
 دولت جمهوری با طرح و تطبیق پلان
 های مفید و ثمر بخش خویش دهنه
 بذر بخته را در مملکت بسط و توسعه
 داده است که حاصل یکصد و هشتاد
 هزار تن بخته و بهره گیری از راضی
 بذری در جریان سال جاری خسود
 نمایانگر این کوشش و تلاش است
 همچنان برای تسهیلات بیشتر
 زارعین و استفاده بهتر از زمین های
 ارضی در این اواخر دولت برای دادن
 کریدت به مؤسسات بخته کار اقدام
 نمود یک منبع وزارت معادن و صنایع
 در این مواد میگوید: منظور کریدت
 دادن دولت برای مؤسسات
 و هدف نهایی آن فراهم
 آوری تسهیلات مالی برای
 خریداری بخته و فراهم آوردن تسهیلات
 و زمین بیشتر برای دهاقین و مؤس-
 سات جن و پرس بوده تا حاصلات
 بخته زارعین بوقت و زمان معینه آن
 خریداری و دهاقین دچار مشکلات
 نشوند.

همچنان کریدت که از طرف دولت
 منظور شده برای مؤسسات بخته
 کار بردا خته میشود تا مؤسسات
 مذکور به منظور خریداری بخته از
 زارعین از آن استفاده نمایند که در این
 صورت از بخته های مخلوج که
 متعاقباً از بخته دانه دار بدست می
 آید یک مقدار زیاد احتیاجات نساجی
 های کشور مرفوع گردیده و مازاد
 آن به خارج صادر میگردد.

منبع افزود:

در نظر است که در سال ۱۳۵۴
 مقدار ۵۱۵۰۰۰ تن بخته مخلوج
 قرار پیشبینی گردیده به حوزه های
 بار تر و آزاد صادر گردد.

منبع ادامه داد:

یک مقدار قلیل بخته طبی از-
 طریق وزارت صحیه جهت ضرورت
 شفاخانه های مربوط وارد و طرف
 استفاده آن قرار میگیرد ولی برای
 مؤسسات صنعتی احتیاج به توریید
 بخته از خارج احساس نمیشود.
 مدیریت اقتصاد دی وزارت معدن

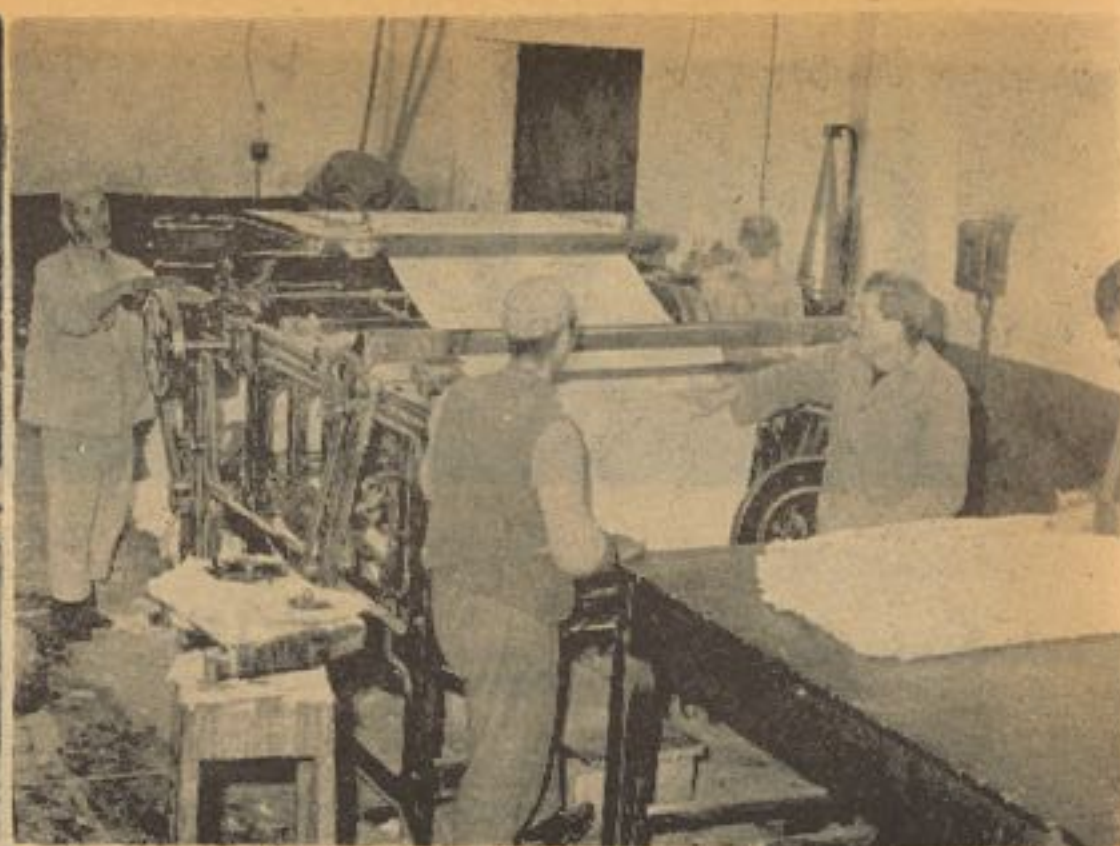
سعی بر آنست تا فیصدی نیاز مندی های مادی از طریق صدور مواد زراعتی تامین گردد.

گزارش: م. محبوب

حاصل پخته در سال جاری یکصد و هشتاد هزار تن است

افزایش حاصلات بخته نه تنها باعث رفع نیاز مندی های مردم است بلکه عواید اسعاری چشم گیری
 را در قبال دارد.
 منظور کریدت دولت برای مؤسسات بخته کار فراهم آوری تسهیلات بیشتر برای دهاقین
 می باشد

گوشه ای از فابریکه سپین زر که از پخته حاصله برای تولید پارچه جات استفاده میکند.

قبال دارد زمینه تولیدات منسوجات فابریکات داخلی را بیش از پیش میباید گردانیده صنایع روغن سازی را نیز به پیمانانه وسیع تری تقویت می بخشند.

رفته کریدت در سال گذشته و سال جاری به اندازه قابل توجه افزایش یافته است. ازدیاد حاصل پخته در پهلوی اینکه عواید اسعاری چشم گیری را در

صنایع در پاسخ سوالی گفت: شرکت های پخته معمولاً در فصل پخته همه ساله از دولت کریدت دریافت می نمودند ولی بالائس افزایش حاصلات پخته روی هم

و صنایع در پاسخ سوا لیکه مصرف سالانه پخته مخلوج در نساجی های داخلی چقدر است چنین گفت: استفاده از پخته مخلوج در فابریکات نساجی های کشور در حدود «۸-۱۰» هزار تن تخمین گردیده است. که امید است در دوران سال جاری وسال های بعد با بهره گیری بیشتر از زمین های بذری و بلند رفتن حاصلات پخته مقدار این استفاده به پیمانانه ای وسیع تری صورت گیرد.

منبع در مورد قیمت و نرخ پخته گفت:

در این اواخر نرخ پخته برای خریدار از طرف دولت افزایش یافت که این موضوع گسترش و توسعه زرع پخته را در کشور بار آورده و علاوه بر رفع احتیاجات نساجی های داخلی یکمقدور زیاد پخته مخلوج سالانه به خارج صادر می گردد.

همچنان منبع افزود:

باروی کار آمدن رژیم جمهوری در کشور چهار شرکت پخته و ولایت بلخ که قبلاً بنام های صنعتی مزار، سخی لمیتد، صنعتی باختر و امین لمیتد مسما بودند بشکل صدی دولت تشکیل و به اسم صدی جن و پرس ولایت بلخ نامگذاری گردیده که مستقیماً تحت اثر دولت فعالیت می نماید.

منبع ادامه داد:

و اساسات متبانی پخته که وظایف جن و پرس پخته را به عهده دارند عبارت اند از سپین زر شرکت جن و پرس ولایت بلخ، موسسه بنه و روغن نباتی هلمند، و شرکت پخته هرات می باشد.

مدیریت اقتصادی وزارت معدن و

ازدیاد حاصل پخته در زمینه تولید بیشتر منسوجات نقش فعالی را بازی میکند.

گذارشین خیر نویسان

طفلیکه قابش باطری کار میکند

کوه محر که قلب چیزی جز یک باطری کوچک که در بغل جیب طفل نصب نموده اند نمیباشد. بقول خبر نویسان این نوع عملیات و این طرز فعال ساختن قلب بفرنج تر پس موافق ترین و متکاملترین نوع عملیات است که بالای اطفال مصاب بدتکلیف قلب صورت گرفته این باطری هفته یکبار بوسیله جانسی ویلکروزون مادر طفل بدون آنکه آنرا از داخل جسم طفل

وقتی جانسی ویکر زون در جاسکونو ویلی واقع فلوریدا طفل سو مش را بد نیا آ و رد طفلش مانند همه نوزادان دیگر و ضعیف عادی دانست اما یکساعت بعد از تولد این طفل بیشتر حالت مرگنا داشت تا زندگی. بلا تامل دکتوران بسروقتش رسیدند و تکلیف او را مریض قلبی تشخیص کردند قلب این نوزاد فاقد دستگاه پمپ کننده بود و خون نمیتوانست در جریان ها جریان پیدا کند. عملیات دکتوران ۲۴ ساعت رادر بر گرفت و این عملیات باعث گردید که طفل برای یکسال زنده مانده بتواند. بعد از یکسال دکتوران عملیه دیگری جراحی قلب را با لای طفل مذکور انجام داده و وظیفه تقسیم کردن خون رادرش را با بوسیله یک قوه محر که تنظیم نمودند

مادر طفل باطری قلب پسرش را جارج میکند.

برون آرد جارج می شود و گزرتی آن برای ده سال می باشد با آنهم تحقیقات دامنه داری در قسمت بهبودی صحت این طفل که تا کنون سومین بهار عمرش را گذرانده ادامه دارد. این پسر سه ساله (اسکوت) ویلکروزون نام داشته و برای فعلا صحتش خوب است.

مصرفی در تالیف صورت بگیرد زیرا این کتاب در واقع اسرار تکسین را می تواند فاش سازد و کجا معلوم که تکسین در طرح پلانی که رویدست دارد از همین کتاب استقا ده نماید.

تکسن و زتنش در حال قدم زدن

ریچارد تکسن در اتاق کارش مصروف طرح

یک پلان جدید می باشد.

تیه و ترجمه: میرحسام الدین برومند

ریچارد تکسن در تلاش طرح سیاسیست جدید است

بوسیله هوئی انگیز در قصر سفید امریکا از وی گرفته شده قیافه او می رساند که از دست دادن اقتدار تاثیر ناگواری بر روحیه او گذاشته.

تکسن در یکی از خاطره هایش مینویسد: (من همیشه مرد کار بوده ام مخصوصا در قضیه واترگیت مصروفیت من ده چندان شده بود.)

ناظران سیاسی با استناد این مطلب گذارش میدهند که تکسن روزانه بیشتر اوقات خود را در اتاق کارش مانده و بطور سری در پی طرح پلان سیاسی جدید است و وقتی زیاد خسته می شود با زتنش یکجا از مناظر زیبایی که در طول راه شان سلیمنت ساحل قرار دارد دیدن میکند البته در مورد روش فعلی تکسن سایرین عقاید دیگری دارند چنانچه یک جلد از کتاب خاطره های تکسن که با معارج شش ملیون مارک تسوین گردیده اخیرا بدست دختر آیزنهاور القیسه ووی در مورد این کتاب نظر بخصوص دارد و آن اینکه کتاب مذکور جای دارد که چنین

در جریان هفته های اخیر عکسهای ریچارد تکسن رئیس جمهور سابق امریکا در بازار های امریکا بعدی نایاب شده بود که یک عکاس اخبار (زون پست) کالیفرنیا برای تهیه کلیشه بی مجبور شد یکرز و قش را صرف نموده و بکمره مدرن و حساس عکاسی اس (تیلیو بیگتیف) فو تویی از ریچارد تکسن که در مقرش سان سلیمیت اقامت داشت بردارد. قرار اطلاعات واصله درین روزها ریچارد تکسن و زتنش بگشت و گذار های خویش شکل رسمی و تشریفاتی داده اند علاوه بر خورد ها ایشان روش دیگری ایجاد کرده اند بقول خیر نویسان تکسن اخیرا میخواهد عینا همان روحیه را که در زمان سلطه و اقتدارش در امریکا داشت اکنون هم داشته باشد و معلوم می شود که تشنه اقتدار است.

از چند که تکسن بنظر راضی بنظر می آید مگر در اصل امر چنین نیست زیرا در آخرین عکسها بی که پس از از دست دادن اقتدارش

از سترخان جهان

استاد قهرمانان شطرنج جهان ماه عسل را نادیده گرفت

استاسکی (چال میسنجد)

مارینا ازدواج کند، اما کنفرانس منعقد شده است که در آن نمایندگان بیشمار از ممالک دیگر حضور بهم رسانیده بودند این وصلت را منوع فرغ فراد دادند بجهت آنکه استاسکی نباید بدین زودی با ازدواج کند و احیا نسا اگر ازدواج هم میکند بجز از مارینا که تبعه دیگریست، باشد چه در هر دو صورت این وصلت قهرمان جهانی را درگمنا می خواهد کشاید. اما غافلقت ها جای رانگرفت و مراسم عید نکاح استاسکی «۳۸» ساله استاد قهرمانان شطرنج جهان با مارینا تشریفاتش در سالون نکاح مسکو بدون تشریفات آنهم در ظرف در دقیقه انجام پذیرفت.

استاسکی این مرد قهرمان و مهم برای شطرنج دوستان در انشای عقد نکاح بالباس مخصوص شطرنج اش را برتن داشت و میگفت: اگرچه مارینا را با تمام وجودم می خواهم اما اگر با آنهم شطرنج را بالاتر از او دوست دارم.

این شطرنج باز بلند آوازه درین شب و روز ز تلاش دارد تا با طرح معمای مشکلی شطرنج، شطرنج باز مشهور امریکا ایسی

از چندین سال پسند شطرنج (بوریس استاسکی) مرد مبتکر، شناخته شده و قهرمان که لقب استاد قهرمان شطرنج را کما می کرده عاشق دختری بود بنام (ماریا تشریفاتش) فرانسوی، که در سفارت فرانسه در روسیه کار میکرد. بالاخره استاسکی مصمم شد با

شطرنج باز معروف حین عقد نکاح با مارینا محبوبش.

بوی فشر را در شکست سازد به همین ملحوظ صرف نظر از علاقه که با مارینا همراهِش دارد، ماه عسل را که شیرین تر است

هدیه یک جنرال افریقایی به سفیر آمریکا

زن نیک اندیش در میان افریقایی ها

هدیه یک جنرال افریقایی به سفیر امریکا سیرلی تیملی بلاک که از طفولیت تا سال ۱۹۶۹، منجبت نمونه بارز یک طفل چیزشیم و یک دیپلمات کوچک در جامعه امریکا موقفی داشت سر انجام از طرف دولت امریکا در افریقا سفیر تعیین گردید، در آنجا بعد از از خود شرافت و لیاقت نشان داد و تبعیضات نژادی

نظاقت که همیشه خود را (۲۳) ساله

فکر میکند

سال داشتیم و اکنون که سه ماه از تو لدیسم که چند نعلی دارد گذشته بیست و سه سالی بیش ندارد و تا وزن و جسامت طفلم بعال خودش است من پوره ۲۳ ساله خواهد بود و شاید هم برای همیشه ۲۳ ساله.

مادریکه خود را همیشه ۲۳ ساله فکر میکند.

ویکتوریا فونکامپ ستاره در خشان و نظاقت خوش آواز تلویزیون آلمان فدرال سه ماه می شود که از شوهرش «دیبردتیک» صاحب فرزندی شده بنام فلیکس.

بخش این خبر که فلیکس سه ماهه از ابتدای تولد تا اکنون دارای وزن و جسامت ثابت بوده یعنی (۷) پوندوزن و (۵۲) سانتی متر قد دارد توجه نامه نگاران جهانی را بخود معطوف داشته و همه را در شگرف و حیرت نگه داشته. وکتوریا مدعیست که تفاوتی بین مراحل بارداری و اکنون که سه ماه از تولد پسرش مانند سایر مادران بار دار در وجودش احساس نکرده است. او به خبرنگاری متوجهانه گفت: از اینکه قبل از وضع حمل (۲۳)

جمهوری لبنان

دست دانسته خود بر آنها آمده جویای موضوع
واستراحت آنها شد عساکر چنین موضوع را
وانمود کردند که ماهمه یونانی عیسوی مذهبییم
ولحظه‌ای قبل رفیق خود را از دست دادیم
واکنون انتظار سه رفیق فروتنی، دوشیعه ،
سه سنی خویش را داریم که بزودی بر گشته
وسپس بیشتر بچنگ می پردازیم .

میدان دواتویل مانند سایر میدانها نبوده
درحقیقت مانند میدانهای مرکز کشور های
دیگر که در مرکز آن بعضی سبزه و گل جوی
بزرگی وجود داشته که در آن پنج مینار بزرگ
یادگاری پابرجاست که در سالهای اخیر بنا
یافته اند در همین میدان که مرکز شهر بیروت
میباشد ۷ متر پایین تر از سطح جاده ها و پیاده
روهای امروزی واقع شده بود ایسن میدان
زمانی تدارتون متصرفاتی روم بزرگ بود که
در این سر زمین حکومت داشت که توسط
اوکتاویان اوگوست تاسیس یافته بود .

اکادمی حقوق بیروت که شهرت خاصی دارد
از قرن ۶ میلادی باین طرف در قطار مجامع علمی
مهم قد علم نمود. اشخاص مهمی را بجامعه
تقدیم نموده است منجمله مجمع القوانین
گریگوریایی و قسمت ابتدایی کتاب قانون
جوستینیان از لمره این اکادمی می باشد .
وامروز بشکل يك پوهنخی اکادمی مذکور ۲۱
سالگی خود را در قطار سایر پوهنخی های مهم
این کشور طی کرده است . تحصیل در این
پوهنخی پنج سال را در بر میگیرد و استادان
این پوهنخی بهترین حقوق دانان رومی بودند
یکی از عالمترین پوهانده پوهنخی مذکور پاپنیوس
بود که نویسنده (۵۶) کتاب علمی و حقوقی
بود موصوف حقوق تماما تابعین جهان را در
برابر حقوق مساویانه خوانده است . ایسن
پوهنخی عالی بعد از زلزله سال ۵۵۱ مسیح
بیاد فنا رفته بر علاوه تماما شهر بیروت
ویران و ۳۰ هزار نفر ازین رفت .

یکی از جاده های شهر کهنه بیروت که زندگی روزمره مردم را نشان میدهد .
باملل گیتی آشناسوید .

ترجمه و تهیه : انجنیر عزیز کهداء

آشفته ترین کشور فعلی جهان مهمترین راه هوای شرق و غرب

این زلزله و ناختم و تاز غربها، خاندان مملوک
ترکها و غیره نشان میدهد که پایتخت لبنان
از چهار هزار سال قبل معروف بوده و دارای
آثار تاریخی قیمتهای بسیارند. در بعضی جاهای جاده
(صلیب ها) بهترین آثار و مینار های روم قدیم
و در موزیم ملی بیروت میتوان عالیترین موزایک
روم قدیم را یافت که بهترین ساختمان ادوار
قدیمه را نمایندگی میکند گذشته از آن بسیاری
از آثار ذقیمت زیر زمین و جاده های سنگی
شهر کهنه و یابندر بیروت مدفون اند البته
زمانیکه حکومت لبنان بساختمان مترو اقدام
کند این همه آثار تاریخی نمایان خواهد شد.
در حال حاضر یگانه نقطه جلب توجه توریست
هابر علاوه آثار تاریخی و بناهای برجسته هتل
بیروت از قبیل هتل های سنت چارج، نوبنسیا
بريستول و بیروت کارلتون، کاباره های زیبا و
دلکش، رستوران ملی (مینوزی) که از بهترین
رستوران های شرق نزدیک و میانه بوده با
انواع غذایه، غسل و سکی بالای آب در سواحل
آنجا میباشد که مبالغ هنگفتی از این راه نصیب
کشور لبنان میگردد .

در میدان دواتویل که با پولیس های زیادی
احاطه شده است پارلمان با ۹۹ عضو خویش
راجع بمسائل مالی و اقتصادی کشور مذکور
مذاکره و جمع میشوند. پارلمان لبنان مانند
سایر پارلمانها نبوده زیرا رای عیسویان و
مسلمانان دایما ۶۵ میباشد بنابراین دخول
در پارلمان ۳۰ عضو عیسوی ۲۰ عضو مسلمان سنی،
۱۹- اعضای مسلمانان شیعه، ۱۱ عضو
پروتستانت و ۶ یونانی کاتولیک و غیره را اجازه
میدهد از این رو رئیس جمهور لبنان را عیسوی
مذهب و صدراعظم آن از مسلمانان سنی
انتخاب میشوند . در هنگام نبرد های جنگ
جهانی دوم قسمتی از عساکر لبنانی مسلسل
جنگ را قطع و پای سایه درختی آرام میگرفت
تصادفایکی از صاحب منصبان ایانی، با تفنگچه

بیروت زیبا ، تجارتي و فرهنگی بر علاوه

و آثار باستانی قدیم در لبنان

یکی از ساختمانهای مدرن لبنان

بیدوار زراعتی لبنان

کشور خدمات شایانی را انجام داده است . بیروت پایتخت لبنان نامزد بود طی قرون ۱۸ و ۱۷ در بیروت امرا لبنان و والیها حکومت داشت در نیمه دوم قرن ۱۹ بیروت منبیت ولایت بیروتی در ساحه امپراتور عثمانی داخل گردید و به سال ۱۹۱۸ در بیروت ت عساکر فرانسوی راه یافت و از ۱۹۲۰ بیروت منبیت پایتخت لبنان بشکل منطقه جریمه فرانسه انتخاب گردید بعد از اصول استقلال لبنان در ۱۹۴۳ بیروت پایتخت فعلی، مقرر حکومت و پارلمان جمهوری لبنان نامزد شد. بیروت بر علاوه رول مهمی که در اقتصادیات و سیاست لبنان بازی میکند منطقه صنعتی لبنان بوده تقریباً نیمه تمام صنایع کشور در این شهر ساحلی تمرکز یافته است گذشته از آن بیروت از رهگذر تجارت مخصوصاً تجارت آزاد اهمیت بین المللی را داشته از ۸۰-۹۰ در صد تجارت داخلی و صد درصد تجارت خارجی این جمهوری از همین شهر صورت میگیرد . بیروت پایتخت لبنان از حیث تجارت آزاد اهمیت شایانی را در جهان بین الدول کسب و هسته پولی لبنان شناخته شده است . در اوایل ۱۹۶۴ در این شهر صرف ۴۰ بانک وجود داشت که نیمه آنرا بانکهای تجارسی فرانسوی، انگلیسی و امریکایی تشکیل میداد و امروز نول بانکهای مهم و تجارسی این شهر از ۷۵ بانک مختلفه تجاوز نموده است در جاده های بیروت میتوان کانتور های تبادل پولی را در هر گوشه و کنار ملاقات نمود که هر نوع دادوستد پولی جهان و معاملات تجارسی را انجام میدهند منجمه ۷۲ شرکت و بانکها را متصدی های خارجی در برمی گیرد .

فابریکات صنعتی لبنان اکثر در همین شهر تجمع کرده بیشتر فابریکات نساجی ، چرم ، تمباکو ، مواد خوراکی ، فولاد سازی آن مهم و قابل تذکرانده که قسمت اعظم آن در گردونواحی بندر تمرکز یافته اند زیرا ترانسپورت آسان و در صادرات کشور رول مهمی را بازی میکنند . بیروت مشتمل است بر شهرکته دنواحی بندر با منازل پوسیده و فرسوده و کوچه های لطفاً ورق بز نید

پیدا کرده جلب توجه تجار را بخود جلب نمود ولی در حقیقت انکشاف نفوس لبنان بخصوص شهر بیروت در سالهای پنجاه بعد از آنکه لبنان آزادی خود را بدست آورد، صورت گرفته است. اولین ذکری از اسم بیروت منبیت یک ناحیه بزرگ فنیقی عاصر تابلوهای کاشی نوشته جات سیخی به میان آمده است که از قرن ۱۵ قبل میلادی نمایندگی میکند. در زمان فرهنگ و تمدن یونان قدیم و ادوار روم بیروت بندر تجارسی آزاد در نیم کره شرقی بود در ۶۳۵ میلاد مسیح بیروت که مانند عروسی آراسته بود بتصرف عربها درآمد تا اوایل قرن ۱۰ میلادی تحت اداره خلافت بود و سپس توبت بحکمر و ابی بسوریه رسید در سال ۱۱۱۰ بیروت بدست صلیب ها افتاده با کمی فواصل تا سال ۱۲۹۱ محل اقامت آنها گردید. خانواده مملوک مصری بیروت را در قرن ۱۵ و ۱۶ بدست آورد و بالاخره به سال ۱۵۱۶ دورتر که شروع شده و آنرا در قلمرو امپراتوری عثمانی که در آنوقت شان و شوکت فراوانی داشت در آورد . از زمان حکومت فخرالدین (۱۵۸۴-۱۶۳۵) امرلستانی که برای آزادی این

فستنگ و تجارسی را عربها تشکیل میدهد بر علاوه ارمنی، یونانی، ترکی و کرد متبانی جمعیت بیروت را تشکیل میدهند ارتقا و انکشاف نفوس در بیروت سیر نزولی خود را پیموده است در ۱۸۶۰ نفوس آن به بیست هزار میرسید شصت سال بعد یعنی در ۱۹۲۰ جمعیت آن به ۱۸۰ هزار نفر ارتقایافت که سالانه ۳۶۶ هزار نفر به جمعیت بیروت اضافه میگردد ولی در سال ۱۹۶۳ نفوس شهر بیروت به ۶۰۰ هزار نفر رسید که باین حساب سالانه کمتر از ۱۰ هزار نفر به جمعیت این سرزمین افزوده میشد روی هم رفته ازدیاد نفوس در کشور لبنان مانند کشورهای افریقایی و آسیایی فوق العاده زیاد نبوده بلکه موازنه خوبی را پیش گرفته است اما در سالهای اخیر دوباره ازدیاد نفوس در این شهر سیر صعودی خود را پیموده و سالانه ۳۰ هزار نفر به جمعیت این شهر افزایش بعمل آمده است . علت آن همانا تجاوزات اسرائیل و جستجوی امرار حیات مردم زیادی را از ممالک عربی و سایر کشور ها به لبنان کشانید و از جانب دیگر تجارت آزاد در بیروت رونق زیادی

پوهنخی حقوق بشکل روم قدیم مالک چهار پوهنتون عالی میباشد که در میان ملل عربی ممتاز و معروف اند . دو پوهنتون غربی یکی فرانسوی و دیگری امریکایی میباشد که از همه زیباتر و جامع تر اند در این پوهنتون ها ۳۵ هزار محصلان از لبنان و سایر کشورهای عربی شرقی تدریس میکنند صرف یکی از این پوهنتونها که با سم پوهنتون لبنان معروف است ۲۰ سال قبل اساس گذاری شده و یگانه پوهنتون رسمی و دولتی بشمار میرود مانند سایر کشورهای جهان پوهنتون در لبنان نیز ساحه اجتماعی و علمی محسوب میگردد میتوان گفت که پوهنتون لبنان یگانه (کلید) مذهبی، سیاسی و بقایای فنودالیزم میباشد که تا حال پابرجا مانده است .

بیروت پایتخت و بندر گاه درجه یک جمهوری لبنان در شبه جزیره یی سواحل شرقی بحیره مدیترانه موقعیت دارد در سال ۱۹۷۰ بیروت در حدود ۸۰۰ هزار جمعیت داشت که ۲ نفوس کلی کشور در این شهر تمرکز یافته بودند . قسمت بزرگ اهالی این شهر

نمایی از یک قسمت شهر بیروت

باریک همچنین بیروت جدید، شرقی و جنوبی باجاده های عریض و عمارات چندین طبقه بی جدیدی در بیروت بسیاری از فایر یکتا موسسات و جاده ها هنوز هم مسمی نگردیده اند نقطه نیرنگی برای شناسایی این جاها، کلیسا ها، مکاتب، قبرستان و غیره بوده که بانسانی این جاها میتوان محلی رادریافت در ۱۹۶۳ شهر بیروت به ۵۸ سکتور قسمت یافته جاده ها و نواحی آن نمره بندی شده است این تقسیمات با اساس نفوس صورت گرفته که هر ناحیه از هم بغوی متمایز میشود.

اشرفیه و سورسوک دوناچه ای میباشند که در آن ارستوکراتهای قدیمی لبنان سکو نست دارند، معمولا منازل از هم دور و توسط بانچه احاطه گردیده اند و در کنار آن پوهنتون (یوسف مقدس) و سفاخانه بزرگ لبنان موقعیت دارند. نواحی حمرا و روشی و همچنین ناحیه ارستو کرانها عصری و از عمارات چندین منزله تعمیر یافته است و دارای جاده های فراغ با بهترین منازل ساحلی که اکثر ترو تمندان خارجی در آنجا زندگی میکنند نواحی مذکور پوهنتون امریکایی، سفارت اضلاع متحده امریکا و اتباع امریکایی که تعداد آنها به ۶ هزار میرسد، سفارت گبرای فرانسه، بریتانیای کبیر چندین هتل لوکس و عصری از قبیل کارلتون و کاتینتال در کنار جاده معروف حمرا بهترین فروشگاهها، گدامها و سینما های بیروت تمرکز و تعمیر یافته اند. (زیتون) اسم مرکز تجارتی میباشد که دهها شرکت خارجی مخصوصا موتور، کلب های مجلل شبانه و همچنین دو هتل معروف و بهترین لبنان فنیسیاوس، جارج که در سراسر کشور و شرق میانه شهرت دارند از معروف ترین نواحی بیروت به شمار میرود هر تجار، سیاح و مسافریکه به لبنان وارد میشود دیدن این محل را بخود فرض می داند. ناحیه اس سوریکانه محل بیروت است که سکنه آنرا یهودیان تشکیل میدهد و شغل عمومی آنها صنایع روستایی بوده و تجارت خوبی میباشند از اینرو تماما ورکشاپهای اهل کسبه در همین ناحیه تمرکز یافته اند.

ناحیه ایستا (فوقانی) که از یکطرف بامیدان اسپ دوانی و از جانب دیگر، نواحی اشرفی و مزار احاطه شده است ناحیه کارگران بوده و ناحیه البستای (تحنانی) بامیدان معروف رجادالسولخ عبارت از ناحیه تجارتی و پولی بیروت بوده معمولا محل اقامت تجار میا شد ولی نواحی بدوی، چرچ بولک و مسلخ که بامتداد دریای بیروت تعمیر یافته اند نواحی نادارترین طبقه مردم بیروت بوده که جمعیت شانرا دور میناها تشکیل میدهند در ناحیه مسلخ فابریکات صنعتی و اکثر قصایبان جاه گرفته اند چیزیکه در بیروت زیبا و تماما نواحی آن کمتر دیده میشود عبارت از سرسبز است تنهادر ناحیه حمرا بکان پارک کوچک دیده میشود. در پایتخت بیروت سه پوهنتون مهم و معروف امریکایی، فرانسوی و لبنانی وجود دارند و در آنها صرف محصلان لبنانی و بسیاری از کشور

های افریقایی و عربی بلسانهای فرانسوی و انگلیسی تدریس میکنند بسیاری از مکاتب متوسطه فرانسوی، انگلیسی و امریکایی میباشند که اداره آنها نیز از طرف کشور های مذکور صورت می گیرد همچنان بر علاوه در کتابخانه ملی که یگانه کتابخانه مهم این جمهوری است کتابخانه یونیورسیتی امریکایی دارای کتب عالی و زیادی میباشد.

بیروت مالک بهترین موزیم اریکولوژی بوده که دارای کلکسیون آلات حربی و سامان منازل از ادوار فنیقی هامیباشد از آثار تاریخی قابل دیدن شهر مسجد عالی (عمرا) است که در جاده معروف و پر جمعیت بیجان تعمیر یافته است هزاران نفر در گردنواحی آن به اشکال مختلفه بکسب و کار پرداخته است مسلمانان این شهر اتحاد خوبی بهم داشته عبادت در مسجد مذکور راحتی میداند چنانچه در روز های عید و جمعه فواصل بیدی را جهت ادای فریضه در این مسجد طی میکنند.

چون بیروت یک شهر تجارتی و مهم شرق میانه و بحیره مدیترانه میباشد مسافران و سیاحین زیادی در همه مواقع سال باین شهر آمده و دایما هجوم تجار مسافران و سیاحین در آنجا میباشد از اینرو وسایل تفریح و سرگرمی در گوشه و کنار شهر فراهم است در حال حاضر بیروت مالک ۴۸ سینما بوده که از فلم های سراسر جهان در آنجا نمایش داده میشود تیاتر بزرگ بیروت که دارای بهترین اکیکت بوده بیشتر شکل عربی دارد. کابارا و کلب های شبانه خیلی و تا اخیر جمع وجوش دارد معمولا دسته های موسیقی در آن اشتراک و نمایشات جالبی دارند بفاصله ۱۵ کیلو متر از مرکز بیروت (مرکز سرگرمی) بنا یافته است که بنام (گازنیودولبتان) یاد میشود که این مرکز ساحه بزرگی را در بر گرفته است هرگونه وسایل تفریح و خوشگذرانی در آنجا میباشد که بصورت عصری مزین و ترتیب یافته مهم

ان سالون تیاتر آنچاست. بیروت از رهگذر نشرات غنی بوده در حدود ۳۵۰ نشریه مختلفه دارد که منجمله ۵۰ نشریه آنرا نشرات یومیه تشکیل میدهد نشرات لبنان بر علاوه آنکه بزبان عربی انتشار می یابد به لسانهای فرانسوی و انگلیسی اکثر آنها روزانه و ماهوار نشر میشود.

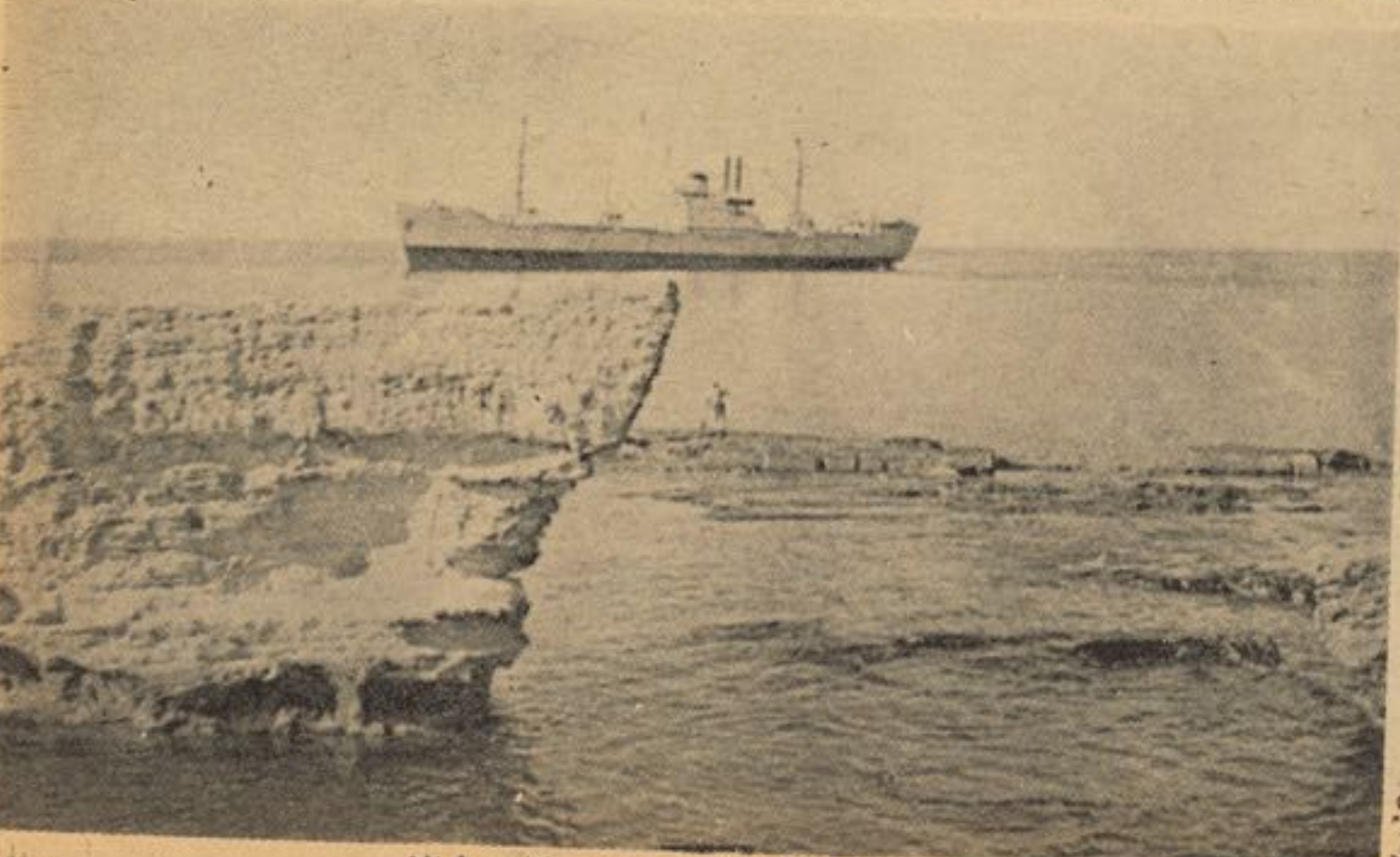
میدان هوایی بین المللی بیروت که در ناحیه (خالدی) یعنی ده میل بسوی جنوب موقعیت دارد در حال بزرگ این میدان بانکها و نمایندگی های معروف خط هوایی جهان جا گرفته اند این میدان که در چاراه مهم تجارتی جهان قرار گرفته است از بهترین میدانهای بین المللی شرق میانه بشمار رفته در هر دقیقه یکسک طیاره از این میدان به چهار سمت جهان پرواز میکند ترمینال میدان عصری و باهر گونه وسایل ترانسپورتی میباشد. در منزل فوقانی دکانین انیک فروشی، زیورات، البسه و تماما اشیای که مورد ضرورت مسافران است پهلوی هم قرار دارند بر علاوه میدان مذکور بهترین محل تماشا و تفریحگاه مردم بیروت بشمار رفته تمام روز سیل تماشاچیان در گردنواحی آن دیده میشود. از میدان هوایی بیروت ۲۵۰۹۴ طیاره مختلفه استفاده کرده ۱۲۵۴ میلیون مسافرا حمل و نقل داده است.

در (۷) اکتوبر ۱۹۹۶ در بیروت جریده ی هفته وار (فتاح) بزبان انگلیسی برای اولین بار از طبع برآمده که از طرف اتحادیه جبهه آزادی فلسطین نشر میشده که بر علاوه وقایع سیاسی جهان اخبار مهم عسکری و مضامین مختلفه راجع به فعالیت های جبهه آزادیخواه فلسطین در آن درج میشد. همچنین در سال مذکور هیاتی مرکب از بسیاری از کشورهای جهان جهت ترجمه تورات بزبان غربی در بیروت گرد آمده بودند که در جهان مطبوعات رول مهمی را بازی میکند. در شهر بالیک همه ساله فستیوال بین المللی

ارستیکری برگذار میشود که در آن فلکلور محلی و جهانی مورد نمایش قرار میگیرند گذشته از آن در بیروت کنفرانس تیاتر و فلم عربی، آسیای مرکزی و شرقی بکمک یونسکو دایر میگردد که مورد استقبال گرم اهل هنر و کلتور قرار می گیرد.

طرز حکومت لبنان جمهوری و رئیس جمهور باکتریت آراء هر ۶ سال انتخاب میگردد. اقتصاد ملی لبنان بر زراعت، توریستیکی بانکداری و تجارت استوار است مهمترین اقلام زراعتی لبنان را گندم، جو، کچالو، زیتون، تنباکو، بیاز، میوه جات مدیترانه ای، سبب، انگور، بادنجان رومی، کيله و انجیر تشکیل داده بزرگ گوسفند و گاو از جمله حیوانات اهلی این کشور محسوب میشود اگر از معدنیات لبنان سخنی به میان آید میتوان آهن، مس، سلفیت، فاسفورس و پترول را نامبرد. قوه الکتریکی سمند، نفت، سگرت سازی، شکر، روغن نباتی، پنبه و آلات فولادی از صنایع مهم این کشور محسوب میشود لبنان مالک ۴۲۰ کیلومتر خط آهن و تقریبا ۶ هزار کیلو متر سرب اساسی است در میان صادرات لبنان مقام اول را فلزات، جواهرات و مقام دوم را حیوانات اهلی، تنباکو و غیره میباشد. واردات آنرا ماشین آلات، سامان برق و سبزیجات تشکیل میدهد و باکشور های بریتانیای کبیر، فرانسه، اضلاع متحده آلمان غرب و ایتالیا صورت میگیرد و مهمترین پارتنرهای لبنان با عرب سعودی، کویت، عراق، اردن، سوریه و اضلاع متحده امریکا میباشد.

در این اواخر تصادمات مسلح و جنگ داخلی در لبنان ادامه دارد دسته های متخاصم که آنها را فلسطینی ها و موسسات دست چپ بشمول اکثر موسسات اسلامی تشکیل میدهد دسته مسیحی مارونی و موسسات دست راست محرکین این همه تصادمات محسوب میشوند بقیه در صفحه ۶۰

منظره از یک قسمت بندر کشور لبنان

هنر

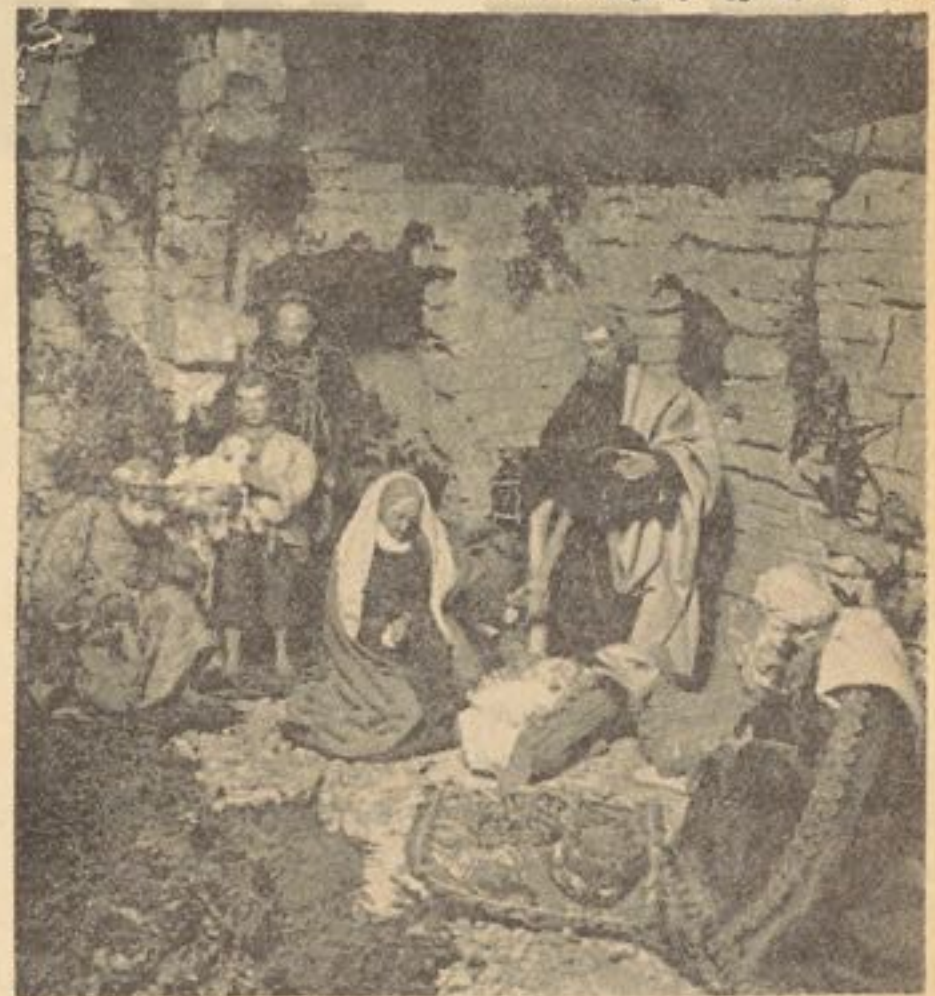
بشر از شکم خود صرف نظر کرده و به هنر پرداخته است زیرا تدبیرا هنرا مانند خوراک روزانه برای ادامه زندگانی خود ضروری دیده است .

و به آثار بزرگ هنری احترام قایل شدند. اما اخیرا در حالند معلم دیوانه‌ای با جاقوبه تابلوی زیبای اثر رام براندمله برد و کمی از آن را از هم درید. این دیوانگی رانمیتوان به حساب میلیون هادم هنردوست گذاشت که کارروانه خود را رها میکنند و در جلو نمایشگاه ها صف می بندند تا تابلوهای کار اساتیز فن را تماشا کنند و از آن لذت ببرند .

امیداست که انفلاسیون در عالم هنر که اکنون توسط دلان صورت میگردد ارزش هنری خود را از دست نداده و ثابت باقی بماند .

در جهان ماکه بشر از زمان پیدایش تمدن با جنبه‌های مختلف هنر آشنا بودند و به آن ارجح می‌نهادند. باید دید که آیا در مراحل بهرانی تاریخ بشر نیز به همان درجه برای هنر ارزش قایل بوده اند یا نه .

در زبان لاتین ضرب المثل قدیمی است که میگوید اول نان را پیدا کنیم بعد دنبال فلسفه برویم . این مثال بسیار خوبی است . زیرا بشر به نان یا گرم کردن تن و شکم باید اهمیت زیادیتری بدهد چه طبق مثال خود ماشکم گرسنه چیزی نمی‌فهمد . اما تجربه نشان میدهد که در خلال دوره های بهرانی نه تنها از علاقه بشر متمدن به هنر کاسته نشده بلکه هزینه‌وی برای کارهای هنری نیز افزایش یافته است.

شما بیان میکنم .

گروه کلاغان

نام جهان آشنای نیچه مبتکر و فیلسوف معروف آلمانی را که اندیشه هایش در قرن اخیر تأثیر فراوان در مردم داشته ، شنیده‌اید. وی شاعر زبردستی نیز بوده است ولی در اثرشیرت فلسفی او جنبه شاعری اش کمتر شهرت دارد . اینک ترجمه یکی از اشعار معروف او را برای شما می‌آورم .

گروه کلاغان فریاد کشان و خروشان بسوی شهر در پرواز اند. به زودی برف فرو میبارد. خوش آنکه هنوز سروسامانی دارد. اکنون دیربست که تو میبوی و منجمد استاده ای . اوخزان نام دارد آخرتابه کی، او دیوانه است . از چه رو پیش از زمستان از جهان گریختی. دنیا دروازه است به سوی هزاران وادی خموش و سرد. هر کس، آنچه تو از دست داده‌ی،

از دست داده باشد . دیگر هیچ جا آرامش نخواهد یافت .
تو اکنون رنج برده برجای ایستادی. پس به کوچ فرستاده نفرین شده تن در دهی . چون دود که مردم رده به آسمان های سردتری می‌جوید .

پیدایش عینک

پیدایش فن چاپ به رواج عینک کمک کرد در قرن شانزدهم در شمال کشور ایتالیا و جنوب آلمان که شیشه سازان اروپایی در آنجا اقامت داشتند خرید و فروش عینک رونق بسیار داشت و عینک دسراسر اروپا ازین دو نقطه آغاز شد .

تاریخ پیدایش عینک به دستسی معلوم نیست . برخی از محققان اختراع عینک را به (راجرتسون) نسبت داده اند. میگویند از فلاسفه و فضلالی قرن سیزدهم بود و گویند که میکروسکوپ و تلسکوپ هم از اختراعات او بوده است . اما بعضی از محققان معتقداند که عینک بیشتر از قرن سیزدهم وجود داشته است.

از نخستین اسناد تاریخی در باب عینک ابتدا سفرنامه مارکو پولو جهانگرد معروف است که او در توصیف از دربار «قبلائی خان» میگوید که منشیان برای نوشتن و خواندن نامه ها عینک به چشم میزدند .

سند تاریخ دار و قابل اعتماد دیگر عکس از کاردینال او گونه است این عکس. نقاشی معروف است که کاردینال راباعینک در داخل کلیسا نشان میدهد .

پشک گم شده

پولیس اطلاع داد. که پشکش گم شده است و از پولیس کمک خواست که هر چه زودتر این حیوان را پیدا کند . وقتیکه با خنده پولیس رو برو شد. خانم بر اشفت و به پولیس گفت : آقایان واقعه را شوخی فرض نکنید من به گردن پشکم گردنبندی آویخته بودم که چند تا نگین آلماس به ارزش ۵۰۰ هزار دالسر روی آن نصب شده بود . حالا شما مجبورید که پشک مرا با آلماس ها که به احتمال قوی سرقت کرده‌اند پیدا کنید. همین حرف باعث شد که جیل موتر پولیس به حرکت درآید تا پشک این خانم را پیدا کنند و چنان جستجوی دامنه داری آغاز شد که اندازه نداشت. ما وقتیکه پشکش را که در یکی از کوچه‌های شهر گردش میکرد دستگیر کردند از گردنبند خبری نبود و جالب اینست که اصلا چنین گردنبندی از اول موجود نبوده و خانم محترمه صرف به خاطر پیدا کردن پشک عزیزش چنین دروغ شاخدار را گفته بود .

باید گفت واقعا صد رحمت به هر چه دروغگوی.

هنر در آستانه انقلاب

تتبع و نگارش: حامد نوید

یک قدم دیگر

بسوی تحول

هنر در دوره ای که زندگی بشر از مرحله شکار و دوره گردی به شکل خانواده ها تبدیل گردید .

تاریخ درباره انکشافاتیکه بعد از دوره یغچالها در اروپا درحوالی ۱۲۰۰۰ ق.م صورت گرفت مشکو لاسست چه حفاریاتیکه در ینمورد صورت گرفته کدام انکشاف تاریخی را نامظهور دوره نیولیتیک یادوره سنگ جدید در حوالی ۱۰۰۰۰-۵۰۰۰ ق.م تثبیت نمیکند ، اما بعدازین دوره ، دوره جدیدی ددرس گذشت زندگی انسان کشوده شد که ازجهات مختلف نظر بدوره سنگ قدیم درروشهای خود تکامل یافته تریوده است .

دراطراف ۸۰۰۰ سال پیش ازتولد مسیح یعنی چندهزار سال قبل ازدوره فلز وایجاد خط سیستم زندگی نوی درشرق میانه ظهور کردکه ازنگاه ساختمان اجتماعی، وسایل تولید طرزتفکر وارزشهای معنوی نظر بدوره سنگ

مثال زنده این مدعا است چه این تصویر در قرن ۱۹ آفریده شده است مجسمه توله نواز که از تبیین تاجرها بدست آمده وامکان می رود که بین قرنهای ۱۶ و ۱۸ ایجاد شده باشد شباهت زیادی را باهنر دوره حجر میسرساند مجسمه مردباکلایرند که از حوالی دریای سیبک واقع درنیو گینی کشف شده و مربوط به اواخر قرن ۱۹ و شروع ۲۰ میباشند شباهت ز یادباآثار دوره(نیولیتیک) یادوره حجر ثانی دارد و نمونه دیگریست حاکی از رکود تصورات انسانی بصورت عمومی هدف عمده ازهنر در جوامع بدوی مانند دوره سنگ قدیم جلوه های تصورات انسان وعقاید مذهبی او درآفریدن این آثار بوده است واکثرا مذهبی وسحر متحیت دو عنصر عمده بهم آمیخته و خصوصیت مشابه را باین آثار میدهند .

تذکر: عکس های قسمت فوق درشماره گذشته نشر شده بود

سپری کرده و نسل شان در اروپا منقطع گردید اما تاریخ شاهد جوامع دیگریکه بشیوه دوره حجر زندگی میکردند بوده است مثال زنده این نوع جوامع در افریقای جنوبی و آسترالیا تا اواخر قرن ۱۹ مشهود است که از نگاه تخنیک وتصورات انسانی هنر این جوامع چندان تفاوتی باهنر دوره سنگ قدیم ندارد حتی بعضی از آثارهنری دوره سنگ قدیم از نگاه تناسبات وزیبائی خطوط در هنر این نوع جوامع بهتر است بعقیده اکثر دانشمندان این جوامع بنام جوامع بدوی یاد گردیده اند اما دانشمندان معاصر (انثروپالوجی) راجع به کلمه بدوی (پرمیتف) مشکوک اند واصطلاح جوامع مواجه به رکود را ترجیح میدهند .

(تصویر مرد نیزه واروکانگورها) که از قسمتهای ارن هیلیم لند غربی آسترالیای شمالی بدست آمده

تصویر کشف شده در (پالرمو) عدد از انسان ها را در حالت رقص نشان میدهدوماندند تصویر (لس کودرا دون) فرانسه دوری و نزدیکی و تناسبات در تصویر مراعات نکر دیده است و نقش ها که بالای همدیگر قرار دارند فرق عمده که بین آثار مکتشفه اروپای جنوبی و شمالی مربوط به اندازه آنهاست چه اکثر آثار اروپای شمالی از نگاه اندازه کوچکترند وبلاای سنگهای که ارتفاع شان از چند اینچ تجاوز نمی کند حک گردیده اند چنانچه ارتفاع و نوس (ویلن دورف) از چار اینچ بیشتر نیست . بصورت عمومی دوره سنگ قدیم در مرحله محدودی انکشاف کرد که این پیشرفت عالیترین مرحله تر قس بشر آن دوره بوده است با ظهور دوره یخ چالها دوره سنگ قدیم به پایان میرسد واکثریت انسانهای آن دوره نتوانسته دوره یخ چالهارا

انسانها با يك تحول عميق و جهان بيني متفاوت در دوره نيوليتيك مواجه گردیده باشد اما جای تعجب اينست كه چرا آنگاه اين دوره بيانگري نقاشي های دوره سنگ قدیم را ندارد چيزيكه ما را مخصوصا مواجه به محدوديت در بازه نقاشي های اين دوره میسازد همانا از بين رفتن يك مقدار زياد نقاشي هاست چه هنرمند دوره نيوليتيك اكثرا كارهای هنري خود را بالای چوب و يامواد ناپايه ناردیگر میکرده است البته امکان اين موجود است كه شاید حفريات ما بعد اين خلا را پر کند. آنچه امروز راجع به انسان دوره نيوليتيك ميدانيم مربوط بحفريات سالهای اخير درآوردن است مجسمه هايكه از اين منطقه حفريات بدست آمده قدامت بيش از ۷۰۰۰ سال قبل از ميلاد مسيح دارد اين مجسمه ها عموما از جمجمه حقيقي انسانها ساخته شده كه روی آن با يك طبقه نازك گچ پوشيده شده و بجای چشمها از صدفهای دریایی كار گرفته شده است. عامليكه بر علاوه قدامت تاريخي اين مجسمه ها باعث ازدياد ارزش هنري شان میگردد نقاشي و ظريف كارياها است كه در ساختن اين مجسمه ها بكار رفته است همچنان تناسبات جمجمه و چهره در هنگام گچ كاری بطور دقيق مدنظر گرفته شده است اين مجسمه ها ساختمان چهره يك قوم و يا قبیله بخصوصی را نشان نمیدهند بلكه هر کدام آن بصورت منفر دانه چهره مختلفی ارائه میدارد. مجسمه هايكه در دوره سنگ قدیم ایجاد شده بود از نگاه جسامت نظر بایسن مجسمه ها بسيار كوچكتر بودند. جمجمه كشف

بقیه در صفحه ۴۵

میدان بزرگ واقع در سالتزبری پلین - والت سائر انگلستان كه قدامت تاريخي آن در حوالي ۱۸۰۰ ق.م تعین گردیده است. میدان بزرگ مربوط بدوره الموم سنگ در اروپای شمالی است بعد از اين دوره تقریبا ۲۰۰۰ سال دیگر راد بر گرفت تادمیت تاريخي ای در اروپا ظهور کند، قطر این میدان به ۹۷۷ متر میرسد.

آنچه در بالا ذكر شده هم نظر باینست كه از روی حفريات باستانشناسی تخمین گردیده. اشیای مكتشفه دوره نيوليتيك معلومات زیادی راجع به وضع فكري و تمایلات مذهبی ايندوره بطور دقيق داده نمیتواند. حفرياتيكه درآوردن صورت گرفت شامل يكتعداد ابزار سنگی بسیار انكشاف یافته تروزياتر از دوره اول سنگ، يك مقدار ظروف گلی باديزاين های ابتركت بود. قدامت اين آثار به ۷۰۰۰-۷۰۰۰ سال قديم می رسد كه همچون شباعت ونزدیکی ای به نقاشي ها و مجسمه های دوره اول سنگ ندارد.

چنين ميتوان استنباط كرد كه وضع فكري

قدیم بسیار متفاوت بود. طبعاً هنر این دوره كه ریشه های آن از طرز زندگی نوین آب میخورد چه از نگاه تصورات انسانی وجه از نگاه اهداف و مواد بكار برده شده با هنر دوره سنگ قدیم تفاوتی داشت.

بشر دوره اول سنگ مردمان دوره گرد و غیر مستقر بودند در حالیکه كشف قصبات كوچك مربوط بدوره سنگ جدید بیان گر خصوصیت مقيم بودن انسان این دوره بوده است و از فرائض میتوان چنین استنباط كرد كه اساسات سازمانهای اجتماعی بطور منظم تر درین دوره گذاشته شد، یعنی اگر تصور كنیم كه انسانهای مغاره نشین دوره اول سنگ بصورت گروه های نامنظم و پراكنده زندگی میکردند تفاوت شان با بشر دوره نيوليتيك در تشكیل خانواده هاست كه اولین هسته سازمان اجتماعی میباشد.

دوره نيوليتيك فعالیت اقتصادی انسانها تنها منحصر بشكار نبوده بلكه با آغاز بذر مری زمین منحصراً عامل عمده تولید قرار گرفت و بدین ترتیب وسایل تولید نیز از آلات شكار به ابزار بزرگتری تحول كرد. تحقیقات در زمینه در پهلوی فعالیت زراعتی، فعالیت های دیگر انسانی چون ریسیدن و تابیدن بشم، بافندگی و ساختن ظروف گلی را نیز تعین کرده است.

فعالیت های انسان های ايندوره تا اندازه توانست طبیعت را زیر اداره درآورد و از ثروت های آن استفاده کند. اما محدودیت وسایل تولید باعث آن میگردید كه سر نوشت بشر مربوط بر حوادث طبیعی باشد. از بیروست كه در هنر ايندوره مذكوره زمین مادر بشر و طبیعت تعین كننده سر نوشت انسان بیشتر تجلی نموده است. طرز نوین زندگی انسان ايندوره رادر مرحله فكري ای جدیدی قرار داد كه بريك رابطه سه جانبه استوار بود:

رابطه بين طبیعت - انسان - و ماوراء الطبیعه: تاریخ نویسان آغاز دوره ادبالاتنوع

مقایسه شود. تا تیر احساسات شخصی و مستقیم هنر مند در نقاشي های دوره اول سنگ بیشتر متجلی آنست تا به تصورات و خیالپردازی های او. زبانه دوره مغاره ها بیشتر بر پایه های تجربه بصری و برداشت مستقیم آفریننده اثر از دیده های مورد نظرش استوار بود تا به تشریح مفكوره و تصوراتش و علت آن عدم انكشاف اندیشه های متكاملتر درین دوره است هنرمند دوره مغاره ها به كودگی میماند كه احساسات، حالات درونی و چشم دید خود را بصورت آبی و مستقیم باز گونماید.

در حالیکه هنرمند دوره نيوليتيك جهات فكري چندین جانبه داشت و این اندیشه های چندین جانبه او را هنرمندی می ساخت متعدد به يك ناره مسايل دیگر چون عادات، عقاید، رسمها و رواج ها و بالاخره احراز قدرت اجتماعی بصورت عموم از نگاه روش هنر دوره اول سنگ بیشتر رنگ ریالستيك را دارا میباشد و هنر دوره دوم سنگ غالباً شیوه تخیلی و تصویری دارد. البته نباید مغالطه كرد كه ریالیزم فاقد مفكوره و قدرت تخیل است. در اینجا استعمال كلمه صرف به معنی عام آن بوده و معانی كنوانی ای زیالیزم رادر بر نمی گیرد كه شرح آن خارج از حوصله این بحث است.

جمجمه های سرانسان كه با يك طبقه نازك گچ پوشيده شده و ازآوردن بدست آمده است. قدامت این جمجمه ها به ۷۰۰۰ تا ۶۰۰۰ ق.م می رسد و بزرگی آن به اندازه سرانسان است.

جمجمه های سرانسان كه با يك طبقه نازك گچ پوشيده شده و ازآوردن بدست آمده است. قدامت این جمجمه ها به ۷۰۰۰ تا ۶۰۰۰ ق.م می رسد و بزرگی آن به اندازه سرانسان است.

قتل عام فیلها

در کشور روندای افریقا

در رو ندا اکثر مردم از فر طگر سنگی شام بدو غذا میخوابند و سرعت رشد نفوس را برای امرای حیات حیوانات تنگتر ساخته میروند لهذا بشکل دسته جمعی از بین میروند و فقط عده محدودی از این حیوانات جان بسلا مت میبرند. مقاله ذیل که از شتر ن تر جمه شده معلومات جالبی را درین مورد تقدیم میکند .

در بدو مر حله و قتی انسان میبیند که فیل کو چکی ذریعه علیکوبتر از یک محل بیک محل دیگر انتقال داده میشود مسرور می گردد و فکر میکند که درین کشور حتی در اندیشه زندگی آیندگی حیوانات نیز میباشند . اما بعدتر معلوم میگردد که کشور رو ندا دست به قتل عام اینچنین حیوانات زده که انتقال فیل کو چک محض یک بس منظر خونین قضیه را تمثیل میکند .

زیرا فقط چند لحظه قبل در اثر ضرب مر می یک شکاری ، ما در فیل از یاد آمد و توام با وی یک رمه بزرگ ۱۰۶ فیل که روی هم رفته سه خمس مجموع فیلهای کشور رو ندا را تشکیل مید هد کشته شدند . انگیزه این قتل عام نه از ناحیه بدست آور دن عاج ونه از ناحیه این است که قتل فیلها برای یک شکاری لذت بخش است بلکه رو ندا نخستین کشور جهان میباشد که در مقابل یک سوال مشکل قرار گرفته و مجبور است از دو راه : حیوان و یا انسان یکی را انتخاب کند .

در اثر پیشرفت قتی که در ساحه طبابت و وقایع از امراض در کشور موصوف صورت گرفت جمعیت آنکشور از سال ۱۹۵۲ که دو میلیون

و یکصد هزار تن بالغ میگردید در سال ۱۹۷۰ به ۴۲ میلیون افزایش یافته است . نتیجه این موقیعات طبی این شد که همه اطفال گر سنه با چهره های لاغر و استخوانی کسه بیشتر ناشی از فقدان البومین می باشد جلب توجه میکند و بعیند نیست که هزاران کو دک سر را بدون غذا به بالین میگردارند

قتل عام حیوانات صادر شد:

روندا برای تغذیه انسانها و حیوانات ساحه محدودی دارد مخصوصا که بر خی حیوانات اهلی را بنام پرستش و حیثیت نگه میدارند مثلا در حال حاضر ششصد هزار راس گاو و جود دارد که مردم از ذبح آن جدا خود داری میکنند . در حالیکه حیوانات موصو فروزانه بیش از یک لیتر شیر نمیدهند .

مردم رو ندا ، در حالیکه محیط شهرها و دهات بروی شان تنگ تر شده میروند ، به مناط جنگلی که تا کنون محل بود و با شس حیوانات گفته می شد ، هجوم می آورند و مناطق مذکور را با قطع اشجار آن قابل رهاش میگردارند .

نخستین قربانی این پیشروی آدمها ، گوریلای گو می بود ، این حیوانات دوست داشتنی و

فیلهای کوچک به محل مخصوصی ذریعه هیلکو پتر ها انتقال داده میشوند .

لااقل ششسپزار فیل امسال کشته شده است. واگروضع بهمین منوال دوام کند در خلال ده سال آینده نسل فیل در آن کشور کاملاً منقرض خواهد شد. در اکثر کشورهای آفریقایی وضع ازین بهتر نیست. چنانچه در طی چند سال اخیر شمار فیلها در کشور اوگندا به نصف رسیده است.

هر چند برخی از حکومتهای آفریقای برای بقای نسل فیلها تدابیری اتخاذ کرده اند ولی نزدیک دهقان عادی این اوامر و تصمیمات موثر نیست و هر حیوان وحشی ای که بر مزارع آنان حمله کند با سلاح نیمه انکشاف یافته بلافاصله نابود میگردد. چنانکه قیمت دندان فیل سال بسال رو به افزایش میگذارد که بنا بقول (سندی تایمز لندن عاج مانند طلا خرید و فروش میگردد. یک کیلو دندان فیل در سال ۱۹۶۴ هشت مارک قیمت داشت ولی حالا از قرار فی کیلو ۱۶۰ مارک از دهاقین خریداری میشود و همین یک کیلو عاج خوب دربو رسهای عاج مامبو سا واقع کینیا تا پنجسزار مارک معامله میشود.

همچنان تو ریستهای شکاری غربی درین معامله پول خوبی بدست می آورند چنانچه مثلاً اگر اجازة شکاری فیل را داشته باشند از چار تا پنج فیل را از یادرمی آرند و عاجهای اضافی را در بازار سیاه بقیه در صفحه ۴۹

به یک پرواز تنها جمی ، ۱۰۷ زنجیر فیل از بین رفت

جدید شان دور هم جمع شوند و به خانه تازه شان عادت بگیرند امید تکثیر نسل شان موجود است ولی دریغ که این حیوانات خردسال میکوشند باردیگر به چراگاه نخستین شان برگردند و حرکت و کوشش شان مانند پرندگان کوچی است. و محل شگفت است که بیاری یک قطب نمای نهانی راه خود را بازمی یابند.

حقیقت این است که قتل عام حیوانات منحصر به رو ندا نیست. چنانچه در رودیشیا نیز سر بازان مامورامحای رمه های فیلها گردیده اند و در او گندا نیز همین افسانه تکرار شده است.

کثرت نفوس و توام با آن کوشش برای توسعه اراضی مزروعی ما به آن شده است که نسل فیلها در آفریقا رو به نابودی بگذارد همچنان حیواناتی که بر مزارع دها قین زیان میرسانند، از بین میروند.

عاج یک فیل پنجسزار مارک ارزش دارد

گروه طرفدار حمایه حیوانات جهان غرب باید در مقابل چنین قتل عام حیوانات آفریقا اعلام خطر کنند ولی چون عاج فیل روز بروز قیمت شده میروند لهذا بجای احتیاج در پی بهره برداری این تصمیم بر آمده اند مثلاً حکومت کینیا اجازة شکار یکسزار زنجیر فیل را به شعبات مر بوطه صا در کردولی بر طبق محاسبه دانشمندان

مادر فیلهای کوچک تازه کشته شده و توام با آن تمام رمه فیلها نابود گردیدند.

دارند لهذا مزارع دها قین رو ندا را مورد هجوم قرار میدهند اینک بر اساس فرمان تازه رئیس جمهور رمه باقیمانده فیلها نیز از بین خواهند رفت.

دو تن از شکا ریان انگلیسی ساکن کینیا که در شکار حیوانات وحشی در سراسر آفریقا شهرت زیادی دارند در صدد افتاده اند با همکاری قوای رو ندا نسل فیلهای مزاحم آنکشور را از بین ببرند. در حالیکه از طرف دیگر هلیکو پترها با پروازهای پائین از سطح زمین در امر شکار فیلها یاری میکنند. تنها فیلهای خردسال که قرار است در پارک کناره سرحد تا نزا نیاتکثیر گردند ازین قتل عام مصئون میباشند.

وقتی شکار چیان انگلیسی حیوانات مقتول را تحت بررسی قرار دادند به تعجب افتادند. زیرا تقریباً در هر دو فیل یکی از آنان با سلاح بریمیتیف بو میان آنجا هدف قرار گرفته بودند. حتی برخی از فیلها فقط با سه یا حرکت میکردند در برخی اوقات چوچه های فیل بحدی جراحات شدید برداشته بودند که جز قتل آنان چاره ای نداشتند. اما فیلها خردسال که سالم باقی مانده بودند ذریعه هلیکو پترها ده کیلو متر دورتر از محل شکار گاه عمو می انتقال داده شدند تا از آنجا ذریعه کشتی های بخاری و مقداری هم پای پیا ده به محل اصلی پرواز شگاه شان رسانده شوند.

اگر فیلهای خردسال در وطن

وحشی، در حال حاضر در مناطقی بسر میبرند که در کناره رودخانه ها و بو شیده از بته زار ها و اشجار جنگلی باشد چون این مناطق اتفاقاً حاصلخیز و آباد میباشند لهذا نخست همین مواضع از طرف دهاقین اشغال میگردد. نتیجه این شد که هزاران هکتار زمین سرسبز و آباد و قابل چرای حیوانات وحشی بعد از فرار حیوانات وحشی و یا قتل عام آنان به جبهه زاری مبدل گردید و عاقبت جایگاه پروار و رشیشه های زهر دار شد. حیوانات وحشی و از جمله شادیمهای آن منطقه و قتی از جایگاه سابقه شان رانده شدند ناگزیر گشتند به شاخهای کوهها پناه ببرند که نه پناهگاه ما موئی برای شان تامین میکرد و نه غذای کافی بدست آورده میتوانستند. در اثر چنین عوامل ناگوار بود که شمار میومنها در طی پنجسال اخیر از یکسزار و ششصد به ۳۷۵ تا ۴۴۰ راس کاهش یافت. هم چنان فیلها که از نظر استهلاک مواد غذایی رقیب سرسخت آنها میباشند بسان میومنها از جایگاه باستانی شان رانده شدند و در عین حال بو میان رو ندا بهمین مقدار اکتفا نکردند بلکه با تیرو کمان نیز به جان آنها افتادند و در نتیجه از تعداد هفتسزار زنجیر فیل در سال ۱۹۵۲ به تعداد ۱۸۰ زنجیر فیل در آغاز امسال باقی ماند. چون متأسفانه فیلها برای ادا مه زندگی شان به مواد زیاد غذایی احتیاج

سماوی را مظهر پرستش میدانستند. انسان قدیم بی خبر از ساختمان فیزیکی و هندسی فضاء تیوری از خود یافتند تا طبیعت اجسام سماوی و حرکات آنها تشریح نمایند، بطور مثال مصریان قدیم جهان را به سه قسم یک صندوق مستطیل شکل تصور میکردند که ضلع طویل مستطیل از شمال به جنوب و ضلع کوتاه آن از شرق به غرب امتداد یافته بود.

هندو ها جهان را بر پشت افعی قرار دادند .

برای با بلیسا کائنات يك محدوده بود .

سطح زیرین صندوق را زمین تشکیل میداد که در آن ابحار و بر اعظم ها با هم وصل شده بودند سر زمین مصر در ناحیه وسطی زمین قرار داشت، و سطح بالایی را آسمان تشکیل میداد.

بعضی ها آسمان را نیز مستطیل شکل فرض کرده بودند به تصور آنکه سطح آن هموار است و لی عده دیگر به آن موافقت نداشته مخالفت خود را ابراز داشتند، چه؟ اخیرالذکر

به این عقیده بودند که آسمان همانند کاسه معکوسی است که ته آن بطرف بالا قرار داشته باشد یعنی آسمان را بصورت یک پوشش گنبدی نما تصور نموده بودند در هر دو ابتکار آسمان گنبدی بود که به چهار قله کوه در چهار جهت شمال، جنوب، شرق و غرب وصل شده بود و بین این چهار نقطه کوه های چین خورده امتداد یافته که جهان را از هر سو احاطه کرده بود.

آسمان رو بسوی زمین بوده با چراغهای آویخته بر آن مزین شده بود که در موقع روز خا موش میباشند معتقدند که چراغها را از باب النوع در روز خاموش ساخته در شب دو باره می افروزند که مثل زیورات در تن زیبا روئی آسمان را مزین میسازند.

آفتاب کره آتشی بوده و رب النوع (ری است) که بنام خدای خدایان و حکمران جهان شناخته شده با کشتی خود در دریای پهناور آسمان به کشتی رانی پرداخته و در هنگام غروب کشتی او در دره ارباب الانواع ناپدید میگردد. و هنگام طلوع دو باره دره مذکور را ترك گفته در پهنای آسمان به حرکت میشود. با بلیسا که در بین آنها دانشمندان زیادی سراغ می شد به موضوعات طلوع و غروب آفتاب ظاهر شدن ستارگان در شب، تشکیل و ساختمان جهان و کائنات علاقه مند بودند، کائنات برای آنها عبارت از محدوده بود که بر سطح بحر بزرگی می انجامید. در مرکز این محدوده یا

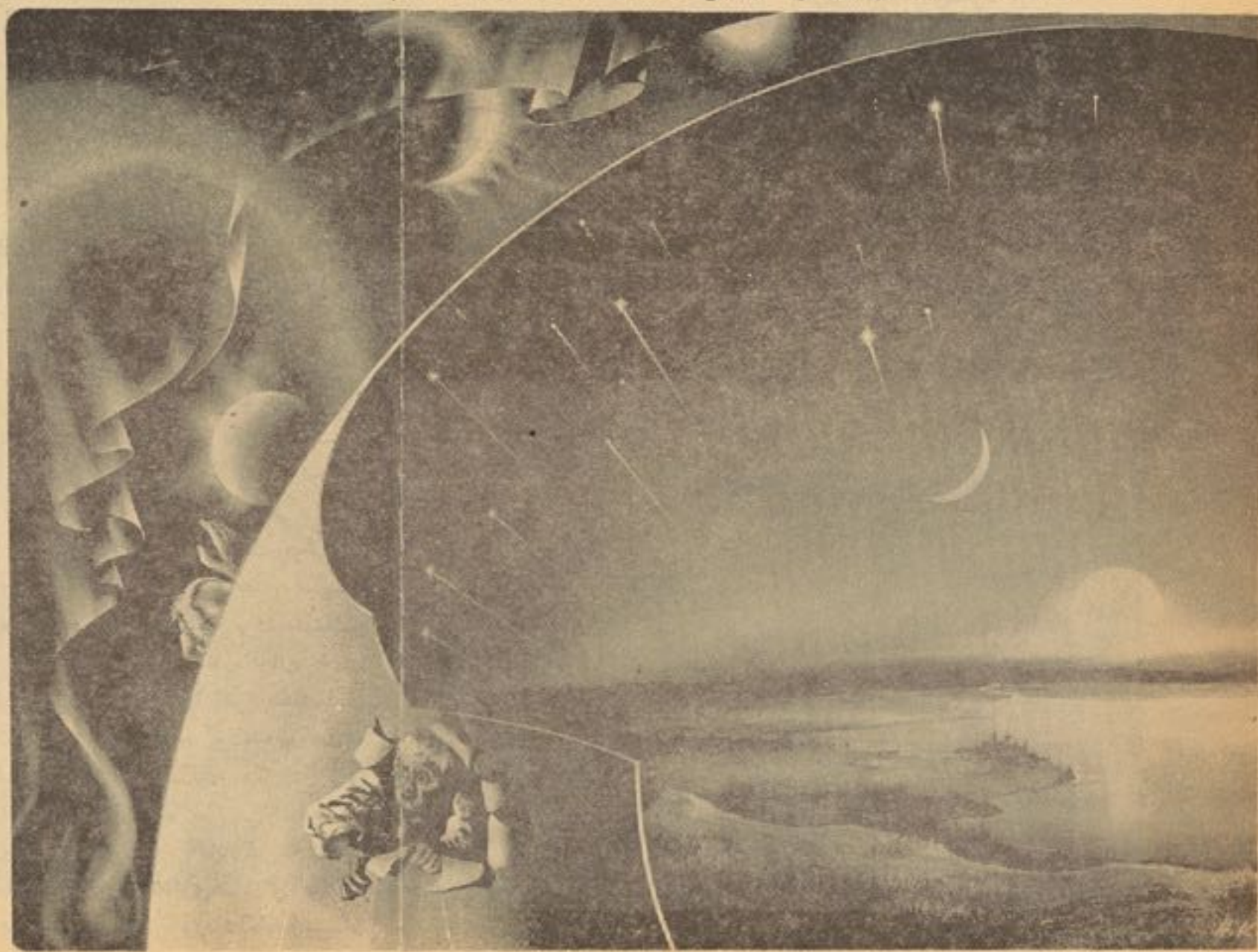
ترجمه دکتور جیلانی فرهمند

تشریح زمین هرگز جهان و دیگر اجسام سماوی

معلوم میشد که بر سقف گنبدی که بالای سر آنها قرار دارد چسبیده باشند و قتی بر میخاستند طلوع آفتاب با شعاع خود آنها را استقبال میکرد. لهذا آفتاب و مهتاب و ستارگان و ستارگان متحرك (سیارات) در مدل جهانی که آنها تصور میکردند مقام

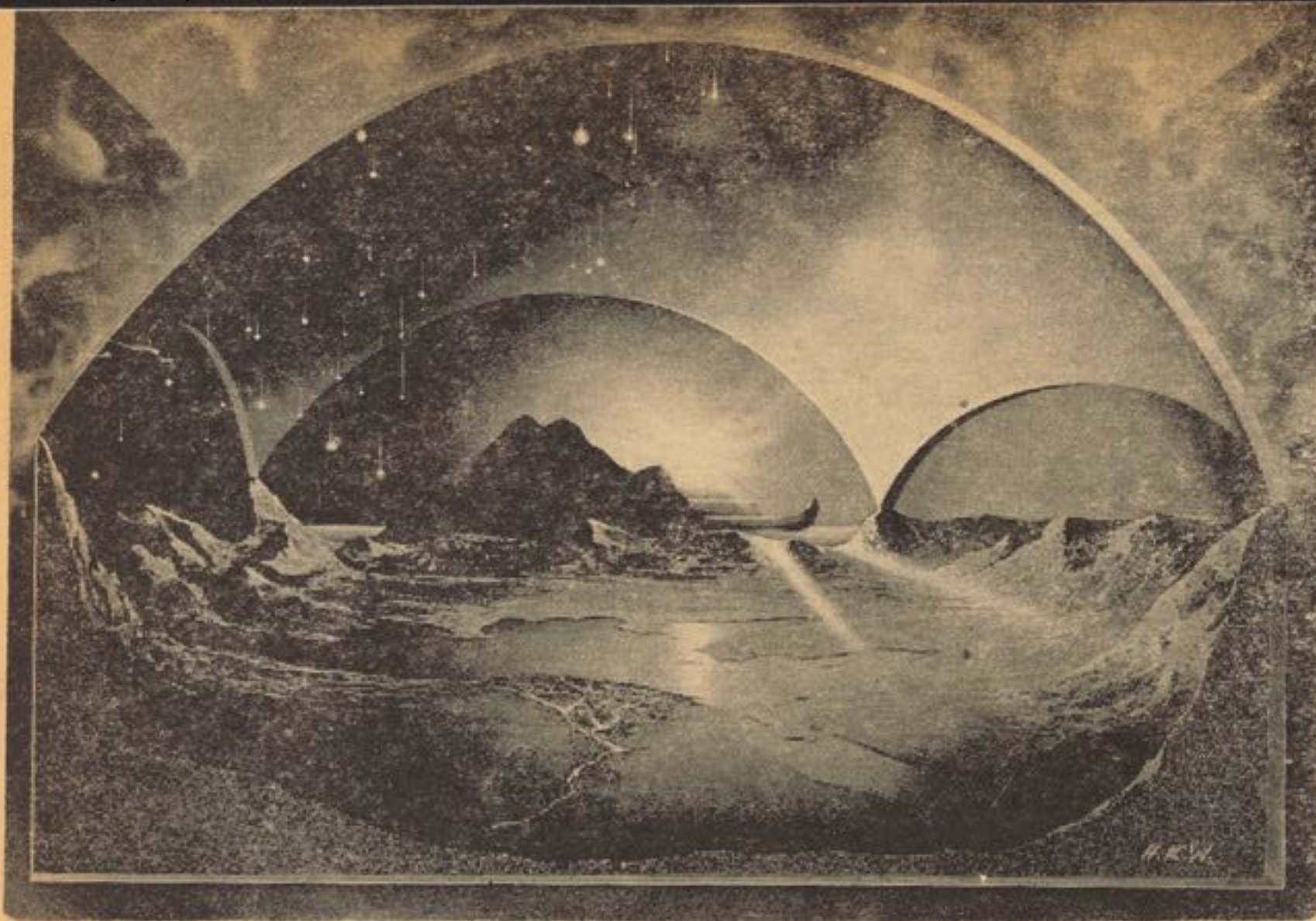
مهمی داشتند. چون انسان قادر به تشریح چگونگی حرکات اجسام سماوی، طلوع و غروب آفتاب وجود و یا عدم وجود مهتاب در شب ها نبودند، بنابراین همه این حرکات را به قدرت سحرآمیزی مربوط میدانستند. از اینجا است که اغلباً اجسام

انسان امروز نسبت به مردمان قدیم کاملاً به نگاه دیگری به آسمان نظر میکند. بابلی ها، آسوری ها و مصریان قدیم وقتی بزیر آسمان کبود به خواب میرفتند تلالوسی ستارگان را نظاره میکردند و به نظر شان ستارگان مانند اجسام بزرگی

تصویرت مردمان قرون وسطی از کائنات .

مصریها آسمان را مانند داخل گنبدی تصور میکردند .

ساحه بسته زمین به قسم يك كوه بزرگی تصور شده بود که با دیوار های بزرگ و ضخیم غیر قابل عبور محاط بود .

بحر عظیمی قسمت مرکزی جهان یعنی زمین را از دیوار های غیر قابل عبور جدا ساخته بود که به حیث يك ساحه متنوعه قبول شده بود .

انسانی که جرئت میکرد درین ساحه به عملیات بپردازد به ناپودی منجر می شد مگر که از ارباب الانواع اجزه مخصوصی حاصل میکردند . اما خدایان به ندرت و به بسیار بی میلی اجازه میدادند .

بابلی ها آسمان را به قسم يك گنبد بسیار بلند مافوق تمام جهان تصور میکردند که به دیوار های اطراف تکیه داشت .

به عقیده آنها گنبد آسمان از فلزات ساخته شده بود که در موقع روز روشنی آنرا انعکاس میداد و در شب جهت فعالیت ارباب الانواع (سیارات و ستارگان) به يك سطح سیاهی مبدل میگشت .

یونانیان مثل دیگر اقوام قدیم معتقد بودند که زمین هموار است (۱) تالس از میلاد (بین ۶۴۰-۵۴۶ ق.م زندگی میکردند که عنصر اساسی زمین آب را شناخته بود او نیز طرفدار نظریه بود و اعلام داشت که زمین يك سطح هموار و مدور است که ذریعه بحر نامحدودی احاطه شده است . ستارگان هر شب از این آبها بیرون شده و هر صبح در آن دو باره غوطه ور میشوند .

هیلیوس خدای آفتاب که بعد ها بنام اپولو نیز یاد شده ، هر صبحدم از جانب شرقی بحر ظاهر شده فضای آسمان نیلگون را بسواری گادی جنگی که توسط چهار راس اسب سفید کشانیده می شد مسی پیمود .

از سوواخ بینی اسب های مذکور روشنایی و آتش فوران میکرد . ستارگان با ظاهر شدن هیلیوس فوراً به آبهای غربی بحر غوطه ور می شدند .

فیثاغورت و پیروانش این تیوری تالس را که زمین را مرکز کائنات فرض کرده بود از بین بردند . آنها معتقد بودند که زمین دارای حرکت دورانی روزانه و سالانه بدور

به این ترتیب تا سال ۱۸۰۰ میلادی عقیده هیلیو لسنتر (۲) به فراموشی رفت . تا در نیمه قرن ۱۶ و ۱۵ میکاوی کوپرنیک آن تیوری را دو باره تجدید کرد .

آتش مرکزی میباشد . دوصد سال بعد « ارتتطا ریچ » منجم معروف یونانی اولین کسی است که در یافت زمین سیاره ایست که بدور آفتاب میگردد . اما هیپارخ و بعد بطلمیوس این تیوری عالی را رد کردند .

(۱) تالس از میلاد : ریاضی دان و فیلسوف یونانی که مکتب ادبسی و فلسفی یان ها را اساس گذاشت .

(۲) هیلیو سنتری : به معنی آفتاب در مرکز کائنات . تیوری هیلیو سنتری توسط کوبر نیک بوجود آمد او آفتاب را مرکز نظام شمسی ثابت ساخت ، سیارات دیگر و زمین بدور آفتاب در گردشند .

هیلیوس ، رب النوع آفتاب بسر عراده طلائی .

و متحدت آن تا قرون وسطی دوام کرد .

در آن زمان زمین را يك ساحه هموار ، و آسمان را بصورت نیم کره تصور میکردند مساحت جهان ساحه معین بود که در آن ستارگان بر رشمه طولی آویخته بودند اما مطابق به توضیح دیگری در گنبد آسمان سوواخهای بزرگی وجود دارد که از آنها روشنی در خسانی خارج میگردد .

آفتاب و مهتاب را با هم نزدیک و همجنس تصور میکردند ، و لسی آنها را با زمین قریب تر میدانستند تا به ستارگان .

نقاشی هائیکه در اینجا نشان داده شده تصورات انسان های قدیم را در باره اجسام سماوی منعکس میسازند که اجسام مذکور حتمی واقعیت های جهان مانند ، در ست است که اجسام سماوی یا سیارات بالا تر از گنبد آسمان قرار گرفته اند .

لهذا برای آنکه به اسرار آنها پی ببریم مجبوریم طرقي را کشف کنیم تا برده را که در میان ما و ستارگان واقعست بدریم و به موفقیت هایی نایل گردیم .

با آنکه در قرن بیستم امکان موفقیت های فوق العاده علمی در زمینه فضای خارجی برای بشر موجود است هنوز هم مشکلاتی برای انسان در این راه وجود دارد .

هندو ها عقیده داشتند که سطح تحتانی کائنات از بحر شیر تشکیل شده است .

در این بحر که تمام جوانب کائنات را دربر میگرفت سنگ پشت بسیار بزرگی حرکت میکند که بصورت تهداب بکار رفته بود ، در پشت سنگ پشت به چهار سمت چهارفیل قرار داشتند ، آن چهار فیل زمین را که شکل دایروی داشته و در حصه وسطی آن بر آمدگی کوه ماندنی وجود داشت حمل میکردند ، این کوه به قله بلندی منتهی می شد و دورا دو رجهان را ماری حلقه کرده بود .

تمایل به تشریح کائنات و

مطالعه این سلسله فقط به زنها توصیه میشود

ترجمه میر جمال الدین فخری

طَفَل و مادَر

کس و باریبه بار آیند تقدیم می نمایم امید است بالو سیله توانسته باشم اندک خدمتی به نسل آینده کشورم انجام دهم. (مترجم)

• • •

طفل شیر خوار صحتمند و سالم

هر مادری را این مسئله ناراحت می سازد :
طفل شیر خوا رش صحتمند است ؟ آیا درست و خوب نمو می کند ؟

برای اینکه به سوالات فوق جواب قانع کننده ای ارائه گردد باید از بعضی خصوصیات نموی طفل شیر خوار آگاهی حاصل نمود .

به طفل که خوب نمو کرده و صحتمند است نگاه کردن گوارا می نماید : شکل و وضع ظاهری همچو اطفال شیرخوار بیننده را مسرور می سازد و بی اختیار تبسمی روی لبان بیننده نقش می بندد . حتی در زمستان هم چهره همچو اطفال ترو تازه و بشاش است . رنگ پریده اطفال دلالت بر ناخوشی طفل می نماید و لو که وزن ، طول قد و نموی دندان نپایش با سن و سال طفل توافق داشته باشد .

طفل شیر خوار صحتمند به اطرا فتن نگاه می کند دست و پا میزند و با بازیچه عایش مصروف می شود . او به لای کفن احتیاجی ندارد زیرا او آرام و راحت روی چیرکت و با همواره خویش افتیده است .

طفل با تمام اشیای دور و پیش خود علاقمند میشود و هر آنچه در اطرا فتن اتفاق می افتد توجه او را بخود جلب می نماید او هر چیزی را می بیند و گو چکترین تغییرات محیط دور پیش او طفل را ناراحت و یا محظوظ می سازد . و جنات طفل همواره آرام ، بیدار و با اعتماد است .

طفل شیر خوار صحتمند غمغم می کند ژوندون

مطالبی که تحت عنوان طفل و مادر تقدیم می شود مسایل تربیه درست اطفال خورد سال را احتوا میکند که توسط اطبا و پروفیسورهای مسجرب هنگری در نتیجه سالها زحمات و تجارب پیگیر شان برشته تحریر در آمده است .

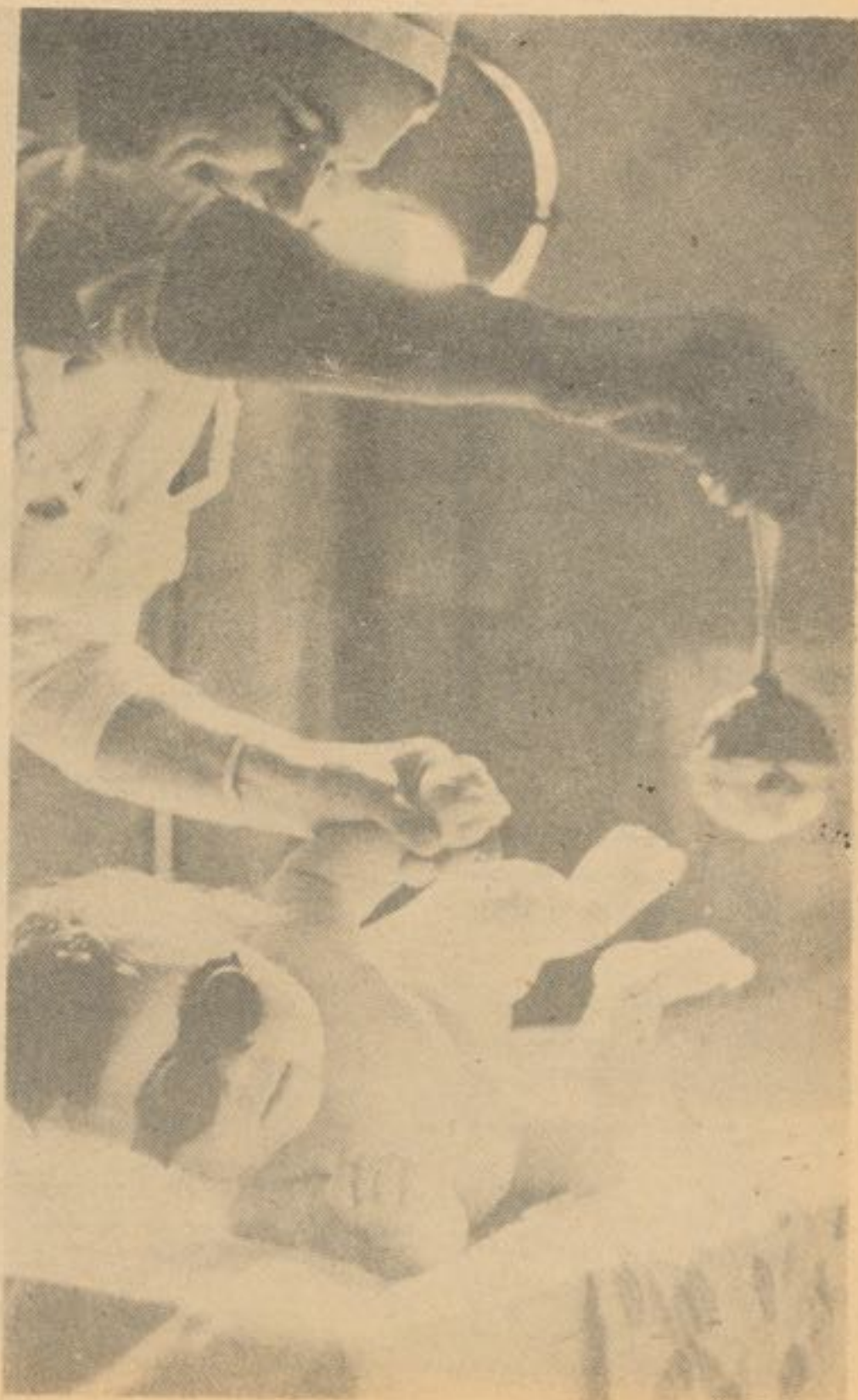
هر مادری آرزو دارد طفلش را صحتمند قوی آرام و بشاش ، منظم و زحمت کش بار آرد . نیل به این آرمان فقط از طریق درست تربیه نمودن آنها حاصل میشود که باید از اولین روز تولد آنها به این اقدام دست زد .

در ماه اول و سال اول زندگی ارگانیزم (وجود) طفل به سرعت نمومی کند و بزرگ می شود . در همین دوره مسئولیت تربیه طفل از هر وقت دیگر بیشتر است چو تکیه همین دوره تهادب و اساس نموی بعدی او را تشکیل نموده و زیر بنای شخصیت آینده طفل محسوب میگردد .

وا لدین و با الغصو صس مادر طفل مجبور اند تا در مورد غذا و مواظبت اطفال راجع به رژیم روز ، تطهیر و پاکی و نظافت او و معالجه امراض اساسی اطفال اطلاعات مختلف و وسیعی داشته باشند .

در موارد فوق اطلاعات کافی را دکتر مورگان و دکتر بیگلر ایمن تهیه و بد سترس خوانندگان هنگری گذاشته اند که خیلی به زبان ساده مردمی نگاشته شده است . این رساله تا بحال در خورد هنگری بیش از ده بار تجدید چاپ گردیده که هر باری با ((رش)) اهالی مواجه و نایاب شده است .

از آنجائیکه علاقه خاصی به اطفال ما جو داتیکه آینده کشور ما بنون تردید بدست آنها ست - دارم اثر نا میر دگان را به زبان دری بر گردانیدم و به زنها - خاصتا به مادر اینکه آرزو دارند اطفال صحتمند ، قوی ، آرام ، بشاش ، منظم ، زحمت

قصه ای از غصه ها

تنظیم از: مریم محبوب

سلام دوستان !

چندی این صفحه انعکاس دهنده درد ها و رنج های دوستانش نبود. آنانیکه بزرگوارانه غمهای شانرا ، اندوه های شانرا توسط نامه ای برای ما تحریر می داشتند ، بدون نشر یا جواب باقی می ماند. ولی اکنون باردیگر تصمیم گرفتیم تا نامه های دوستان بسو ن پاسخ نباشد و این صفحه چون گذشته ها آماده است تا دردها و غصه های دردمندان و غصه داران را انعکاس دهد .

در این شماره نامه ای داشتیم از خواهریکه بیهم در نامه ایشان تاکید کرده بودند تا هرچه زودتر به نشر نامه ایشان اقدام شود . اینهم نامه خواهر ما :

اندوه دارم و درد، غصه دارم و رنج. و این همه باهم ساختند و سراسر وجودم را پودند. قصه ام طولانیست و سالهاست با منست . ولی منی درد زده این قصه را در درونم مدفون ساختم و با خود برای واژگون کردن آن جدال نمودم. جدایی که دوام کرد و نتیجه نداد.

و حالا وجودم تکیه از غمهای پایان ناپذیرست. تمام خسته از حوادث روزگار و گردآلود از میسر پرنشیب زندگی .

حالا همچون لاشه نیمه جان در بستر سرد غمهایم باسه کودک غربت زده ام تنهای تنهایم .

و اکنون که دستام بروی صفحه کاغذ برای نوشتن این درد نامه می لغزد، پناهگاهم را شما یافتم . شاید نوشتن این نامه تسلی بر دردهای بیکران من باشد و پندی برای پدران همچون پدر فرزندان من . فقط همین وبس .

کودک بودم . شاید به نقل شما هشت سالگی مرزی باشد برای گذر از یک دوران بدوران دیگر. ولی من با همه تنهایی و بی کسی ام به همین دوران ماندم و زندگی در چشم کودکانم بوجود چند بازیچه بی خلاصه شده بود که دور و پیشم را احاطه کرده بود. فقط خود را می شناختم و بازیچه هایم را .

طوری که از دیگران بعدها شنیدم، مادرم در آن زمان طفل را ترک کرد و طفل هم بعد از مدتی نیز مرد .

من اولین فرزند خانواده بودم . بعد از مرگ

مادر مردیکه خود را پدرم معرفی میکرد خواست تا جای خالی مادرم را با وجود زنی دیگری پر کند و این کار را بعد از گذشت شش ماه از مرگ مادرم کرد و زنی را به منزلش آورد. من فارغ از همه رنج های زندگی این زن را مادر صدا میکردم و نیازمند محبتش بودم .

اما او، با همه نزدیکی که با من داشت و خودش را زن پدرم می دانست، فاصله ه از من دور بود. او میخواست خودش فرزند داشته باشد و با تولد فرزندش خلایک بین من و او بود عمیق تر گردید و فاصله زیاد تر .

پدرم در دنیای خودش بی خبر از من و سرگرم بود و زنی زندگی را خوش می گذراند.

روز بروز دردهایم افزودمی گردید و غمهایم زیاد. این فامیل کوچک و تقریباً بیگانه با من، در هر روز زمان بزرگ میشد و فرزندان دیگر به این حلقه افزود میگردید زمانیکه تازه فهمیدم مادر ندارم و این زن مادر اندرم است . احساس کردم که در این دنیای بزرگ تنهای تنهایم . و حتی پدر مرا به حیث فرزندش نوازش نمیکند. در همین ایام بود که توفان دیگر بوقوع پیوست و زندگی من شکل دیگری را اختیار کرد. ولی هنوز خود را کودک احساس میکردم، هنوز نیازی به بازیچه و گودی داشتم، هنوز هشت سال بیشتر از سنم نمی گذشت که پدرم بساط شیرینی خوری مرا با یکی از اقوامش پهن نمود و مرا رسماً نامزد او ساخت . این گفته فقط از نقل قول های است که بعد ها برایم تعریف می کردند. از این زمان به بعد پدرم به وظیفه کاذب خویش رایان داد و مرا تسلیم مردی نمود که سه برابر من عمر داشت .

روزهایی هم می گذشتند و شبها تیره تر و غم آلودتر از گذشته بسراغم می آمدند. دیگر از آن گودی ها و بازیچه ها نمانده بود. دنیایم عوض گردید و جهت عمده فکرم را اندیشه مردی تشکیل میداد که میخواست شوهرم شود و مرد زندگیم گردد .

مادر اندرم ظالمتر از سابق همه کار های منزل را به من محول کرده بود. کودکش را من باید پرستاری می کردم، خانه اش را من باید جاروب میزدم، غذایش را من باید می پختم و باهمان سن کمی که داشتم مجبوراً این همه

زحمت را تحمل می کردم. نااینکه زمانی فرا رسید که باید پایه منزل تازه می گذاشتم . عروسی ام بی سروصدا با خرید سه، چهار دست لباس صورت گرفت . وقتی به منزل شوهر قدم گذاشتم . دنیای تازه تری جلو چشمم دهن کشود و من بی خیال از دامیکه سرنوشت برایم چیده بود تا آخرین قدم را می گزیدم که بتوانم شوهرم را خوشبخت بسازم. در اوایل محبت و نوازش های بی دریغ شوهرم باعث شده که همه کمبودی های دوران گذشته را فراموش کنم . آهسته آهسته این کانون گرم و دوفری ما با تولد فرزندانم گرم تر گردید و آواز خنده ها و گریه های کودکانم فضای منزل ما را شادابتر ساخت . ولی این گرمی دیری نپایید که سردی جاودانه جایش را گرفت و حوادث ناخوشایند تار های مستحکم زندگی را از هم پاره ساخت . خنده ها جایش را به گریه داد و شادی جایش را به غم عوض کرد .

روزی چون روزهای دیگر با هزاران اشتیاق با کودکانم انتظار آمدن شوهرم را می کشیدم . غذا آماده و درست و ولید تراز روزهای دیگر پخته شده بود. وقتی شوهرم آمد برخلاف روزهای سابق اولاً سردویی اعتنا به بازی های کودکان سه طفل و تانیا بی توجه و به سلامیکه من برایش دادم . اولاً به این وضع چندان توجه نکردم و موضوع را آنقدر جدی تلقی نه نمودم. پیش خود فکر میکردم شاید کسالت داشته باشد و باهم موضوعات دیگر از این قبیل .

ولی این سردی و بی علاقگی روز بروز افزود می گردید و این بی توجهی زیاد تر میشد . سه کودکم بی خبر از این آشفتگی که عنقریب زندگی ما را به یغما می برد سرگرم خود بودند.

روزهایی نشستم در دنیای خود، در درونم با خود تلاش داشتم تا بتوانم علت این سردی گریبی را بیابم ولی با تلاش زیاد نتیجه کمتر می گرفتم . در این مدت نه تنها رفتار شوهرم و طرز پیش آمدش با من فرق کرد بلکه چنان عصبی و خشونت به خرج میداد که فرزندان دیگر متحمل این وضع رانداشتند بسو ن کوچکترین موضوع بهانه می گرفتند. دارو فریاد می کرد بدون موجب هر یکی از اطفال سال

معصوم را به بادلت و کوب می گرفت . و حتی میخواست که یکی دو مرتبه مرا هم بزند و لگ کند. ولی من با این همه خشونت و جنگ می ساختم و خم به ابرو نمی آوردم . زیاد تلاش داشتم تا بتوانم از راه های معقول و پسندیده او را از این روش منحرف بسازم و باهم بتوانم علت این آشفتگی آنرا بدانم ولی کمتر موفق میشدم .

چهار ماه از این وضع گذشت . چهار ماهیکه چون چینی برایم بیش نبود. رفتار شوهرم هر روز بدتر از روز های دیگر میشد . شبها ناوقت به منزل می آمد و کمتر دست نوازش به سرفرزندانش می کشید . تا اینکه ..... چه بگویم ؟ شاید شما باور نکنید که در درون این مرد افمی بیش نخواهید بود. این مرد که در اوایل چون پروانه بدورم می گشت و چون بت پرستم می کرد . اندیشه اش تغییر کرد . سه کودکش را فراموش نمود به سه

سراغ زن دیگری رفت که با هزاران حيله و نیرنگ او را بدامش انداخته بود. شوهرم از من میخواست تا طلاق بگیرم و از او جدا شوم تا بتواند آزادانه به عمل شومش اقدام کند . او اصرار می کرد که باید از من جدا شود . باور کنید که اگر کوهی برسرم واژگون می شد تا این حد شانه هایم احساس سنگینی نمیکرد. بدنم لرزید، پاهایم سست و ناتوان بسو ی زمین خم گردید .

چاره نبود . ولی باز جدال کردم، در زمانیکه هنوز بیست و دو سال بیشتر نداشتم این نامرد خواست تا مرا طلاق بدهد . اشکهای فرزندانم برایش اوثر نبود. دل سنگش سخت تر از آن بود که فریاد مادران اثر کند .

اکنون چهار سال از این واقعه می گذرد . منی دردمند، ناتوان از غم ایام باسه کودکم در اتفاقی که زن شوهرم برایم داده زندگی میکنم .

در این مدت طولانی فرزندانم بزرگ شده اند، اما محروم از درس و تعلیم . و اکنون کارم در این فضای سرد و تپه جز سوختن و ساختن چیز دیگری نیست .

کنگره بین‌المللی زنان در آلمان شرق

به مناسبت سال بین‌المللی زن

نوشته راحله راسخ

این کنگره را تشکیل میداد که مورد گفتگوی همه نمایندگان قرار گرفت و بصورت خاص در باره بیسوادی و محروم بودن زنان از این نعمت حیاتی صحبت به عمل آمد که این دردعمومی و همگانی زنان جهان و بخصوص عمومیت آن در کشورهای آسیای، آفریقای و آمریکای لاتین بیشتر احساس می‌شود.

تبعیضات بین پسر و دختر و زن و مرد، مورد بررسی و تدریس همه جانبه کمسیون مربوطه قرار گرفته که ریشه اصلی و علت اولیه آن محیط خانواده شناخته که باید از همانجا مبارزه علیه تبعیض صورت گیرد و پسر و دختر بدون اندکی برتری و امتیاز از خانواده به اجتماع تحویل گردد و به روحیه خودمختاری و برادری در محیط خانواده پرورش یابند تا با همین روحیه در اجتماع برخورد صورت گیرد.

مزد مساوی در مقابل کار مساوی در اکثر کشورهای برای زنان مانند مردان میسر نیست و اینهم از جمله خواسته‌های زنان بود که درین کنفرانس روی آن صحبت گردید.

برعلاوه آنچه مختصرا از آن تذکار به عمل آمد، در کنگره مطالب مهم و حیاتی قابل توجه دیگری نیز طرح گردید که مطالب فوق‌می‌تواند در صدرهمه و بصورت خواسته عمومی قرار گیرد.

با این یادآوری مختصر آرزوی همه زنان جهان و زنان جمهوری افغانستان است تا زنان بتوانند با همکاری نزدیک و بدون تبعیض با مردان در راه خواسته‌های عمومی خویش پیروز و موفق گردند و در خدمت مردم و اجتماع قرار گیرند، زیرا خواسته اصلی و اساسی مبارزه زنان ایجاد شرایط صلح و آرامی انسانهاست و بس.

اجتماعی بحث صورت گرفت که با ارائه حقایق و احصائیه و ارقام دقیق نقش ارزشمند و قابل توجه زنان در راه انکشاف همه بخش‌های حیات اجتماعی علما و عملا برجسته شده و آن اینکه در کنگره

آگاهی، انرژی و تدبیر زنان در راه رفع عقب‌ماندگی و ناهمگونی‌های درد آور اجتماعی آنقدر با اهمیت می‌نماید که دور بودن زن از اجتماع یکی از علل اساسی عقب‌مانی‌ها و عقب‌گرایی‌ها بشمار می‌آید.

مساوات و فراهم‌آوری شرایط متساوی در همه ساحت‌های زندگی یعنی ساحت کار، تعلیم و تربیت و محیط‌های میلی از همان کمی‌های جهانی است که تاکنون همه جهانیان علتی از لنگش‌های اجتماعی و کمبودی‌های اساسی همین عدم مساوات بین زن و مرد را به حساب می‌آورند و روی این درد همگانی مفضلا بحث و مذاکره صورت گرفته و نقش زنان دو باره روشن گردیده است.

البته شعار سترگ مساوات، صلح و انکشاف از اهم مسایلی بود که روی آن صحبت صورت گرفته و تصامیمی هم اتخاذ گردید و از همه حکومات، اتحادیه‌ها، سازمان‌های اجتماعی و پارلمانها مطالبه شده تا درین راه مشترکا به اقدامات عملی و موثر دست زنند و مبارزه نمایند.

بروبلم بیسوادی بصورت عام در همه جهان، موضوع مهمی دیگر

های جهان گردید که بر سبیل یادآوری مختصر از نکات مهم و حیاتی کنفرانس، به ارتباط روحیه عمومی جلسات و نتایج آن در ذیل یادآوری می‌گردد.

نمایندگان کشورهای مختلف جهان که از همه اطراف و اکناف دور و نزدیک گرد هم جمع شده بودند خواسته‌های محیطی متفاوتی را ارائه داشتند که با همه گونه‌گون بودن خواسته‌ها، باز هم نقاط مشترک و مهمی آنها را با هم پیوند میزد که از همه بیشتر با اهمیت و ارزشمند می‌باشد بطور مثال در گفته‌های هر یک از نماینده‌های زنان چه آسیایی و آفریقایی و یا از سایر قاره‌ها پهلوی خواسته‌ها و برابریم‌های محیطی ایشان طرح تحکیم صلح جهان چنان انعکاس نموده که از واقعیت‌های و احتیاجات مبرم جهانی نمایندگان می‌گندوبه یقین که زنان می‌توانند در مبارزه خویش درین راه هم موثر باشند.

روی عقب‌ماندگی‌ها و علل و ریشه‌های اصلی تفاوت‌های

از آوانیکه سال بین‌المللی زن آغاز گردیده تاکنون ده‌ها صدگان کنفرانس بسویه‌های ملی و بین‌المللی تدویر شده که به ارتباط خواسته‌های عمومی زنان تحت عنوان جهانی صلح، انکشاف و مساوات نقش ارزنده از خود بجا گذاشته که حتی در آینده‌های دور نیز می‌تواند رهنمون مجادلات و مبارزات زنان باشد.

به سلسله کنفرانس‌های بین‌المللی زنان یکی هم کنگره بین‌المللی زنان در برلین شرقی است که در آن بشمول هیئت نمایندگی زنان جمهوری افغانستان دوهزار نماینده از (۱۳۵) کشور اشتراک داشتند.

جلسات کنگره از تاریخ ۲۰ تا ۲۴ اکتوبر دوام نمود که در اخیر خواسته‌های مشترک نمایندگان ملیونها زن از سراسر جهان در وجود اعلامیه مشترکی سپرد و سنایل نشراتی و مطبوعات کشورهای

د پښتو خپرونو د بین المللی مرکز بین المللی سیمینار

دامقا له د پښتو ټولني مرستيال
خپرنو د بين المللي مرکز د پښتو
الملي سيمينار د پاره په اوږده توگه
ليکلي چه مونږ يسي په دې گڼه کې
په گڼيز سره د لوستونکو داستفادي
د پاره وړاندي کوو.

دافغانستان جغرافيا يې موقعيت
داسې دی چه له يوې خوا د خپلو لوړو
غرونو سمسورو درواود مختلفو
سيمو په راز راز آب و هرا کښي د
سرو کلونو شنو فصلونو کورو او
گڼو باغونو د ښکلو منظرو په وجه
پوځه په زړه پوري شا عرانه منظره
لري چه دنظر او احساس په پارو لو
او تغزلي او همدارنگه د نچراليسټيا
اوبه نتيجه کښي دليريک يا عشقي
ياد طبيعت دانخورو د هنر او ادب په
ايجاد کښي ډير اثر لري بلي خوا ته
د هيواد د تاريخ په اوږدو کښي د
نورو گاونډيو ولسونو دراشي درسي
د پاره د ترا نزيثي لاري وظيفه اجرا
کړي ده.

د سولې او کراري په وخت تجارتي
کاروانونه په دې هيواد تير شوي را
تير شوي چه د (ورينيم لار) د همدې
هيواد د کور ليچنو درو د نورو تيريو په
کلکو ترو کې تيره شوي ده او د
جنگ په وخت د جگر مارو د ښکرو
پر غلونه په دې لار شوي دي چه کله
کله لاد تيري کوونکو سترگي په دې
خاوره سري شويدي او درنگا رنگ
کلو نو د دې ښکلي هيواد نه يې د سرو
وينو د توپيدلو او د سرو او زرو د بيليدلو
ډگر جوړ کړيدي.

ددې هيواد زرو وړو خلکو تل د تيري
کوونکو په مقابل کښي دفاع کړيده
اود خپلو وينو او سرونو په قرباني
بيد خپلي خاوري ننگ اونا موس
ساتلي دي.

کله کله د خه مودي د پاره ډير دود
تسلط هم پاتي شويدي مگر زمونږ
دميرونو او وطنيا لو خلکو د آزادي

خو ښوونکي خصوصيت په وجه
ولس يا خيدلي دي او خپل هيواد يې
آزاد کړيدي.

کله لاله دي خايه پر غلونه شوي
دي او د دې هيواد شا هانو په نورو
هيوادونو کښي فتو حات کړيدي.
تاريخ راښيي چه کله زمونږ
هيواد په هره سيمه کښي يو ملک
يا امير ناست دي او په يو وطن کښي
خو ملکانو او اميرانو ملو کيت او
امارت کړيدي دوي خپلو کښي هم
سره جنگونه کړيدي او يو بل او
بي مات کړي دي.

په هر صورت د خاوري او آزادي
نه د دفاع په وختو نو زمونږ ولسونو
شراقت مندانه عادت لانه جگړي کړي
دي او کله لاد ساده سپيڅلي او خوش
باوره زړه له پرکته غا سببا نه جنگونه
پري تحمیل شويدي.

کله په خپلو کښي د تر بگنيو او
کورنيو او قبيلوي جگړو دجا هلا نه
جنگونو په اوړونو سو زید لي او
په خپل ټوپک ويشتل شوي دي.

دغه رنگه پر له پسې جگړو او
دايمي نښتو د دې غرنی هيواد د خنکو
په طبيعت کښي حماسي روحيه
پاللي ده چه د هغې انعکاس له لرغونو
زمانونه په ادبي آثارو شوي دي او
افغاني ادب د افغاني حماسي جنگ
اوتوري ننگ او ميړاني اود هيواد
د دفاع په لار کښي د قرباني او زړور
تيا د احساساتو هينداره گرځيدلي
ده په دې هينداره کښي هم د بزم
خونداو رنگ او هم درزم شورو او
غور خنک کتلي شوو.

هم دحسن دپا وليو شرنگه بار

دي
هم د عشق د ليو نيو د زنجير
د چاپيريال دراز راز تاثيراتوله امله
هم د دوي په طبيعت کښي د جمال
او جلال مظاهر ليدل کيږي هم يې
په رسم عادت او کولتور کښي بزمي
پاتي په ٤٥ مخ کې

د ٧٥ مخ پاتي د پښتو خپرونو

هول دهند څخه گڼون کړيدي اود
يو شمير نورو هيوادو بوشمير
پوهانو چه دخپلو رسمي او شخصي
مصروفيتونو له امله په دې سيمينار
کښي گڼون ونه کولي شو. هغوي
د خپلو پيغامونو په ترڅ کې په دې
برخه کښي خپلي نظريې او پيشنهاد
دونه سيمينار ته را ليري او تيار يې
ښودلي دي چه د پښتو ژبي دخپرونو
د مرکز سره به هر اړخيزه مرسته
او همکاري کوي. دغه راز د غوږو هانو
هيله ښکاره کړيده چه د سيمينار له
د پاي ته رسيدو وروسته د سيمينار له
نتيجه او فيصلو څخه دوي خبر
کړي.

ددې سيمينار سره مرسته
کوونکي غړي د کابل پوهنتون
رئيس داکتر محبي د ادبياتو د پوهنځي
رئيس پوهاند مير حسين شاه،
پوهاند حبيبي، پوهاند داکتر مجروح
پوهاند الهام، داکتر روان فرهادي
ښاغلي عبد الرؤف بينوا، ميرمن
معصومه عصمتي، ښاغلي صد يقی
محترمه حميرا، محترمه هوس،
ښاغلي عزيز حميد ښاغلي ازير،
خپرنو د خدمتگار، ښاغلي معتمدی
ښاغلي خربن، محترمه کبريا
مظهري ښاغلي محمد عارف غروال
ښاغلي رفيع او ښاغلي نظربل شوي
دي.

ښاغلي اجمل خټک، پوهاند رښتين
ښاغلي عبدالجليل وجدی او ښاغلي
محمد ابراهيم عطايي هم د دې سيمينار
غړي دي. لکه چه د پښتو ټولني رئيس
ښاغلي روهي ديوي مرگي په ترڅ
کښي څرگنده کړيده دا څلورم بين
المللي سيمينار دی چه د پښتو ټولني
له خوا جوړ شويدي.

تير کال د دولت د کلتوري پاليسي
له مخي بايزيد رو ښان دمې پسي
د څلور سوه ووم تلين سيمينار ومانځل
شو چه درو ښاني نهضت په بيلوبيلو
اړخو نويي پوره رڼا واچولي شوه.
لکه چه د پښتو ټولني رئيس
پرو فيسر گيورگ مور گنسران
څرگنده کړيده د پښتو خپرونو د بين
المللي سيمينار د پيوند له خوا
په رسميت پيژندل شوي اود پښتو
ټولني په چوکاټ کښي وده او
انکشاف کوي، د دغه مرکز منشي
د پښتو ټولني رئيس دی چه په يوه
اجراييه څانگه هم لري په دې علمي
مرکز کښي به سکر تربيت د علمي

کميسیون په سلااو همکاري ورسپارل
شوي وظيفي په مخ بوځي او د اطلاعات
عانو او کلتور دوزارت د پښتو د
انکشاف امریت د فو لکلور د پياريمنت
د تاريخ ټولنه، د آريانا دايرة المعارف
د کابل پوهنتون د ادبياتو او بشري
علومو د پوهنځي د پښتو د پياريمنت او
د اجتماعي فلسفي پوهنو د پياريمنت د
پوهني وزارت د ناليف او ترجمي رياست
او ځيني نوري علمي مؤسسي به يې
همکارانې او مرستندوي وي.

پښتو ټولني په دې منا سبت
په يو شمير کتابونو کار کړي دي چه
ځيني يې د چاپ نه راوتلي دي او ځيني
يې د کار لاندې دي چه د هغو له جملې
نه انگليسي په پښتو قاموس، د
افغانستان ژبي او توکونه دمير زا
خان انصاري ديوان، پښتو پانگه يا
دولي شو اود اطلاعاتو او کلتور د
وزارت د پښتو او انکشاف امریت
د پتي خزني اصلي نسخه چاپ
کړي ده.

د ادبياتو پوهنځي په دې مناسبت
د دوه ټوکه کتابونه چاپ کړي چه
لومړي ټوک يې د عبدالرؤف بينوا
ناليف د افغانستان تاريخي پيښي دي
اودوهم ټوک يې د پوهاند حبيبي
اورد پښتو ادبياتو تاريخ دی.

دغه راز په دې منا سبت يو شمير
نورو مؤسسو هم دخپنو کتابونو
اود پښتو د قلمي نسخو دمعرفي
چاپولو ته لاس اچولي دي.

څرنگه چه په ملغلي رو هي
څرگنده کړي ده پښتو ټولني د پښتو
خپرونو د بين المللي مرکز د بين المللي
سيمينار پرو گرام اوبه دي برخه
کښي يو شمير کلن پلان د يوه علمي
کميسیون له خوا برابر کړي دي.

د پښتو ژبي دخپرونو د بين المللي
مرکز په بين المللي سيمينار کښي
چه همدې اوس روان دی د پښتو ژبي
د بيلو بيلو اړخو نو دخپرونو نسي اود
هغې ودې او انکشاف په لارو چارو
باندي د بحث په ترڅ کښي په هغه
شمير کلن پلان هم غور کيږي چه د
پښتو ټولني له خوا برابر شويدي.
دغه پلان له ١٩٧٦ کال نه پيل او
تر ١٩٨١ کال پوري دوام کوي اوبه
هغه کښي د يو لړ گټورو هر اړخيزو
داسي کارونو د سرته رسيدلو پيش
پيښي شوي دي چه د پښتو ملي ژبي د
ودې او پرمختيا د پاره په بنيا دي
توگه زمينه برابروي شي.

دغه پلان به په يو سيمينار کښي
د خپرنو نه وروسته د يو نسکو په
مالي او تخنيکي مرسته عملي شي.
پای

ریشنیو نبود؟
 معلم ما با همان لحن خشمناك
 صدا كرد:
 غلط...
 ورفیق ما بجای خود میخکوب
 شد، آنوقت معلم صاحب رو بمن
 كرده گفت:
 - تو كه تمام روز شوخی میکنی
 جواب بده... يك سوال سنا ده ازت
 می پرسم، در جنگی كه بین ناپلیون
 ولارد ولینگتن در واتر لو صورت
 گرفت چند نفر از عساکر ناپلیون و
 چند تن از سر بازان طرف مقابل

اوبه جای حساسی از قصه رسیده بود و به اثر سر و صدای زیاد معلم صاحب متوجه مآشد

بقتل رسیدند، دلم مانند سیر و سر که
 بجوش آمد من که از هر چه حساب
 والجبیر بود تنفر داشتم، از بخت بد
 درمضمون تاریخ هم از من جواب
 حسابی میخواست آهسته گفتم
 - صاحب چه فایده دره که بدانی
 چند نفر از عساکر ناپلیون یا طرف
 مقابلش کشته شد، یاد آوری و -
 دانستن تعداد تلفاتی که بخاطر
 قدرت نمایی دو مرد خودخواه جان
 سپرده اند بچه درد مامی خورد؟
 معلم که بیحد بر افروخته شده
 بود و از کلانکاری من بیشتر عصبانی
 شده سیلی محکمی بیخ گوشم
 نواخته گفت:
 - بی تربیه ها.. تنبل ها.. درس
 نمیخوانی و کلانکاری را هم یاد
 دای. وه واه... فردا مسوولیت
 این آب و خاک بدست اینتقسماشخاص
 سپرده میشه، شما که درس نخوانین و
 نوت های خود را از بر نکنین فردا
 با کدام دانش به این مملکت خدمت
 بقیه در صفحه ۴۸

لکنت زبان گفت:
 - صاحب... شاید خود ش
 آبیازی یاد داشت معلم فریاد زد.
 غلط
 نوبت رفیق سو می رسید،
 معلم انگشتش را بطرف او دراز کرده
 گفت:
 - تو بگو وزیر ملکه ویکتوریا چه
 نام داشت؟
 اینبار نوبت رفیق سو می ما بود
 که مثل ماهی تازه از آب کشیده شده
 بطیغ و بخود پیچید، ولی با لاخره
 با حالت بی اطمینانی در حالیکه
 چشمهاش از ترس گرد شده بود
 گفت:
 - صاحب همی وزیر ملکه ویکتوریا
 .. صاحب يك آدمی بود که صاحب
 عطور صاحب... بسیار لا یسق
 صاحب... معلم با عصبانیت گفت:
 - نامش را بگو..
 جواب داد:
 - صاحب نامش... ده... ده دلم
 اس ده زبانم نمیا یه ده... صاحب

معلم تاریخ داخل صنف شد، همه
 از جا بلند شدیم و طبق عادت
 همیشه معلم ما چند بار دستش را
 تکان داد که یعنی «بنشینید بنشینید»
 بعد از اینکه معلم ما بکس خود را
 بروی میز گذاشت دستا نش را بهم
 مالیده گفت:
 - قبل از اینکه بدرس امروز را آغاز
 کنیم از درس های گذشته می پرسیم
 وای بحال کسی که درس های
 گذشته را نخوانده باشد. من و دوسه
 نفر از همصنفان بازیگوشم در آخر
 صنف نشسته بودیم اسد همصنفی
 ما قصه فلمی را که بتازگی دیده بود
 برای ما تعریف میکرد او نه تنها
 حرف میزد، بلکه بعضی حرکات
 هیروی فلم را عملا اجرا می نمود
 ما که سراپا متوجه او بودیم گاه -
 گاهی يك نگاه دزدکی بطرف معلم
 می انداختیم، تا اگر متوجه مجلس را
 به در یای جیحون انداخت
 مآشود بتوانیم زود دست و پای خود
 را جمع کنیم، اما از بخت بد رفیق
 رفیق ما قدری غم غم کرد و بعد با

در آخر صنف چه گپ است؟ شما هر چار تان ایستا ده شوید
 هله زود

هلو ، بفر مایید ، منزل دا کتر وانیاک .

صدایی از آنطرف جوا بداد : بودن علامت ترافیکی ناگزیر بر آن

شد ناموتر را متوقف سازد . شفاخانه گلینر فال هستم ، می خواهم با داکتر وانیاک صحبت کنم .

خودم وانیاک هستم ، فرمایشی هست .

ببخشید که درین وقت شب مزاحم شما شدم .

خواهش میکنم . بچه پانزده ساله بی هنگامیکه

تفنگ شکاری پدرش را که در گوشه اتاق بوده بر داشته تصادفا

دستش به ماشه تماس کرده و مر می از آن خارج شده که این مرمی

هم بسر خودش اصابت کرده ، حالش خیلی بد است و در وضع

ناگوار قرار دارد ، اگر زحمت نباشد لطفا کمکش کنید .

وانیاک جواب داد : خوب حالا بوجود من چه ضرورت

است ، شما داکتر دیگری راکه نزدیک شما و شفاخانه است

بطلبید . شما داکتر جراحی هستید

و مریض ما هم به عمل جراحی ضرورت دارد تا مرمی از سرش

بیرون کشیده شود . من زیاد تر از ده میل باشفاخانه

فاصله دارم . در ست است ، در ست است ،

سراغی از داکتران دیگر بدست نیارودیم ناگفته نماند . پدر این

بچه پولی ندارد ویک شکارچی است . از اینرو بشما پول داده نمی

تواند . هیچ مهم نیست فو را حرکت

میکنم ، خدا حافظ . خدا حافظ .

داکتر وانیاک گوشی تلفن راسر جایش گذاشت و باعجله از اتاق

خارج شد تا بشفاخانه برود - و وقتی در حویلی رسید باران هنوز هم

با همان شدت می بارید و از همه جا بوی گل ولای بمشام میرسید .

او در حالیکه زیر لب زمزمه میکرد که چه شب طوفانی است

خودش را به موتر شخصی اش که در گراج قرار داشت رساند و کلید

را از جیبش بیرون کرد . بعد از آنکه در موتر راگشود باعجله آنرا روشن

کرد و بحرکت پرداخت . هنوز از

شهر خارج نشده بود که نزدیک اشاره ترافیکی بنا بر علت سرخ بودن علامت ترافیکی ناگزیر بر آن

شد ناموتر را متوقف سازد . باران با همان شدتی که می بارید

ودانه های آن مروارید وار به شیشه های موتر میخورد و باتشکیل رشته

باریکی از آب به پایین سرا زیر میشود - درست در فرستیکه علامت

رنگ سبز اختیار کرد و به داکتر اجازه حرکت داد مردی بالباسس

کهنه و بالا پوشش سیاه در حالیکه زیر بالا پوشش چیزی را حمل میکرد

در وازه عقبی موتر را گشود و بروی سیت عقبی قرار گرفت .

داکتر وانیاک با خون سردی پرسید : مسیر تان کجا است ؟

همین طرف روبرو . خوب شبخانه را می که منبهم

میروم روبرو است . موتر حرکت کرد و بدو ن آنکه

میان ایندو دیگر کلمه بی رد و بدل شود ، هر دو خاموش بودند ، و وقتی

وقتی آنها دو باره از شهر خارج شدند و چراغهای موتر دل تاریکی

شب را می شکافت . مرد ناشناس لوله تفنگ را در پشت گردن داکتر

نهاد و داکتر وانیاک تکانی خورد . مرد ناشناس از او خواست تا

موتر را متوقف سازد و داکتر هم ناگزیر پذیرفت .

داکتر پرسید : چه میخواهید من که باشما کاری

نداشتم و ضروری تر سانسده ام ، منظور تان از اینکار چیست ؟

مرد ناشناس در حالیکه صدایش میسر زید توام با خشونت فریاد زد :

لطفا از موتر خارج شوید : داکتر ناچار پذیرفت و موترش

را در اختیار مرد ناشناس قرار داد . چند لحظه بعد در حالیکه دانه

های باران بروی صورت داکتر میریخت ، موترش هم دو باره در

مسیریکه آمده بود بر گشت و حرکت کرد و آهسته آهسته از نظر ناپدید

شد . داکتر وانیاک در حالیکه در دل

به او نفرین می فرستاد و از شدت بارندگی تقریبا تمام لباسهاش

تر شده بود باخود می اندیشید که چه کار انجام داده میتواند ، اما دو

زوندون

از منابع انگلیسی ترجمه و نگارش : ابراهیم سائیک

تصادف عجیب

داکتر وانیاک و وقتی نان شبش را صرف کرد ، کتابی از الماری کتب خود برداشت و در حالیکه آنرا میکشود بطرف ارسی اتاق روان شد ، برده را پس زد و از آن آوازی برخاست . در آنحال به آواز آبها که از ناود آنها سرا زیر شده بود گوش فرا داد و به تماشاخانه های درشت باران که در آینه تماس میکرد نگریست و بعد از لحظه یسی در حالیکه به چیزی می اندیشید و دوباره به یک گوشه اتاق آنجا که چند تا آرام چو کی گذاشته بودند ، آمد

وروی یکی از آنها نشست . داکتر وانیاک در حالیکه صفحات کتاب را یکی بعد دیگر بر می گشتاند وزیر لب زمزمه کرد : ها ، تا اینجا خوانده بوده بودم . و بعد صفحه راگشود و باهاش روبرو بهم نهاد ، هنوز بمطالعته سطور بعدی نپرداخته بود که زنگ تلفن منزلش صدا در آمد . داکتر وانیاک بآبی میلی از جایش برخاست و قبل از آنکه به تلفن جواب بدهد صفحه کتاب برانشانی کرد و وقتی گوشی تلفن را برداشت گفت :

باز به خانه خود بر گردد و یا به
 شفاخانه برود و با خود در جدال بود
 که اگر شفاخانه نرود زندگی آن
 بچه در خطر است و اگر برود به
 چه صورتی .
 چون در آن وقت شب هیچ وسیله‌ی
 پیدا نمیشد تا او را بشفاخانه
 برساند بالاخره تصمیم گرفت تا
 پای پیاده بسوی شفاخانه حرکت
 کند . شاید موتوری از راه بگذرد و او
 را تا شفاخانه برساند .

به مردی افتاد و ناخود آگاه فریاد
 زد :
 آه ، این همان احمقی است که
 موتوری را برود .
 دکتر وانیاک در حالیکه از شدت
 عصبانیت می لرزید بچهره مرد
 ناشناس نگر بست و متوجه شد
 که اشکها دور چشمهای او حلقه
 بسته ودانه دانه فرو میریزد .
 دکتر هایدن گفت :
 این مرد بدر همان بچه است .
 مرد ناشناس در حالیکه گلویش

را بعضی شدید می فشرد به
 آهستگی گفت :
 چه کنم . پول نداشتم و در عین
 حال بداکتر هم ضرورت احساس
 میشد . من بعد از تلفن داکتر
 هایدن بشما ، آدرس شما را گرفتم
 و برای آوردن شما آمدم و اما در راه
 نفهمیده موتوری را برودم تا با
 عجله شما را بشفاخانه بیاورم .
 وقتی بخانه تان مراجعه کردم
 بمن گفتند شما بسوی شفاخانه
 حرکت کرده اید . منم بسرعت

و با کمال بیصبری از بیراهه
 دوباره بشفاخانه برگشتم و لسی
 شما هنوز هم نرسیده بودید .
 نمیدانستم ، نمیدانستم گناه
 مرگ یسرم بگردن من است . بدارم
 بکشید نگذارید دیگر زنده بمانم
 ورنج بکشم ...
 هنوز گپهایش تکمیل نشده بود
 که فریاد یسرا آورد و نقشش
 بر زمین شد .

(بایان)

پس از طی فاصله‌ی در یک
 قسمتی از آن جاده خلوت و تاریک
 غرفه تلفنی توجه او را بخود جلب
 کرد و وانیاک با خود اندیشید که
 بوسیله این تلفن بیکی از ستیشن
 های تکسی اطلاع بدهد و تکسی بی
 بطلبد .

هنوز ساعتی نگذشته بود که
 تکسی بی مقابل غرفه تلفن که داکتر
 وانیاک آدرس داده بود توقف
 کرد .

داکتر وانیاک وقتی بشفاخانه
 رسید ساعت دوازده شب را نشان
 میداد .

دهلیز شفاخانه خلوت و آرام
 بود ، صدای پای داکتر وانیاک در
 دهلیز می پیچید و او باشتاب بطرف
 اتاق عملیات در حالیکه بسطح راهرو
 مینگریست قدم برمیداشت . یکبار
 متوجه شد که داکتر هایدن مقابلش
 ایستاده و بانگاه های مایوس کننده
 واپر از او لامت به او مینگرد .

داکتر وانیاک گفت :
 چه شده داکتر !؟ چرا اینطور
 بمن نگاه میکنی ، حال مریض چطور
 است .

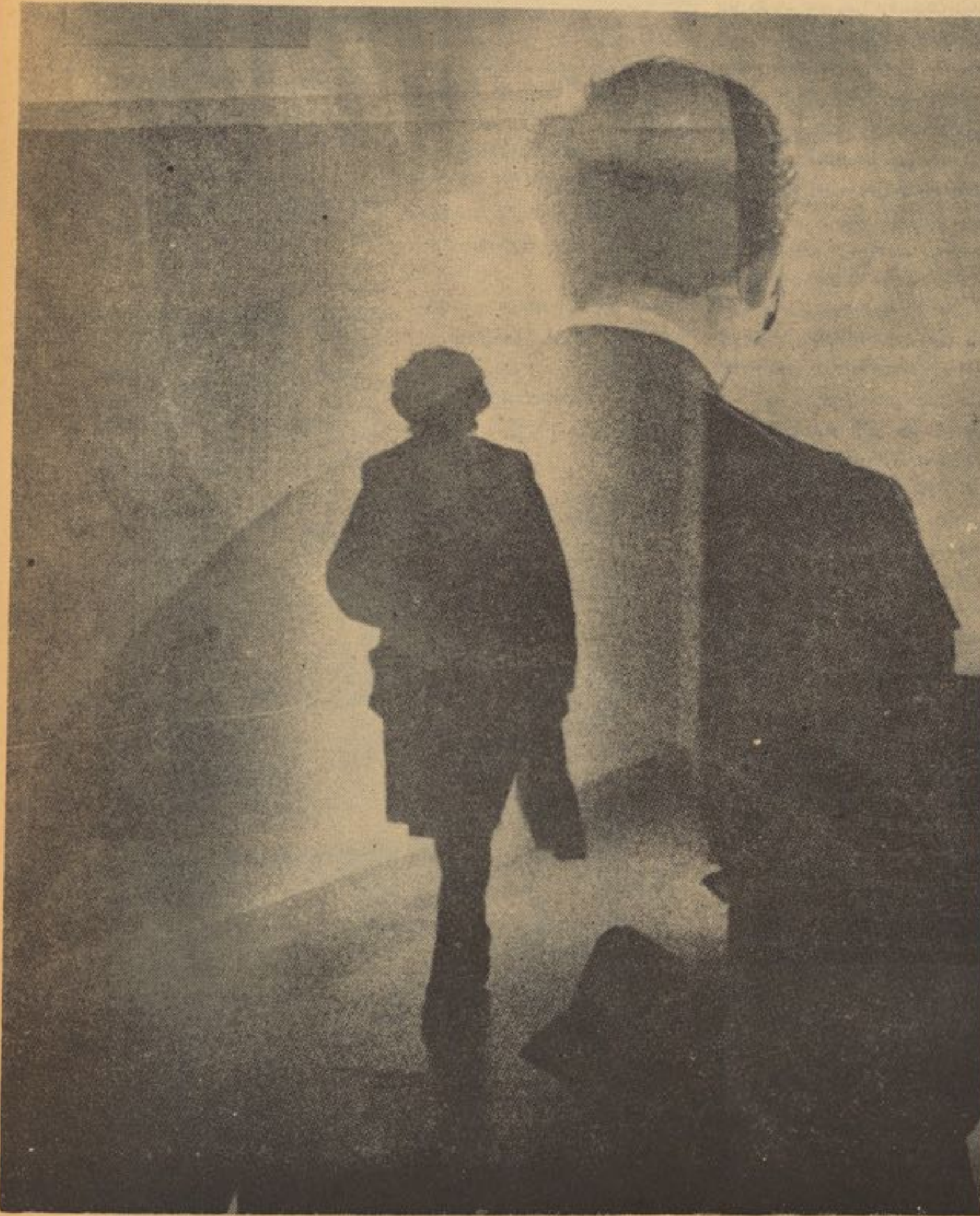
آمده ام تا آخرین سعی خودم را
 برای نجات او بخرج دهم .
 متاسفانه مریض یک ساعت
 پیش ...

هنوز داکتر صحبتش را
 تکمیل نکرده بود که وانیاک میان
 حرفش دوید و گفت :
 -اوه ، خدای من!

-آری ، آنها در اثر کم تو جیبی
 و دیر رسیدن شما .

آنها در دهلیز براه افتادند و
 بدون آنکه چیزی بگویند به اتاقیکه
 مرده در آنجا بود ، رفتند و پس از
 دیدن او وانیاک جریبان راه را به
 داکتر هایدن گفت :

اندو مردو بطرف اتاق انتظار
 رفتند و لحظه بی بعد و قتی بایرون

فرار بیکه دو سال پولیس را فریب داد

هرست پیش از اختطاف

دلیل برای این تهمین است که تکوینا از هم بود و به مشکل می شد آنها را بهم پیوند داد. این اطاعت جدا گانه آهسته آهسته روی هم انباشته شد. یک فوگس واکن سرخ - تعجب کردن واکه ۹۱ ماه و اندکی دوام کرد و یکی از دو ازترین اسامه سرگیج کننده ای را برای مردم امریکا بوجود آورده بود. یابان سان فرانسسکو -

هفته پیش تاکنون این دلایل پراکنده وجود ازهم باهم پیوند یافتند و شد لیال آن یک مامور اف - بی سی پولیس فدرال ویولیس مهنلی به اراضی از زمین های غیر اماران چند منزله که در حاله سیر سان فرانسسکو فرار داشت سالها رفت. در واره رانک تک کردند. در بلوامی باز شد در واره رانک تک کردند. در بلوامی باز شد

شد و منجر به قتل نشی نفر از همکارانش گردید یکی دنبال دیگر آمد - پدر و مادر با شکفتی و تعجب دیدند که چگونه یک دختر سر به زیر و آرام که ابتدا با تکی را برایش پیشگو می میکردند به یک جانی خود سر بدل شد. بسیاری مردم ادعا میکردند که او را در نقاط مختلف دیده اند و خودش با مهارت از یک مطبقگاه به مطبقگاه دیگری پناه می برد - همراه با پاتی خواهر خوانده اش وندی یونسپورا ۲۲ ساله گرفتار شد یک ساعت پیش پولیس فدرال از درون خانه سید کار دو منزله که سه میل از ایپار انان اولی فاصله داشت دو همکار دیگر پاتی بنامهای ویلیام هاریس ۳۰ ساله وزن زود بسوگ و خسته اش امیلی ۲۸ ساله را گرفتار کرد - این ها رهبران دسته کوچک ولی فعالی بودند که خود را (اردوی آزادی دوستان) نام گرفته بودند و عقاید هرج و مرج طلبی دارند. باین گرفتاری جنبش انار سیسی به اصطلاح (اردوی آزادی دوستان) پایمان یافت. تمام اعضای این گروه که در حاله ای در اوکلاند حاضر بودند گرفتار یا گشته شدند -

وقتی که آنان دو ساعت بعد از پای میل محکمه بر بیرو بار فدرال در سان فرانسسکو کرد آمدند برده از روی اسرار لقبه هرست بالا رفت. اولین کسی که با هم مورد محکمه قرار میگرفت وندی بو نسیمو رانک هنر خسته جاپانی امریکایی است که در سال ۱۹۷۲ پس از متهم شدن در طرح ریب گذاری در تعصیر طرح حمایت قوای بحری در هو کمپس برنگلی بو هنتون کا لفرنییا نا پدید گردید. اطلاعات در رالی عقیده دارند که او و هرست از آن سال بهصورت هم در سا پستان سال ۱۹۷۱ باهم بوده اند. اوون ودرف رئیس محکمه فدرال در سان فرانسسکو ارچاج کرد که در حالیکه محکمه رانک مکلف در پای میز محکمه

هرست و همکارانش گرفتار شدند

دفاع کمی لوفاف کرد و دست دراز شغلیایی را فترود - بعد نوبت پاتی هرست رسید. امانتچیان در اتاق بزرگ سعی میکردند تا از نزدیکتر لقبه واکه از جانب ایالات متحده امریکا علیه پاریش کمپیل هرست ارائه شده بیینند - در میز شاهدان ویلیام واندولف هرست ۲۶ ساله بجه ۳۷ پشی نشسته بود. او اولین کسی از حاضرین بود که بعد از گرفتاری بد بدنش آمد. اینها دوستان نزدیک بودند و همگامیکه هرست را در دیدار استقامتشان روان شد -

مجموع پولیس دولس انجلس که پاراننش نفر گشته شد

هرست سوی محکمه می رود

باید که دست به بانک فروزی زده بدو معاصر سیر بانسی را (دخول ها) و دو ستس را عطفه باشد. چنان عالی به نظر می آمد که او را با نظارت لقبه ساده ترافیکی به محکمه جلب کرده باشند. جاکت رابری که داریونیکون لقبه سواری تیره چرس استنن دراز بنشش بود در هنگام محکمه بیس میکرد و سابق می جوید - پاتی که پیشروی و در فرار داشت هنگام مکالماتش را تکرار کرد و ستس را ۲۱ سال مکالماتش را آلفرد باین آورد

که بدینگونه ای تبدیل شد. او از نام لوکسه نانی بود زگری تکرر. او ششم به بانک ریایی مسلحا نه و لطفه از قانون حمل سلاح است. بانک ریایی مسلحا نه ۲۵ سال زندان را در بر دارد و ممکن در حالتی که او فرار دارد محکوم به حبس ابد شود. در یک تکه پاتی بیای خاست و با هیچان مشت گسره کرده اش را که سمبول انقلاب اجتماعی است بلند کرد -

بعد تو بت بیل و امیلی هاریس دوستان پاتی رسید - ها ویس هنگامیکه پاتی بدون محکمه گذاشت فریاد کرد (دوستان چطور در اورد محکم داشته باشید) بعد دستش را ما نت پاتی بلند کرد. ها ویس پس به دانشن سلاح غیر قانونی محکوم است و برای رها پشش ۵۰۰ هزار دالر تعصین کار است در حالیکه برای پاتی این رقم به ۵۰ میلیون دالرمی رسد و قتیکه با دو پولیس از محکمه خارج ساخته میشد هاریس دستش را بلند کرد و صدا کرد (دوستان موضوع عمده نیست زنده یاد گریر) ها ویس و پاتی به بندی خانه سان ماریو ۳۰ میل دو جنوب فرستاده شد. وقتیکه آنان را بردند امیلی هاریس مشت گره کرده اش را بلند کرد -

پاتی در زندان سان ماریو خود را (مبارز سوری) خواند - پولیس هالیان و کیسل مدافعتش به غیر نگارن گفت که پالیسی از او خواسته است که این پیام را بعد م برساند که (بچه همه کسی بگو بید من خوشتر هستم. آزاد و قوی وشاد باشی و به تمام خواهی و برادران بزرگ من فرستم) -

دو زندان او را به اتاق که ۱۷ دره فت است و یک جیر کت دیواری دارد تنها بندی کردند. با اینکه تقوا سته بود پدر و مادرش را بیست در زندان حاضر شد آنها را ملاقات کند پدرش دونیویارک که در آنجا موسسه نتراسی هرست را اداره می کند پسوی سا لفرانسیسکو پسر واز کرد و عا - درسی از کسوسی انجلس آمد. آنان یک دسته کل زود وایا خود گرفتار نیمه شب به دیدنش به زندان ماریو آمدند. اولین ساعت شب زنده - گزارش رسید که ملاقات سان خیلی سرد بود ولی پدر مادرش گفتند که از این دیدار راضی اند. (ما باهم خندیدیم) پاتی می خواهد خانه بیاید -

خارونوا لغو می از اینکه اداره اش نتوانسته بود به چنین فرار بر چنجال پایان دهد. آثار ویریشان بود - یکی از همکارانش می گوید (او اش دانش که چهره انارهای به این بزرگی نمی تواند در پای این دختر را بیاید) - روی این لقبه پیش از ۳۰۰ پولیس فدرال کار می کرد - در سان فرانسسکو یک گروه مطبوعاتی پولیس شش می شد - چنین بار پولیس در پای هر ست را پیدا کرد ولی هنگامیکه اقدام به گرفتاریش کرد او فرار کرده بود. شبیه های قدیمی این اداره روی تودلیل مولر واقع شده. یکسای بسیاری از فراریان زود یاد بر بادو سان ویا اعضای خانواده لباس پیدا می کند و به این شکل پولیس باسر عتیق تواند در پایش را بیاید در حالیکه پاتی این کار را نکرد. دوم: پولیس نتوانست بدرو ن گروه (۱۰۰۰) نفوذ کند. زیرا آنان خیلی بیس بسته بودند و کوچک بودند - سلی استاد پسوی پولیس فدرال دون شد گفته شده که صدای پاتی را در هانتاگت - کو بلسمیکو - الجزایر - لاس انجلس - نیویورک - ها کی کو لورا دور شنیده اند. پولیس پاری به یک امانت زانه در ایژایت نور تون حمله کرد و بار دیگر ۵۰ پولیس در خانه دوزن واقع عالی بود به فکر اینکه آنان پاتی و امیلی

و بعد تو بت بیل و امیلی هاریس دوستان پاتی رسید - ها ویس هنگامیکه پاتی بدون محکمه گذاشت فریاد کرد (دوستان چطور در اورد محکم داشته باشید) بعد دستش را ما نت پاتی بلند کرد. ها ویس پس به دانشن سلاح غیر قانونی محکوم است و برای رها پشش ۵۰۰ هزار دالر تعصین کار است در حالیکه برای پاتی این رقم به ۵۰ میلیون دالرمی رسد و قتیکه با دو پولیس از محکمه خارج ساخته میشد هاریس دستش را بلند کرد و صدا کرد (دوستان موضوع عمده نیست زنده یاد گریر) ها ویس و پاتی به بندی خانه سان ماریو ۳۰ میل دو جنوب فرستاده شد. وقتیکه آنان را بردند امیلی هاریس مشت گره کرده اش را بلند کرد -

دو زندان او را به اتاق که ۱۷ دره فت است و یک جیر کت دیواری دارد تنها بندی کردند. با اینکه تقوا سته بود پدر و مادرش را بیست در زندان حاضر شد آنها را ملاقات کند پدرش دونیویارک که در آنجا موسسه نتراسی هرست را اداره می کند پسوی سا لفرانسیسکو پسر واز کرد و عا - درسی از کسوسی انجلس آمد. آنان یک دسته کل زود وایا خود گرفتار نیمه شب به دیدنش به زندان ماریو آمدند. اولین ساعت شب زنده - گزارش رسید که ملاقات سان خیلی سرد بود ولی پدر مادرش گفتند که از این دیدار راضی اند. (ما باهم خندیدیم) پاتی می خواهد خانه بیاید -

هسته یونسی بود زنی که ظاهرا به هرست شباهت داشت و در چادر راهی نیویارک تایمز قدم می زد بنا سر سخن علیه پولیس مقاومت کرد و هو پشش را نشان داد. در سرحد مکسیکو امریکا صد هالزن (حسین نما) بخاطر اینکه هرست فرار نکند مورد معاینه قرار گرفتند. پولیس فدرال از جستجو مانده شد. مجله تایم دریافت که یکی از علل عمده که باعث گشای هرست شد این بود که در سال ۱۹۷۱ هاریس و یونسپورا توسط گروه های زیر زمینی زرد شدند. یکی از گروه هالیگسه درین راه نقش مهم داشتند بنام ویدو من که طی سال های ۶۰ و ۷۰ خیلی فعال بود و در لقبه ای در مانیان رسوایی می باشد. در انوع فرار پان ۱۹۰۱ د لاریک ایپار نشان واقع چاند ۹۲ گرین در نیویارک که مطبوعاتی گروه ویدو من بود استفاده می کردند. ضمن تعقیب پاتی پولیس لفظ به ایسن گروه بلکه کالی بوا این ۳۲ ساله که در لقبه پیم گذاری در گرینویچ شهر بوده است یافتند. بعد از این پاتی مورد شک قرار گرفت و از او دوری کردند -

هرست هنگام تحصیل

کهره انومات بانک از هرست هنگام بانک دزدی عکس گرفت

ستاره گان

مترجم: مهدی دعاگوی

ستاره انگلیسی

در آستانه ازدواج سوم

«شارلوت را مفلینگ، یکی از ستاره های بنام رسیده انگلیسی، اخیراً تصمیم گرفته که از شوهر دومش نیز جدا شده و تن به ازدواج سوم بدهد ((شارلوت)) که ستاره زیبا و خوش ریخت سینمای انگلستان است مخصوصاً ساز لحاظ ریخت فتنگ پاهای خودشیرت بخصوص دارد از همین رهگذر است که ((رابریان سود کمب)) عاشق و دلپاخته او شده و قرار گذاشته بزود ترین فرصت با هم رسماً از دواج نمایند «شارلوت» که با این ازدواج سومین ازدواج خود را تکمیل میکند بیست و سه سال عمر دارد شوهر اولی او یک لباس فروش انگلیسی و شوهر

دوبله چین مانسفیلد در سینما

شارلوت در آستانه ازدواج

حادثه ای که رشته

عشق را برید

«اورسلا اندرس» و دوست عزیزش (فیوتیزنی) که از مدتها با هم صمیمی بوده و گفته میشد که با هم ازدواج میکنند سرانجام در یکی از شب هاییکه آن دو در (کلوب شیپورینگ) مونت کارلو دلبرانه با هم میرقصیدند ناگهان میانشان بهم خورد و از هم جدا شدند و رشته عشق اندو یکسره بریده شد.

اگرچه تصاد می که منجر به جدا نسی آن دو گردید خیلی محرمانه ولی بر سر و صدا صورت گرفت ولی با این وجود هم خبر نگاران حقیقت موضوع را کشف کردند باین تفصیل که (اورسلا ستاره سوئسی در نظر داشت برای اکمال کار فلم خود عازم بنکاک شود در حالیکه «فیو» آرزو داشت بوطن خود «ایتالیا» برگردد و اصرار و ابرام اورسیلا برای تفسیر اراده او موثر و مثمر واقع نشد بطوریکه حتی میانجگری «فرانسسکو براگا» دوست صمیمی آن دو برای استقرار صمیمیت آنها جایی را نگرفت.

«فرانسسکو» گفته است میترسد صمیمیت این دو تخریبش دائمی نگرفته باشد در حالیکه وضع ظاهری همین حقیقت را باز گوئی می کند.

تا چند سال قبل چین مانسفیلد ستاره در سینمای غرب بود که باو خطاب به مگسی میکردند و نقش های راکه در سینمای غرب بجامانده همه آنرا سینما دوستان فراموش ناسدنی می پندارند.

این اواخر دختری از مجارستان عروس وجود نمود که وی را جانشین «چین» خوانده اند. این دوشیزه «کولیا گوس» نام دارد که سازندگان فلم هریک به تلاش های خستگی نا پذیری میخواستند رضایت او را برای بازی در فلم خود جلب نمایند. مبصران میگویند شباغت «کولیا» نود درصد باچین است اما دیده شود قدرت تمثیلی او چه پیمانہ یسی دارد؟

ساسا گابور و ازدواج هفتم

دو دوست قدیمی یکبار دیگر بعد از شش سال در میدان هوایی لندن با هم مقابل شدند و بلا فاصله همدیگر خود را صمیمانه بوسیدند. از این دویکی ساسا گابور ستاره مغلوط از نژاد امریکائی و هنگری و آن دیگرش یک پولیس صاحب اقتدار انگلیسی بود.

ساسا گابور درست شش سال قبل بجرم قاچاق قبری محکوم شده بود و بعد از تطبیق

ساسا گابور

حکم محکمه این اولین باری بود که وارد خاک انگلستان میشد.

«ساسا گابور» که شش بار ازدواج نموده است بقول منابع خیبر اکنون در دایره ازدواج هفتم قرار گرفته که به یقین کامل شوهر هفتم او همانا «ریچارد بیست» صاحب منصب انگلیسی خواهد بود زیرا او بهمین ملحوظ وارد انگلستان شده است.

دیواندیشکست بزرگ

مالی مواجه شده است

شدن در فیلم اوشان دادند • چنانچه در این میان عیال مالی و پریم نات و سه بازیگر دیگر پارت های کوچک فلمش حاضر

شده اند که در فلم (جان من) بدون حق الزحمه ظاهر شوند • این امر تاحدودی مایه امیدواری دیواندیش شده و تصمیم گرفته یکبار دیگر بخت خود را بیازما ید •

بعد از اینکه «دیواندیش» فلم معروف «عشق» خود را با آخرین قدرت و تلاش تکمیل کرد و بروی پرده های سینما بنمایش گذارد آنطوریکه توقع بود از فلم او استقبال بعمل نیامد و طوریکه دیواندیش ناچار از عرضه فلم خود به تیغتر سخن میگفت، دیگر گفته برای گفتن نداشت و سخت خود را نا توان و بیچاره می پنداشت • مخصوصا از رهگذر صدمه مالی خیلی مضطرب و پریشان می نمود و حق هم بادیواندیش بود زیرا فلم او مواجه بیک سقوط غیر منتظره شد و سه برچها رم حصه پول مصرف شده فلم به ضرر دیواندیش معامله شد •

دیواندیش که از این ناحیه بغایت امر مایوس و متاثر شده بود تصمیم داشت دست از تهیه و ساختن فلم بردارد و کی دوستان او را تسلی نموده آمادگی خود را برای یگان ظاهر

بیگله پشتنه و احمد بشیر

پشتنه هنر پیشه افغان

نداری نامزد شد

سپس در نمایشنامه های اپارتمان - کاروان سرای، داماد موقتی، خنده بهار و قربانی متناوب ظاهر شده و فعلا مصروف تمرین نقش حساس کمیدی طلب گاری می باشد که امور رییسوری آنرا حمید جلیا رییسور جوان و توانا ی کشور ایفا می کند • پشتنه یکی از آرزومند ان سرسخت ظهور بر وی برده فلم بوده عقیده دارد و قتی بر وی برده فلم ظاهر شود دیگر آرزوهای خود را خاتمه یافته خواهد خواند. وی بجواب پرسش گفت: توافق های که فی مابین او و نامزدش حاصل شده نامزدی و ازدواج مانع فعالیت های هنری او نخواهد شد زیرا نامزدش تعصبی در برابر هنر و هنرمند بودن ندارد •

بیگله پشتنه هنر پیشه تیاتر افغان نداری چندی قبل با جوان مورد نظر خود رسماً نامزد شد • پشتنه هنر پیشه ایست که هفده سال قبل در کابل در یک فامیل هنرمند چشم دنیا کشوده است • مادر او میرمن زرغونه خواننده رادیو افغانستان و خاله اش میرمن ناهید آواز خوان محبوب کشور است •

خود این هنر پیشه معتقد باین است که هنرمند بودن مادر و خاله اش بالای روحیه ای او بی تاثیر نموده و بر طبق اصول قانون توارث و تاثیرات محیط زیست خویش بجهان هنر متمایل شد و از اینرو چهار سال قبل وارد حلقه وردیف هنر پیشگان شده و برای اولین بار در سال ۱۳۵۱ در نما یشتنامه کجری قروت بروی سنبل کابل نداری ظاهر شده است •

نقش ها و جلوه

های گرافیک

بمنصه تماشا گذارده شد • که یکی از دیدنی ترین شیوه های نقاشی بشمار می آید • این است که روزانه در حدود یکپنجاه نفر از این آرت جدید هنرمندان دیدن می کنند در این مجموعه کارهای باشکال پو رترت لیتو گرافی، فیگور ها، ساخته های از نشیبه های مصنوعی و حتی الوشم نیز موجود است •

عرضه های ابتکاری که بیوست با تازه ترین استایل و شیوه در نقاشی های گرافیک حساب شده در قسمت بالایی ترمینل میدان هوایی فرانکفورت «ام مایسن»

دو خبر داغ از

هالیود

کره زمین است مجددا روی پرده ظاهر شود • گفته می شود همسر او راضی شده (هودسن) دوباره به سینما برگردد •

فلمی را که بعد از یک مدت طولانی نقشی آنرا را که هودسن بعدها گرفته است (رامبریو) نام دارد که در آن انکشاف تکنالوژی تا بیمانه که نهایت و غایت حد تصور است بصورت پیش بینی شده مدنظر گرفته شده است •

کلارک گیبل

اخیرا یکی از پرودیسوران معروف ها لیود تصمیم گرفته زندگی، کلارک گیبل هنر پیشه معروف هالیود را روی پرده فلم بی آورد • این پرودیسور (جیمز بروکین) واپسرای نقش (گیبل) انتخاب نموده زیرا (جیمز) نود درصد شباهت به (گیبل) دارد وی قبلا در فلم (دکتور دهکده) ظاهر شده بود که زمزمه مردم در مورد شباهت قرین او به (گیبل) ذهنیت پرو دیو سر ها را در این دایره مشبوع نموده است • همچنان (راک هودسن) هنر پیشه زیبای هالیود که مدت مدیدی از جهان سینما کنار رفته بود اخیرا حاضر شده است در یکی از فلم های که داستان آن مربوط به آینده

شعر

خاك

تا همچو سرر بال گشودم به عوايت
وسعت زمكان گم شد وفرصت ز زمانها
بس دیده که شد خاك و نشدمحرم دیدار
آينه ما نیز نجسار يست از آنها
(بیدل)

دامن و دریا

سافس به لبم باده بالیده فرو بار
مفتون نتوان بود به نیرنگ بهاران
چون ابر سرا پای خود از درد جدایی
از فیض تو در یا شده دامن من امروز
در پرده دلم خون کن واز دیده فرو بار
برگ و برت ای نخل خزان دیده، فرو بار
سرمايه اشکی کن و نالیده فرو بار
ای دیده نمی بر دل تفتیده فرو بار

مگذار - حزين - قائده صفحه طرزی
از ابر قلم گوهر سنجیده فرو بار

زخم

دوش بود اندر خراپانم گذار
چنگ و نی دیدم که مینالد زار
چون شنیدم ناله آن هر دو یار
برمن آمد گریه بی اختیار
سافر زردین به من داد آن نگار
می بنوشیدم به یار گردگار
دست بردم تا بگیرم دامنش
یا بگیرم خرمن گل در کنار
بانگ برمن زد که می دور شو
گل نه جینی تا نبینی زخم خار
شمس تیریزی که مست است از ازل
مست خواهد بود تاروز شمار

(مولانا)

شب

اگر چشم های تو نبود
ترابه شبی تشبیه میکردم بی ستاره
اگر آواز های تو نبود
ترابه خوابی تشبیه میکردم بی رؤیا
(لنگستون هیوز)

شاعر سیاه پوست امریکایی

من خود دم

من خویش راندام مانند هیچ چیز
جز من خودم

...

از زهر خویشتن ،

پیوسته میخورم

برخویشتن به دست خودآتش همیزم

وزدود تلخ و گرم خود

اعصاب تشنه را

سیراب میکنم .

دمیننی تهمت

چردستا غوندی ممتاز زما صنم دی
به نصیب می تل فریاد آهوسم دی
چرتهمت میستا دمینی به سرواخیست
خبر شوی به ما پهل عرب عجم دی
داستا غمیه بوخل تلونی له زره نهدی
ترهقی چی لرم ساه اوصورت دم دی
بیلتانه دی جاسوسان راپسی گری
چی می نوم به خوله اخیستی ستادغم دی
له ازله میستا غمدی نصیب شوی
خکه تل له ماسره مل به مردم دی .

به تندی می فلک تل به زوگامرخی
خوار صورت می تری دلاندی هم برهم دی
بیلتانه دی هسی وخت به ماراوستی
چی تاوان می شرین ژوئد بهما یودم دی

ژروی می به شان تل دیتیمانو
چی داغلی دی بهما دیتون غم دی
چی «امیر» ستا دمانی له غمه نهمی
داد عشق به روزگارونو خکه گرم دی

ژرف

حرف کوتاه ، حیات زود گذر
لحظه هست درره دو علم
لیک این لحظه پرازاسرار
ابدیت بزاید از مردم
دربرش خفته جاودانی ها
به نهادش نهفته راز زمان
دل او همچو قعر دریا ژرف
بسته اش چون سپهر بی پایان .

م . فارانی

هر گنگ برگ

به رهگذار باد نغواهم که تلخ ویرانم
- جو برگ های خزانی
ز رعدو صاعقه هیچم حکایتی منما .
مرا به خویش گذار
که درسکوت خودم ، من :
به شیون درخت
- که بر برگ برگ میگردد -
صمیمانه گوش دهم . رفعت

لرغونی ادب :

دحسن بازار

عفورخ چی دی دحسن بازار سوړشی
 دنیاست کبریه ستایه تندی وورشی
 دسپین مخ دیدن دی ولی قیمتی گر
 خه پوهه دینیر نه ده، چی به خوړشی
 چی دغینی یاران لارشی گورستان ته
 دارمان لاس به دی هلته وبله مروړشی
 دمخ حسن دی چهیل عسی روښان گر
 چی آخرخوبه بی قدره لکه پرورشی
 سترگی دی لرمس په دود زیبا شولی دلیر
 دمخ گل بهد عجران په نازو زورشی
 بادشان به بی ارمان وکه یونسه
 تیر ساءت کله مونده به لک وکروړشی
 «یونس»

شعر تو

زمن میرس چرا شعر تر نمی گسویم
 که شعرویش وطرب جمله درنگاه تو بود
 بانتظار تو دیگر سفید شد چشم
 زبس نشسته بخاک سپید راه تو بود
 . . .

زمن میرس که افسانه گشت قصه شعر؟
 افسانه تر زهر افسانه ایکه دردر است
 تووخ نهفتی وازمن دریغ کردی میر
 چه جای شعرکه شهیدم بکامجان زهر است
 . . .

زمن میرس بیرس از نگاه فنانست
 که فتنه ها بدل و جان ناتوانم زد
 به نیم غمزه دل و دین ربود از دستم
 ز یک کرشمه چه آتش به آستانم زد؟
 . . .

تو خود نمونه شعری تو برتر از شعری
 که شعر وصف نگاه ترا نمیداند
 زبان شعر ندارد شکوه لبخندت
 که چون نگاه تو صد داستان میخواند
 . . .

هزار شعر سختو نهفته در چشمت
 هزار گوهر ارزنده در لبان تورت
 زمن حکایت اشعار تازه باز میرس
 که هرچه بود فراموش شد قسم بسرت
 کابل ۹۱-۱۳۵۴- (روشنی)

خس

زتاب عشق تو آنگونه دوش تن میسوخت که هر نفس زلف سینه پیرهن میسوخت
 درون سینه چنان در گرفت آتش عشق که آه در جگرو ناله در دهن میسوخت
 حدیث عشق تو در نامه ثبت می کردم سیندوار، نقطه بر سر سخن میسوخت
 شهید عشق ترا شب به خواب میدیدم که همچو شعله فانوس در کفن میسوخت

ز سوز سینه (مغفی) شد این قدر معلوم

که همچو خس مژه اش در گریستن میسوخت

زیب النساء مغفی

پته مینه

ماله تاسره لرله سخته مینه
 بیایی مړه نه وی دامینه زما په زده کی
 مگر تابه وپروی نه دغه مینه
 خکه زه غواړم چی تابه تکلیف نه کی
 . . .
 ماله تاسره لرله غلی مینه
 په چوپباکی په حسد اومجبوبی کی
 داسی پاکه حقیقی سپیغلی مینه
 خدای کړی نورینی ولری هومره پاکی کی

دپوشکین اثر
 دسلیمان لایق ژباړه

روسپی

داکتر اسدالله حبیب

باد سبکخیز سرد نوحه کنان خواست
 خاک به دیوار های کوچه در آویخت
 در پس ابر سیاه شیشه مهتاب
 خورد به سنگی مگر شکست فروریخت
 . . .

بر در چو بی خشک بوسه همی زد
 دست سپیدی بسان شاخه مرمر
 گاه که می یافت ز در کوفتن آزار
 بپس دو پستان گرم می یافت بستر
 . . .

گوش به آوای دل خسته همی داد
 دفتر آشفتهگی سینه همی خواند
 لرزش یک قلب هراسان شرمگین
 باز به سوی در چو پیش همی راند
 . . .

در برو آغوش او هنوز به گرمی
 بوی یکی مرد نا شناس شنا داشت
 بر لب و آن گونه های شسته تبار
 نقش لب و بوسه های یخ شده جا داشت
 . . .

نیمه شب بود و یکی اختر تنها
 در نگه سرد زنی شست کتلی را
 ابر خرامید و رفت و دختر مهتاب
 مست و بیخبر گشید بیرهشش را
 . . .

باز ز آوای در شکست خموشی
 هیچ صدا بر نخواست از پس دیوار
 شرفه شد و زد پلیس ناحیه فریاد
 واه که شد روسپی به دام گرفتار
 . . .

رفت زن روسیاه و آنچه از او ماند
 شوهر بد کاره بود و کودک بیمار
 پای به زندان نهاد و برد به همراه
 بسته پول کثیف و دامن مردار
 . . .

زاویه

زنبور های خاطره ات ،
 وقتی نیشم می زنند
 من گیاهی می شوم

- در عطشناک ترین رویش هستی
 ولبریز آرزوی باران ها . . .

وقتی به خویش می اندیشم
 تو بیادم می آیی
 ووقتی توبه یادم می آیی
 ترسم از خویشتن آغاز میشود .
 . . .

کاش تو گلی می بودی
 تا ترا در میان گلدانی پر از شراب
 بروی طاقچه می گذاشتم
 واز میان زاویه گلبرگ های تو
 پژمردن در خویش را تجربه می کردم .

فریاد ماری

پیوسته یگذاشته

مالجت بلافاصله وساطت کرد:
 - در حال حاضر باید ماهیت اصلی قضیه را از زبان خانم پروتیرو یارسام ردینگک بیاموزیم من به دوکتور باید وک تلفون کشیده و گفتم خانم پروتیرو را با خود به اینجا بیاورد تا با نژده دقیقه دیگر اینجا خواهند بود. ولی ردینگک باید خیلی زود تر از او اینجا حاضر شود.
 گفتش سلاک گفت: خیلی خوب. بعد گوشی تلفون را برداشته چند لحظه با جانی صحبت کرد سپس نگاه معنی دار به من افکند و آنگاه گفت: فعلا در همین اتاق باید کار کنیم.
 گفتم: اگر مایل باشید من بیرون بروم.
 سلاک به معنی قبول فوراً در باب باز کرد اما

مالجت از دنیا مال من صدا زد:
 - وقتی ردینگک را آوردند شما هم تشریف بیاورید آقای کلوند شما دوست او هستید شاید او را بگفتن حقیقت را می ساخته بتوانید.
 در داخل اتاق پذیرائی گریز لدا و میس ماریل بین خود شان مصروف ذهن آزمائی بودند. با ورود مس گریز لدا تبسمی بر لب آورده گفت:

- احتمالات را تدقیق می کردیم. میس ماریل شما می توانید گرما این جنایت را باز کنید.
 زن بی سرری جنبانده جواب داد:
 - میدانم بر من می خندید ولی انسان وقایع اسرار آمیز را با بغاظر آوردن حوادث مشابه میتواند بخوبی حل کند.

من گفتم: میدانم چه میخواهید بگوئید.
 خیلی خوب بگوئید بینم حادثه قتل پروتیرو چه چیزی را به خاطر شما می آورد؟
 - پهلوی مشکل موضوع هم همین است زیرا یک تعداد حوادث مشابه در ذهن انسان خطور میکند و تشخیص اینکه کدام یک با حادثه فعلی مشابهت های بیشتری به هم میرساند، وقت می خواهد.

- میخواستم اگر مانعی نباشد اسامی آن هفت نفر را بمن بگوئید.
 - کدام هفت نفر؟
 - هفت نفری که احتمالا از مردن پروتیرو خوشحال می شدند یا نفع می بردند.

ساز اینطور؟ بنظرم من یک چیزی ازین قبیل گفته ام.
 - آیا این یک حقیقت بود؟
 - مسلما حقیقت بود. ولی اسامی را نمیدهم زیرا شما هم اگر وقت کنید این هفت نفر را میتوانید بشناسید من ازین بابت مطمئنم.
 - غیر ممکن است. طبعاً لیتس پرو تیرو بعد از مرگ پدر خیلی ترو تمند می شود ولی اینکه تصور شود او قاتل است، جفتنگ است. و غیر از لیتس هم نفر دیگری که درین قضیه زیاد ذینفع باشد بغاظر من نمی آید.

میس ماریل رو بسوی گریز لدا کرده گفت: شما چه طور عزیزم؟
 وقتی دیدم رنگ گریز لدا سرخ شد حقیقتا دچار تعجب شدم شما نش هم بنظرم اشک آلود جلوه کرد. در حالیکه مشتاپاش را گمزه کرده بود، فریاد زد:

- انسانها موجودات پستی هستند. چنان حرفهای حیرت آور میزنند که انسان شاخ میکشد. به عجله و کنجکاوی بسوی او تکر یستم زیرا هم سرم عادت ندانست به آسانسی عصبانی شود. وقتی احساس کرد من بسوی او دقیق شده ام سعی نموده خنده ای بر لب بیاورد و در عین حال گفت: لسن به سوی طوری نگاه نکن که گویی یک موجود غیر طبیعی را تازه کشف کرده ای و لی در هر حال نمی خواهم در حال حاضر روی این مساله توقف کنیم. من تصور نمی کنم که لئورانس با آن هیچک قاتل باشند. توقف روی لیتس هم بی مورد است و لی امیسو ارم سرخ های موجود شود که بتواند بماکم کند.

میس ماریل گفت: آن پیام هست و من شما گفتم که این نامه خیلی بنظر من عجیب آمد. آیا بغاظر دارید؟

من جواب دادم: این نامه لحظه قتل را بصورت غیر قابل انکاری تثبیت کرده است. ولی آیا این ممکن است؟ خانم پروتیرو در آن ساعت تازه از اتاق کار من خارج شده و هنوز به آتلیه نرسیده بود. شاید پروتیرو در لحظه نوشتن آن پیام به ساعت خودنگریسته

و ساعتش هم مقداری عقب بود. است.
 از نظر من این مساله مهم است.
 گریز لدا گفت: چیز دیگری بغاظر من آمد.
 شاید ساعت مارا عقب کشیده بودند، لسن ولی اینهم بیبوده است چه احمق من.
 من وقتی از خانه بیرون میرفتم ساعت کاملا صحیح بود چه تگاهی ساعت بزرگ و تگاهی هم ساعت بند دستی خود افکندم هر دو بهم معیار بودند.

گریز لدا سوال کرد: میس ماریل شما چه فکر میکنید؟
 من پیام را از نظر وقت مورد دقت قرار نمیدهم عزیزم آنچه برای من عجب می نماید موضوع آن است.
 من گفتم: کجای آن عجیب است؟ پروتیرو خواست بمن اطلاع بدهد که دیگر نمیتواند منتظر من بماند...

- یعنی در ساعت شش و ۲۰ دقیقه در حالیکه ماری خدمه شما به او گفته بود که شما حد اکثر در ساعت شش و سی دقیقه بر میگردید. ازین معلوم می شود که مرحوم پروتیرو بانثستن در اتاق کار شما انتظار تا نرسیدن تا آن ساعت قبول کرده بود یعنی تا شش و ۳۰ دقیقه پس چه دلیلی می تواند وجود داشته باشد که وی ساعت شش و ۲۰ دقیقه پشت میز برود و بخواهد آن پیام را برای شما بنویسد؟

نگاهی بزین سالخورده افکندم. رسا بی ذهنی فوق العاده اش روز بروز بر علاقه من نسبت به اومی افزود. اینک بار دیگر ذکاوت او برتری خود را ثابت می کرد زیرا مجموع مانتوا نسته بودیم باین مطلب ظاهرا کوچک و اصلا مهم تو چه کنیم آری مساله این پیام حقیقتا هم مهم و هم عجیب است.

شکل تحریر پیام را به خاطر زنده کردم: در قسمت بالایی بدقت ساعت شش و بیست دقیقه نوشته شده بود و ۱ و ۱ احتمالا اعداد این وقت از عدد متن پیام درشت تر بنظر میرسید. ناگهان فریاد زدم:

شاید اصلا در ورقه پیام ساعت قید نشده بود. غالباً پروتیرو در ساعت شش و

پانزده دقیقه کم کم احساس بیحوصلگی کرده و شروع به نوشتن پیام نموده است و درست در همان لحظه شخصی از در ب شیشه نی که بابا عجه بازمی شود بر او وارد گردیده است!

گریز لدا گفت: یا از در اصلی.
 او صدای پاداشنیده سر بلند کرده است.
 میس ماریل مداخله کرد:
 شما این را بغاظر داشته باشید با شید که پروتیرو حس شنوایی اش کمی عیب داشت.

- آری درست می گوئید. او صدای پا را نمی شنید. باین ترتیب قاتل از یکی از درها داخل گردیده از پشت سر به پروتیرو نزدیک شد و او را قتل رساند. بعد پیام را دید و ساعت را نگاه کرد. آنوقت به فکر دیگری افتاد و روی پیام ساعت شش و ۲۰ دقیقه نوشت و ساعت را هم عقب برد. واقعا اقدام هوشارانه ای کرده است زیرا باین شکل قاتل می توانست ثابت کند که در ساعت وقوع قتل در محل دیگری بوده است یا اینطور تصور می کرد.

میس ماریل از جا بلند شده گفت: بهر صورت اکنون بنده مرخص می شوم.
 وقتی گریز لدا او را مشایعت کرده نژده من برگشت، هنوز متفکر بنظر میرسید.

پرسیدم: آیا هنوز راجع به موضوع آن پیام فکر میکنی؟
 اندکی لرزیده جواب داد: خیر، ولی فکر میکنم یک نفر از آن پروتیرو باید بشدت متفکر باشد.
 - متفکر باشد، چرا؟

- آری، مگر نمیدانی؟ دراصل دلایل واقعی علیه ردینگک رسام موجود نیست او فقط بلند شده و اینجا آمده و اگر اینطور نمی شد هیچکس نمیتوانست پای او را داخل درین حادثه قبول کند. اما متوقف آن چیز دیگری است. شاید یک نفر از اینکه آن ساعت شش و ۲۰ دقیقه اینجا می آمد، اطلاع داشته ازین جهت روی کاغذ ساعت شش و ۲۰ دقیقه را قید کرد و ساعت پروتیرو را هم عقب کشید. از نظر من قاتل با تقدیر دادن وقت به فکر آن نبوده که ثابت کند در لحظه قتل جای دیگری حضور باقی دارد.

ژوندون

اگر طفل پس از تولد همچو حالتی داشته باشد سالم است

نهیفته است .
 طفل تولد شد . طفل صحتمند و سالم .
 چه سر وری فضای خا نواده را استیلا کرده
 است !
 اما مادر بادیدن طفل خود اکثرا غمین
 می‌شوند زیرا او طفلش را ایچنین گسه
 تولد شده تصور نمی کرد اوتزد خود د ش
 «باقیدارد»

طفلی نوزاد که به موقع تولد شده باشد معمولاً مشت هایش بسته میباشد.

و ماهیچه های وجود طفل استوار بوده
 عضلات گردن و شانه های طفل حتی در
 رقت خواب هم ضعیف به نظر نمی رسد .
 حرارت وجود طفل نور مال بوده در
 نو سان نمیا شد . تون ضربان قلب و شش
 ها متوازن است .
 طفل شیر خوار صحتمند که خوب نمو
 کرده باشد در برابر امراض مقاومت نشان
 میدهد (نسبت به اطفالی که درست نمو
 نکرده اند)

طفل شیر خوار صحتمند به سرعت نمو
 کرده و در هر ماه حرکات او کامل تر و قوی
 تر شده ، هشیاری در طفل روز بروز هویداتر
 میگردد .
 رشد درست طفل شیر خوار چگو نه
 حاصل میشود ؟ جواب این سوال را در
 صحبت های آینده تقدیم می نمائیم
 با تفصیلات و جزئیات آنها به خوانندگان
 ارجمند تقدیم می نمائیم .

طفل نوزاد:

خا نواده ، مادر باجه ناراحتی ای منتظر
 است تا اولین طفل آنها پایه عرصه وجود
 بگذا رد .
 در این انتظار چه امید ها و اضطراب ها

((گپ میزند)) و با اشیای محیط اطراف خود
 آشنا می شود : آرزو دارد کسانی که از او
 مواظبت می کنند با چهره پر از لبخند با او
 بر خورد نما یند . قبل از آنکه خواندوستی
 با طفل هموار شود بهتر است محیط دور و
 پیش او مطالعه گردد چونکه ممکن است
 طفل اعتماد بعضی اشخاص را بید یرد و
 از برخی را رد نماید .

طفل ندرتا گریه سر میدهد . هر قدر سن
 و سال طفل رویه ازدیاد میگذاارد علل گریه
 کردن او جدی ترمی باشد . بدین معنی که
 یک طفل دو ماهه شاید بایک روشن شدن
 اتاق تاریک تکانی بخورد و گریه سردهد
 در سه و رتیکه برای گریه دادن طفل ده ماهه
 لازم می افتد چندک محکمی از ران او کند .
 همینکه علل گریه کردن طفل بر طرف شد
 طفل از گریه می ایستد و دو باره چهره
 بشاش و مهربان بخود میگیرد .

طفل از دیدن غذای خود خور سند میشود
 و با اشتهای کامل به صرف آن میبرد دازد .
 ((میز غذای)) اطفال شیر خوار منظم
 و مستقل است اگر نوع غذای این اطفال
 تغیر نمی نماید در مواد غایبه آنها هیچ
 تفاوتی دیده نمی شود تولید ادرار طفل را
 بدرد نمی آورد . جلد طفل شفاف و پاک

زندگی امروز

تهیه و نگارش : فریحه پرچوش اسحق

که در پهلوی تان نشسته ایجاد نگردد .
 دستمالی را که بنام دستمال دست یاد میگردد باید
 بالای زانوهای خود بیندازید و در هنگام نوشیدن
 باید لب های خود را بادستمال دست پاک
 نماید تا هنگام نوشیدن اطراف گیلان چرب و
 لکه نگردد. پس از غذا خوردن هم باید لبهایتان
 را با دستمال پاک کنید بعد دستمال را
 به سمت راست بشقاب قرار دهید .
 هیچگاه پس از پایان غذا دستمال را به حالت
 اول مرتب و چندان نکند. نان را هیچوقت با
 کارد نه برید و نه باندان به یک پارچه آن
 چک بزنید فقط هر وقتیکه نان میل داشتید یک
 توت آن را بادست جدا کرده و به دهان خود
 ببرید. هیچوقت بقیه غذا را که در بشقاب مانده
 بادست پاک نکند زیرا این دورا آداب معاشرت
 است، و وقتیکه غذای خود را میل کردید قاشق
 و پنجه خود را همیشه بصورت موازی بروی
 بشقاب بگذارید، سوپ را وقتی میل میکردید
 اگر زیاد گرم بود به هیچ وجه آنرا یف نکند
 بگذارید تا کمی سرد شود بعد صرف نمائید،
 بعد از خوردن سوپ قاشق را بداخل بشقاب
 بگذارید بعضی اوقات میزبان میخواهد غذای
 ناشناخته بی داخل بشقابتان بگذارد از او
 خواهش کنید تا مقداری کمی برای تان بیندازد.
 اگر به غذای که میل صرف کردن آنرا ندارید
 مجبور به خوردن زیاد آن نیستید، اگر در
 سرویس غذا خوری با غذای ناشناخته

نکاتی که در غذا خوردن باید مراعات کرد

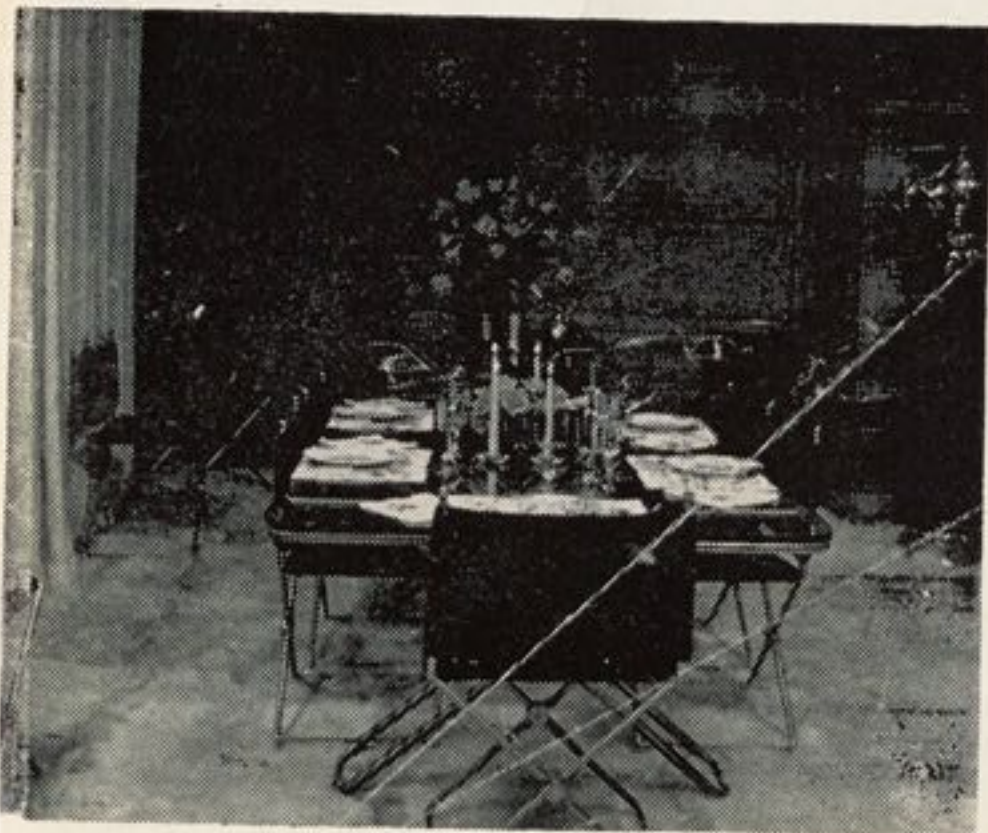
تهیه و ترتیب : (پ، ق)

غذا خوردن و پشت میز غذا قرار گرفتن مانند
 بسا امور دیگر نکات و دستوراتی دارد که مراعات
 و توجه به آن لازمی و حتی ضروری است .
 نخستین مسئله محل نشستن و چگونگی
 نشستن بالای میز غذاست . مهمانان باید منتظر
 آمدن میزبان یعنی صاحب خانه بوده تا خانم
 میزبان سر میز غذا حاضر شود بعدا به جا های
 دلخواه و یا تعیین شده بنشینند وقتی به جا
 های خود قرار گرفتند اولاً نباید آرنج ها بالای
 میز قرار گیرد. در موقع بریدن گوشت یا مرغ
 آرنج ها را بالا نگیرید تا زحمتی برای میزبان دیگری

امتحان هیولانیست

امتحان، امتحان، امتحان... این کلمه درین
 روزها زیاد تکرار و شنیده میشود و تقریباً اکثر
 خانواده ها آماده پذیرایی از آن اند . اما چرا
 خانواده ها؟ امتحان که مربوط به شخص امتحان
 دهنده است نه فامیل وی. در یک مساله شخصی
 خانواده چه دخالتی میتواند داشته باشد ؟
 متأسفانه با ید گفت که خانواده اکثر
 شاگردان از جنجال و گیرو دار امتحان بسور
 نیستند . نه بدین معنی که آنها هم باید درس
 بخوانند و امتحان دهند ، بلکه به این مفهوم
 که مجبورند خلق تنگی و ناز و افاده امتحان
 دهندگان را تحمل کنند، غذای خوب و دلخواه
 شانرا سر وقت آماده سازند و همه اوامر شانرا
 نیز بدون چون و چرا اجرا نمایند چه آنها امتحان
 دارند و درس میخوانند . دیگر وقت رسیدگی
 به کار و امور خانه باقی نیست و از جانی هم
 امتحان تاب و تحمل گفت و شنود را برایشان
 نگذاشته، چنانچه با کوچکترین بگو مگوی
 اطرافیان آشفته شده داد و فریاد میکنند .
 این واقعیت را گذشته از آنکه خود شاهدیم،
 نامه مادری بخوبی بازگو میکند. ایسن مادر
 نوشته است : (... هر دو دختر و سه پسر
 به مکتب میروند و در صنوف مختلف مکتب درس
 میخوانند. باور کنید از وقتی آنها به مکتب رفته
 اند تاکنون ، هر وقتی نامی از امتحان بر سرده
 میشود لرزه بر اندام میافتد. امتحان از آنهاست
 ولی بارش را من باید متحمل شوم . در جریان
 امتحان اولادها، کار و بارم به مراتب بیشتر
 میشود و مجبورم امور هر یکی را به دلخواهش
 انجام دهم و دم بر نیآورم. گذشته از آن باید
 جنگ و جدال شانرا که ناشی از نا راحتی
 امتحان است نیز تحمل کنم. ....)

ولی ناگفته نگذاریم که همه شاگردان چنین
 نیستند و این روش، مختص شاگردانی است که
 در طول سال سهل انگار بوده و اکنون میخواهد
 در شب و روز امتحان ، بار دروس یکساله را
 بدوش کشند و موفق هم شوند !
 در حالیکه آنعلم شاگردان لایقی که در جریان
 سال دروس شانرا یک یک تعقیب نموده و
 بدقت آموخته اند، آنها نیکه دانسته اند مکتب
 رفتن و تحصیل نمودن به منظور یادگیری و فرا
 گرفتن است نه برای واپس گفتن و امتحان دادن.
 دسته ای که از رفتن به مکتب هدفی جز کسب
 علم ندارند، هرگز با آمدن امتحان دست و پاچه
 نشده ، خودشانرا هم نمی کنند. زیرا دروس
 شانرا میدانند و در طول سال نادانسته از آن
 گذشته اند . آنها آنچه برایشان آموخته شده
 بخوبی فرا گرفته اند و اکنون در جریان امتحان
 صرف یک بار مرور لازم دارند و پس . نه کاسه
 را به کوزه زده خلق تنگی میکنند ، نه باعث
 ایجاد دردسر اطرافیان و بخصوص مادر شان
 میگردند و نه هم بر خوابی میکشند و پاچه و چه..
 پس برای آنکه از امتحان نهراسیم و هم
 از زحمات خود نتیجه دلخواه گیریم نباید یک
 شبه ره یکساله رویم و دروس یک سال تحصیلی
 را فقط در روز های امتحان مطالعه کنیم .

بخش آشپزی

این بار سفره راباماهی، این خوراک مغزی و خوش مزه زینت بخشید. چه، اکنون که فصل ماهی است و به مقدار زیاد به بازار آمده می‌توانید آنرا هم پخته و بریان و هم خام به آسانی خریداری کنید.

در پختن ماهی درخانه اکثر به مشکلی بر میخوریم و آن اینکه ماهی در حین بریان شدن پارچه پارچه میشود. درست برخلاف بازار. برای اینکه از پختن ماهی درخانه نتیجه مطلوب گیرید خواستیم تا طرز تهیه صحیح آنرا بشما باز گوئیم.

ماهی داسی

مواد لازم:
دو کیلو ماهی، دو عدد پیاز، مقداری روغن یادنبه، سیر، مرچ و نمک به قدر ضرورت.
طرز تهیه:
ماهی هارا مانند گذشته بریده بشوئید و سیر و مرچ و نمک زده بگذارید آتش خشک شود. قالب داش رابا روغن و یادنبه چرب کرده ماهی هارا در آن بچینید. پیاز را پوست گرفته خرد کنید و بالای ماهی هار بریزید، روغن و یا دنبه باقی مانده را نیز به آن علاوه کرده در حرارت ۲۰۰ درجه مدت یک ساعت بگذارید. وقتی پخته شد اطرافش را با نارنج و سبزیجاتی که در بالا ذکر نمودیم تزیین کنید.

ماهی بریان

مواد لازم:
دو کیلو ماهی تازه، روغن به مقدار زیاد، نیم کیلو کچالوی جوش خورده، دو دسته نوش پیاز، دو عدد نارنج، مقداری نان قاق میده شده، دو عدد تخم مرغ.
طرز تهیه:
ماهی هارا به درازا از شکم بریده بشوئید، سیر و نمک و مرچ زده ساعتی بگذارید تا آتش کاملا خشک شود. تخم عارا در ظرفی ریخته با پنجه بزنید، نان قاق را خوب میده کنید. روغن را در ظرف هموار و بزرگی ریخته بالای آتش بگذارید تا خوب داغ شود. ماهی ها را

اینهم دو نمونه زیبایی از لباس های ملی و محلی خود ما که از پارچه های خوش رنگ تهیه شده و دست دوزی ها به آنها جلوه خاصی بخشیده است.

مرتبانهار اقبل از استفاده تعقیم کنید

مرتبان بهترین وسیله برای نگهداری اکثر خوراکی ها و به خصوص رب بادنجان رومی است. خانمهای خانه دار برای داشتن بادنجان رومی در زمستان، یا آنرا خشک میکنند و یا رب آنرا گرفته به مرتبانهامیریزند. نگهداری از رب بادنجان رومی بعضا مشکلاتی بارمی آورد. چنانچه زیاد دیده شده که بوتل یا مرتبانه حاوی رب را پوینک زده و از استفاده بازمانده است. این امر نه تنها باعث دردسر شده و زحمات خانم را هدر میدهد، بلکه او را متضرر نیز میسازد.

برای اینکه از این نقص جلوگیری بعمل آید و بتوانید از ربی که به زحمت تهیه نمودهای مدت زیادی نگهداری و استفاده کنید باید علاوه بر اینکه رب را خوب میجوشانید، بوتل و مرتبانی را که رب را در آن میریزید نیز خوب تمیز کنید.

دو تمیز کردن و تعقیم نمودن مرتبانه ابتدا باید مرتبانه را با سرپوش هایشان در آب داغ صابون داخوب شسته و آبکش نمائید. سپس در آب جوش فرو برده برای پانزده دقیقه بجوشانید. بعد آنها را از آب جوش کشیده آبش را بریزید و سر آنها فوراً بشوئید تا گرد و غباری در آن جا نگیرد.

بدین ترتیب میتوانید با خاطر آسوده از آنها در نگهداری رب بادنجان رومی، ترشی، مربا و غیره استفاده کنید.

دالف الف ترجمه

خوچه خسته پوله کرو

سال کی حملا ستو، او بل شال
موبه خان باندي راغور اووه يواخي
چيچلي زمونسي نو لو لپساره وو
په هرو پنځو ورځو کې يې سو وار
اجازه راكوله چه پيره و خريو.
يوه چاره يې په شپږو تنو را كوله او
دوډي وضعه هم پيره خرابه وه زه په
دغي بنديخاني کې دشپينو تراپيا
كلنو كليوالو عربو او فلسطيناوور
منځه ميشتهوم دوي د «حيرانه» د
سيمي استو كن وو چه چا اسراييلي
مقامونه رپوت وركړي وو چه سر-

ميري لدغه كلي څخه تير شويدى.
اسراييليانو ددغي سيمي څلور
كورونه چه تر نورو ښه او ښكلي وو
په بمونو الو ځولي وو او بيابى دكلي
نارينه كليوال دغي بنديخاني ته
راوستلي وو

وروسته تر څلورو ورځوسپكاوي او
ناوړه سلوك څخه يې په مونږ باندي
بيگار پيل كړ. خوبيا وروسته يوه
عالي رتبه منصبدار له ما څخه تحقيقات
پيل كړل هغه وويل:

«يا بايد ووايي چه دغه عريضه
چا ملگرو ملتونه برابره كړي او-
ليبرلي ده او يا بايد همدلته مې شي
تابه ووژنم» سبا ته يې بيا هماغه
منصبدار راغى او ويې ويل «ناسو په
اعدام محكوم شوى ياست» او بيا
يې خپله نو مانچه راوويستله او زما
تندى ته يې ونيوله او ويې ويل:

«خپل وروستى وصيت وكړه...
يو، دوه، درى، او بيابى فير وكړ خو
په تومانيچه كښى گولې نه وه. بيابى
راته وويل «گوره چه څومره چا نس
لري خداى مرسته درسره وكړه نو
راشه او هغه اطلاعات چه درسره
شته مونږ له يې راكړه كه دا كارونكړي
نو معنى يې داده چه ته له دغو
چانسو څخه استفاده نكوي»

او بيابى خپله تومانيچه ډكه كړه او
ويې ويل زه تر اوو شمار كوم (دژنيو)
مقاوله ليك دا په ډاگه اعلانوى چه
هيڅ بندي ته دى جسمى يارو جسى
فشار نه وركوي. په تيره بيا په
هغه وخت كې چه له بندي څخه حقيقتات
كيزي او غواړي چه اطلاعات تر يڼه
تر لاسه كړي) خدا وار يې بيا هم
تومانچه فير نكړه.

او وروسته يې زه يوى ودانې ته
روانه وه مخمى په وينو كې لبت ييتو
ځاى راكړ... وروسته تر دوه ديرش
ورځو يې زه دبنديخاني مدير يته
او پكي ۷۸ تنه بنديان پرانه وو شل
ورځي هلته پاتى شوم پدى كوتنه
كې ناليچه هم نه وه مونږر يوه يوه
په لاسونو كې يې هتكري را واچولې

وم. ما اسراييلي مقامات پدى خبره
باندي وپوهول او زما كورنى درو-
غتون يو تصديق هم هغوى ته وړا-
ندى كړ خو دا تصديق اود پر عار
كښى هم په هغوى باندي څه اغيزه
ونكړه او زما دشكنجى مانع نشول.
زه پدى بنديخاني كې يو وېشت ورځي
پاتى شوم بې لډى چه وكولسى شم
ځانته يو وكييل استخدام كا ندم.

په يوو يشتمه ورځ يې ماته خبر
راكړ چه هغوى تصميم لري چه
ماډاكثر ته يو ځى لډى ځا يې د
«نابلوس» بنديخاني ته بو تلى شوم
ډير ځله به مې پدى غي بنديخاني كې
هغه بنديان ليدل چه په وينو كښى
خيسته پيسته به د تحقيقاتو له كوټې
څخه خپلو حجرو ته بيول كيدل له
ټولو هغوى سره وضعه تر ماسم
سخته وه.

د نابلوس بنديخاني په دفتر كې
يې زه مجبور كړم هر څه چه لرم
هغه دوي ته وركړم بې لډى چه ماته
كوم سند يارسيد راكړى بيابى هغى
كوټې ته بوتلم چه هلته دولس تنه
سپايان وو هغوى له ما څخه پوښتنه
وكړه چه آيا دالفتح دموسسى غري
يم؟ ما خواب ورنكړ هغوى زما كالى
له خانه وويستل او تر سو كانسو،
خپيرو او لغتو لاندي يې ونيولم ما يو
څه وكولى شول چه د خپلې گيبي د
عمليا تو پرهار له گوزارو نو څخه

خوندي وساتم خودغه لوبه نيمه كړي
روانه وه مخمى په وينو كې لبت ييتو
او بيابى زه يوى كوټې ته بوتلم چه
شپيته متر مربع ارتوالي يې در لود
او پكي ۷۸ تنه بنديان پرانه وو شل
ورځي هلته پاتى شوم پدى كوتنه
كې ناليچه هم نه وه مونږر يوه يوه
په لاسونو كې يې هتكري را واچولې

اومه برخه
خپل لاسونه پورته ونيسم. سپايانو
مې د لاسو كوټى د زېږې كېبلو تر
گوزارونو لاندي ونيو لى.
اودغى صحنى دشلو دقيقو لپاره
دوام وكړ. ما يو ځل خپلې كوټى
د زېږې گيبلو تر ضربو لاندي وويستلى
او هماغه منصبدار زما تر غوزونو
لاندي سيمي دوه پاڅه پاڅه سو كان
راكړل. او بيا يې زه پر ځمكه باندي
خملولم. زما لاسونه يې شاته ونيول
او يوه سپايى زما په بډوډو باندي
فشار راوړ.

دوه سپايانو له څنگه زما پوښتو
ته لغتى نيولى وى او پرله پسى يې
وېلم. دغه صحنه دڅلو پښتو دقيقو
لپاره روانه وه. او بيابى زه دبنديخا
نى يوى كوټې ته بوتلم اودوه ورځي
يې هلته ماته دوډي را كوله سكرت
يې هم راكول، بله ورځ يې بيا هم
هماغه وضعه راسره وكړه، اودشپي
يې بيرته خپلې كوټې ته راوستلم. خو
دوه ورځي پس يې دوډي را پا ندى
ودروله او سكرت يې هم نه را كول.
مونږ پدى كوټه كې دوه ويشته تنه
ووجه دكوټې ارتوالي شل مربع
متر و. او اته ناليچي يې پكي اچولې
وى دا ناليچي هم د اردن ډېو ليسووى
چه دغه سيمه يې پريښى وه. مونږ يې
لكه دكتسرو كبانو غوندى پكښى و
پييلو.

دايو توقيف وچه لومړى به يې
بنديان پكي ساتل او وروسته بيا
به يې اصلى بنديخانو ته ليږل. ډير
داسى خلك وو چه په سياسى دلايلو
اود تروريزم! په تور نيول شوى و.
زه د گيسوه په برخه كې تريوه
جراحى آږيشنه وروسته څلور
ورځي دمخه له روغتون څخه وتلى

په لومړي ورځ ديوه منصبدار په
وسيله له ما څخه تحقيق وشو او هغه
له ما څخه غوښتنه كوله چه زه دهغى
كوميتې دغو نومونه وركړم چه
دليك متن يې برابر كړى او ليكلې و
اوزه دهغه ليك متن ورته فاش كړم.
ما خواب وركړ:

«مادغه ليك لاسليك كړى دى. دا
تايدوم خوبدى نه پوهيږم چه دليك
متن چا برابر كړى اوليكلې دى.»
نوموړى منصبدار وويل «ښه ده
نودومره خوراخر كنده كړه چه ته يې
اړايستلى يې چه دغه ليك لاسليك
كړى، او تا يې د مضمون له تايد څخه
ډډه كړيده.»

مادهغه غوښتنه رد كړه. هغه وخت
نوموړى منصبدار خپله توما نچه
راو ويستله او جا غو رېي ډك كړ او
بيابى وويل، زه كولى شم چه تا
ووژنم، خودليك په حقيقت با ندى
سترگى پټې كړه. دهغه له تايد څخه
ډډه وكړه، او يوه مصنوعى عريضه
وكړه او پكي خان پښيما ته وښيه. او
ددى كار لپاره ته څلور ويشته كړي
وخت لري چه خپل تكل ماته ووايي.
سپاته يې بيا زه دببت اللحم يوى

بنديخاني ته بوتلم او هلته اسراييلي
فوځيان وو. هماغه منصبدار هماغه
پوښتنى راڅخه وكړى، خو ما بيا
هماغه خوابونه وركړل او چه بيا يې
خپلې هماغه غوښتنى را څخه وكړى
نوما هغه رد كړى. او بيا سپا يا نو
زما كالى وويستل. اوزه يې لوڅ لغړ
ترساره شاوړ لاندي ونيولم. اود
پنځلس دقيقو لپاره تر ساره شاوړ
لاندي وم. او بيابى زه په ځمكه
كښيولم. ماته يې امر كړى وچه

پانسمان په ځای دجرا حی عملیا تو نندارتون ته بوتلل شو او په هغه ځای کې پرو ستا تو نه یعنی مایې ترینه وایستل دغه جرا حی عمل درې ورځې وروسته تر شپږ ورځنۍ جگړې د یوه اسرا ییلې جراح داکتر مردو ځای په نامه تر سره شو. درباس چه د عملیاتو په اوږدو کې یې سده ووایې، یوه هغه وروسته تردې چه بیا په سد شوم دډاکتر مردو ځای غږ می واورید چه ویل یې، څنگ ته دی وگوره .... دا دوه پروستاتهدی داوخوره ..... درباس خپله خبره اوږدوی اووایې «زما هیڅ شی ته پام نه و. (نور بیا)

جنایت هغه دی چه د ښاغلی محمد درباس په ضد ترسره شویدی او رپوټ یې پخوا د بشر د حقوقو بین المللی کمیسیون ته چه د ۱۹۶۹ کال په اکتوبر کې قاهرې ته ورغلی و ورکړې شویدی. په را ورو سته وختو کې یو خاص بین المللی کمیسیون دملگرو ملتو له خوا قاهرې ته ورغی او غوښتل یې چه مخصوصا پدی برخه کې څیړنه وکړی . سر گذشت یې داسی دی: ښاغلی درباس دیرش کلن چه د جراح دمرستیال په توگه یې دغزی په یوه روغتون کې کار کاوه او پښې یې لږ څه ټپ اخیستی ورو غتون ته راوړل شو. خود پښې د عملیات او

په باب وویل چه د هغه زوی محمد چه دولس کلن و د ۱۹۶۷ کال داگست په ۱۹ نېټه بداسی حال کېسې چه دکور په برنډه کې ولاړو دگپه یې په برخه کې په گولی ولگید. په ښار کې مارشلا لگیدلی وه. خو هغی باید خپل زوی ژغورلی وای. هغه یې په اوږه کړ چه روغتون ته یې ور سوی. دوه کیلو متره یې مندی کړی. خو له هری خوا ډزی پری کید لی. هغه داسرا ییلې گزمی دیوی دیار لس کسیزی ډلی له خوا چاپیره شوی وه. هغوی خپل ټوپکونه ورته نیولی وو خو هغی ورته ویل چه زوی یسی خطایی لگیدلی دی، او روغتون ته یې بیایې. خو گزمه والاوو په سره سینه ورته وویل چه په روغتون پسې دی نگرځی اوداسی دی وانگیری چه په جگړه کې ټپې شویدی. او بیا یې هغه په موټر پسې وټوله. هغی هم مندی وهلی. موټر چالان و خو هغی نشوه کولی چه له موټر سره سمه وځغلی نو آخری ضعف وکړ او په څنگه پروتو او چه راپه سد شوه نود العریش په روغتون کې وه. په روغتون کې یې هډو څه دارو درمل ونشول. او ټولو پوښتنه ترینه کوله چه ولی دمارشلا دمقرراتو په خلاف له کوره څخه وتلی وه. یوولس ورځې ورو سته یې هغه سره له زویه هلی کوپتر کې له روغتون څخه بیرشبه ته ولیږدوله اود هغه ځایه سره صلیب قاهرې ته بوتله . تردی لادیر حیوانی او کرکجن

اوپه یوه لاری کې یې سپور کړم. نور بندیان یې هم سر په سر اچولی وو. موږ پنځه گړی پدی لاری کې پاتسی شوو. پرله پسې یې وهلو ټو کو لو سپایانو زموږ مخونو ته لغتی را کولی وروسته بیا لاری وخو څیده او دا وخت نوی شکنجی شروع شوی. سپایانو دخپلو سکر ټونو په اور باندی د بندیانو وروځی او پر یتونه سوزول او یابه یې خپل سکر ټونه د بندیانو په لنډیو باندی سولول چه اورونه یې مړه شی. او موږ یې په «رام الله» کې یوی بلی بندیخانی ته بوتلو.

بیا وروسته ښاغلی سالم توضیح ورکوی چه هغه یې دلس زره ستر-لینک پونډو مالی ضمانت په مقابل کې خوشی کړ. خو څلور ورځسی وروسته یې بیرته ونیو او شپه یسی دبیت اللحم په بندیخانی کې وه. او تر هغه وروسته یې پنځلس دقیقسی وخت ورکړ چه خپل شیان وا خلی اود جریشو بند یخانی ته لاړ شی په دویمه ورځ هغه دبریج بندیخانی ته بوتله اود نوی کال په لومړی ورځ عمان ته ورسید .

لکه چه ښکاری داسرا ییلیا نو د ترور خونړی کابوس لادخپل انجام ټکی ته ندی نژدی شوی او په اشغالی سیمو کې دغه خونړی ترور لاندی بشپړ شوی. دهری ورځی له تیریدو سره ویره او کرکه خپل ډار وونکی حدته رسیږی .

په را وروسته وختو کې دملگرو ملتو مخصوص کمیسیون په قاهره کې دعربی آواره گانو له جملی څخه له ۴۲ تنو سره مرکه وکړه. (دغه کمیسیون دملگرو ملتو ددرې غړی هیوادو، یعنی سیلون، سومالی او یوگو سلواوی له استازو څخه جوړ شوی و. دغه کمیسیون د هغه تصمیم سره سم هلته ولیږل شو چه ددغی مؤسسی له خوا د ۱۹۶۸ ددسا مبر په شپار سمه نېټه ونیول شو. دغه کمیسیون وظیفه درلوده چه د اسرا ییلو له خوا په عربی نیول شویو سیمو کې دهغو تیر یسو او تجاوزاتو په باب څیړنه وکړی چه د اسراییلی قوتونو له خوا تر سره شویدی .

ددغه کمیسیون وظیفه داوه چه سرریره دعربی هیوادو په مرکزو لندن، ژنیو او عربی نیول شوی سیمی هم وگوزی. خود هر وخت په شان دغه هیات ته هم اسرا ییلی مقاماتو دکتی اجازه ور نکره.

په العریش کې دپوهنی یوی بلتونکی میرمن حکمت الدیب نو-موری کمیسیون ته دخپلو عینی کتنو

شعر، آفریده جان و آیین زندگی کامل

صریح شاعر معاصر کشور در مورد شعر ابراز نظر می کند.

گسترش زبان در میان اقوام و ملل از وظیفه شعر می باشد. اگر درین باره به همین قدر اکتفاء نشود ناگزیر باید نظر مفصلی بر سیر تاریخ ادبیات و نقش آن در جهان انداخت. و شیوه های مختلف ادبی و هنری جامعه ها و عصر های متفاوت را با نحوه های دید و اهداف شان و یا شرح اصول متفاوت ادب و هنر و به ویژه اصل هنر برای هنر و اصل هنر برای اجتماع بر رسی کرد و توأم با آن تصور زبان را مطالعه نمود که بعد از نتیجه گیری ازین سیرتاریخ و انگیزه های شعر در کانون هستی ملل دنیا بازم بتذکر مؤخر پیشتر میرسیم. - لطفا بگو بید که شعر کی و چگونه پیداشده است؟

و به تجربه ها و نتیجه های از اجتماعش دست می یابد. یکی از دانشمندان جامعه شناسی می گوید: (انسان در قصر و در خرابه دو نوع مختلف فکر می کند). اگر در يك اجتماع مساله فقر و گرسنگی مطرح است، شاعر نمی تواند از زیر بار این مسؤلیت شانه خالی کند و به شکل منفرد همانند فرخینها و عنصر یها دم از هنر برای هنر بزند و بدون رابطه با اوضاع اجتماعی عصر خویش برای خود و به سود خود بهره برداری شاعرانه بکند و یاب به نفع طبقه محدود کار نماید. بلکه شاعر باید همگام مردم و حتی برای نجات شان به مسافه های دور پیشا پیش جامعه حرکت کند و پیشتاز باشد. «سن-ژون پرس» شاعر بزرگ فرانسوی باین گفته مختصر ولی نهیست جامع روشنگر کامل رسالت شاعر می باشد. «برای شاعر همین بس که وجدان ناآرام عصر خویش باشد». از لابلای این سخنان می توان به نوعیت شعر متعهد نیز پی برد. اگر چه بعضا شعر متعهد را متعلق به جنبه های سیاسی میدانند. اما به یقین شعر هنر تبلیغ و حربه استخدام هدفهای سیاسی نیست. بلکه شعری که وظیفه ملی و هنری خویش را در حصه افراد اجتماع انجام داد مسؤلیت شاعر در آن رفع و تعهدش در برابر فرد و جامعه انجام یافته است.

دست می یابد. یکی از دانشمندان جامعه شناسی می گوید: (انسان در قصر و در خرابه دو نوع مختلف فکر می کند). اگر در يك اجتماع مساله فقر و گرسنگی مطرح است، شاعر نمی تواند از زیر بار این مسؤلیت شانه خالی کند و به شکل منفرد همانند فرخینها و عنصر یها دم از هنر برای هنر بزند و بدون رابطه با اوضاع اجتماعی عصر خویش برای خود و به سود خود بهره برداری شاعرانه بکند و یاب به نفع طبقه محدود کار نماید. بلکه شاعر باید همگام مردم و حتی برای نجات شان به مسافه های دور پیشا پیش جامعه حرکت کند و پیشتاز باشد. «سن-ژون پرس» شاعر بزرگ فرانسوی باین گفته مختصر ولی نهیست جامع روشنگر کامل رسالت شاعر می باشد. «برای شاعر همین بس که وجدان ناآرام عصر خویش باشد». از لابلای این سخنان می توان به نوعیت شعر متعهد نیز پی برد. اگر چه بعضا شعر متعهد را متعلق به جنبه های سیاسی میدانند. اما به یقین شعر هنر تبلیغ و حربه استخدام هدفهای سیاسی نیست. بلکه شعری که وظیفه ملی و هنری خویش را در حصه افراد اجتماع انجام داد مسؤلیت شاعر در آن رفع و تعهدش در برابر فرد و جامعه انجام یافته است.

دست می یابد. یکی از دانشمندان جامعه شناسی می گوید: (انسان در قصر و در خرابه دو نوع مختلف فکر می کند). اگر در يك اجتماع مساله فقر و گرسنگی مطرح است، شاعر نمی تواند از زیر بار این مسؤلیت شانه خالی کند و به شکل منفرد همانند فرخینها و عنصر یها دم از هنر برای هنر بزند و بدون رابطه با اوضاع اجتماعی عصر خویش برای خود و به سود خود بهره برداری شاعرانه بکند و یاب به نفع طبقه محدود کار نماید. بلکه شاعر باید همگام مردم و حتی برای نجات شان به مسافه های دور پیشا پیش جامعه حرکت کند و پیشتاز باشد. «سن-ژون پرس» شاعر بزرگ فرانسوی باین گفته مختصر ولی نهیست جامع روشنگر کامل رسالت شاعر می باشد. «برای شاعر همین بس که وجدان ناآرام عصر خویش باشد». از لابلای این سخنان می توان به نوعیت شعر متعهد نیز پی برد. اگر چه بعضا شعر متعهد را متعلق به جنبه های سیاسی میدانند. اما به یقین شعر هنر تبلیغ و حربه استخدام هدفهای سیاسی نیست. بلکه شعری که وظیفه ملی و هنری خویش را در حصه افراد اجتماع انجام داد مسؤلیت شاعر در آن رفع و تعهدش در برابر فرد و جامعه انجام یافته است.

تبسمی نموده می گوید: - اگر چه می گویند شعر همزاد بشر است مگر به عقیده من پیدایش شعر با پیدایش زبان توأم است. شاعر دیگری مدعی است همینکه طفل با قاشق بر لب پیاله اش میزند شاعر و آهنگ آن شعر است. در حالی که چنان نیست و آنچه پیش از ظهور زبان و کلمات وجود داشته تنها اشاره ها و اصوات بوده نه لسان اعتباری که محصول آن نیز نظم نامیده می شود. فقط بعد از ایجاد لسان اعتباریست که بشر ابتدائی توانسته است با استفاده از کلمات پدیده های از احساسات و عواطف خویش را در محدوده نظم تبارز دهد. این گفته را موجودیت منظومه های عامیانه و فلکلوریک در جوامع باستانی، به اثبات میرساند. البته تصور و تکامل زبان در میان جامعه های انسانی و تغییر شرایط و شیوه های زیست در پهنای جهان در تغییر و تحول، ساختمان و شکل آن منظومه ها به شعر نقش عمده دارد. چنانچه شعر در ابتدای تاریخ ادبیات چیزی بوده و تا عصر ما گونه های دیگری را به

بقیه در صفحه ۴۹

هدف از شعر در جامعه امروزی

هنر در لابلاي قرنها

ددریم مخ پاتی

دسر مقالی پاتی

توکه معر فی شی او زمونږ دملسی یا نکی په ارزښت باندی دپوهیدلو دپاره هر چا ته زمینه برابره شی. په هر حال اوس چه دپښتو دبین المللی مرکز بین المللی سیمینار دغونډو سلسله نن پای ته ورسیده. هیله ده چه دسیمینارگډون کوونکی دخپلو علمی او عملی تجربو او دشریکو همکارپوه انکاء په دی کښی گټورو اوداسی فیصلو ته ورسیري چه زمونږ کلتوری پالیسی یی آرزو لری.

او ټولنه لکه څنگه چه بنا یی دلور- تیابه لور گامونه نشی اخیستلی. دپښتو ژبی په ودی او انکشاف سره کیدای شی چه زمونږ ملسی کلتور او ملی مشخصات هم چه دافغانی ولس د لر غونډی تمدن خصوصیتو نه پکی نغښتسی دی خیر ونکو محققینو، نړی والو او نورو علاقه مندانو ته په اساسی

برای اهداف مختلف زندگی استفاده نماید. یکی از اهداف هنری مهم دوره نیولیتیک شکل دادن فضا بود و این تولد مهندسی است. چه مهندسی هنریست که بر پایه تصور و دانش دانستن مواد استوار بوده و شرایط زندگی انسان نیولیتیک او را مجبور می ساخت تا مسکن اش را ابتدا طرح ریزی نموده و مواد ضروری آنرا سنجش نماید.

حوالی ۳۵۰۰ تا ۳۰۰۰ ق.م میباشند این روش درمجموعه سازی نه از نگاه ساختمان مواد بکار برده شده بلکه از نگاه سبک تاسقوط امپراتوری روم منحیث یک عنعنه ادامه پیدا کرده برخلاف مجسمه دوره سنگ قدیم که بسالای برداشت مستقیم هنرمند و شکل طبیعی سنگ بنایافته بود علت بوجود آمدن این مجسمه مفکوره های مختلف مذهبی بوده است وچنین گمان می رود که عنعنه بین انسانهای ایندوره متداول بوده ناباپوشانیدن جمجمه باکج روح رادر آن مظلوم نگاه دارند چه برای آنها سر منحیث نقطه حیاتی انسان اهمیت داشته است و سایر قسمت بدن جز فرعی وجود انسان را ارائه میداشته است. ازین رو سایر قسمت بدن رادر زیرخاک مدفون میکردند در حالیکه سر هادر سطح بیرونی زمین قرار میداشت اکثر این مجسمه از بناهای بدست آمده که گمان می رود مقبره خانوادگی قبایل مختلف بوده باشد. گرچه انسان دوره سنگ قدیم نیز اجساد مردگان خود را دفن میکردند اما مفکوره که آنها را اودار باین کار میکردند است برای ما معلوم نیست. گمان اغلب بر اینست که عنعنه گنج گاری جمجمه هادر شرق میانه قدیم این بوده تاروح اسلاف را برای بازماندگان و نسل های مابعدی قبیله های مربوط نگهداری کنند و این خود بیانگر واقعیستی است که تغییر زندگی از یک حالت اقتصادی به مرحله اقتصادی دیگر روحیه انسان را تغییر میدهد. یعنی دوره گردی انسانهای شکارچی مفارقه نشین باعث آن میگردد که به اسلاف خود نسبت به بشر زراعت پیشه و مستقر دوره سنگ جدید بی تفاوت تر باشند.

بناهای که در دوره نیولیتیک در شرق میانه قدیم موجود بوده اکثرا ازخشت خام و گل ساخته شده بود. وبعد هاهنگامیکه مدنیت شرق میانه انکشاف بیشتر نمود منزلت مهوره مدنیت های کهن را اختیار کرد. روش مهندسی نیز همگام با بدیده های دیگر تغییر شکل داد. در حوالی ۳۵۰۰ ق.م انکشافات دیگری در اروپا مخصوصا در برتانی بوقوع پیوست که از نگاه ارزش های کمی و کیفی نظریه انکشاف تاریخی شرق میانه عقب مانده تر بوده است. بقایای این دوره تاریخی عبارت از معابد بزرگی است که از سنگ های عظیم الجثه بنایافته اند. (میدان بزرگ) از بقایای دوره نیولیتیک در انگلستان از نگاه هنرمهندسی ارزش زیادی دارد. گرچه بعضی معتقداند که به کاربردن اصطلاح مهندسی برای این بنا هادرست نیست. زیرا نظر به عقیده این عده اصطلاح مهندسی را فقط میتوان برای عملیه شکل دادن فضای داخلی به کاربرد. اما روش های جدید مهندسی این نظر رادر می کند. چه امروزه وضاحت دیده میشود که شکل دادن طبیعت جز مهندسی ساختمانی است. مثلا شکل دادن یک کوه از نگاه سبک سازی و با اعمار پارکها. بر علاوه تعمق در کلمه آرکتیکر مارا معتقد بر این می سازد که باید ساختمان های دوره نیولیتیک بر تانی استوار بر هنر مهندسی باشد.

از نگاه هدف نیز نقش هنر در دوره نیولیتیک با سنگ جدید دچار تحولات شد. چه طرز زندگی متغیر انسان را و اومی داشت تا هنر را

دیوار های سنگی مربوط میدان بزرگ دستون هیچ انگلستان این دیوارها که ۱۳ متر ارتفاع دارد از صخره های بسزرگ سنگ تراش گردیده است.

دپښتو خیر نه

خیر په شور زوږ او غور زنگو نو روانه ده.

دادواړه برخی داوولس دروان ژوند اود ژوندانه دجریان نبودنه کوی او دولس دذوق او قریحی پتی خړو- بوی.

اوله برخه یی مونږ لیکلی ادب یاد شعرو نو هغه سلسله بو لوجه دعلم مطالعی او تفکر په اثر منځ ته راغلی او لیکلی شوی ده.

پله برخه یی شفا هی ادب یاد ولسی شاعرانو دسندر و هغه سلسله ده چه دولسی ژوند داحسا ساتو عواطفو رسو مو عاداتو اخلاقو او عقایدو تر جمائی کوی.

دافغانیت او ملی احسا ساتو حماسه باید دپښتو شاعری په دواړو برخو کښی وگورو

زړه راښکول اورزمی زړور تیا کورو او هم یی په شعر او ادب کښی دسپینو تورو دپیکه اربه وجه اها پ کښی لاله زار جو پیری.

(بنیادم تر گل نازک تر کا نسی کلک) ددغه ملت مثل دی چه هم دسرو گلو په رنگ او هم د سپینو تورو په شرنگ مین دی.

هغه ملت چه دجنگ اوننگ دگر ته په ډول اونغاړو ځی اود بنادی په وخت ټوپک ډزی کوی.

په پښتو ادب کښی پښتو شعر دیوداسی بهاند سیند په شان دی چه له دوو مهمو منابعو نه راوځی یوه یی دامو سیند غونډی په پوره ژورتیا او برا خوالی اوبله یی دابا سیند په

(ارک) به معنی آنچه بلند تر از سطح زمین باشد و (تکچر) به معنی ساختمان است.

پس می توان گفت که (میدان بزرگ) واقع در انگلستان کنونی اولین ساختمان اروپا از نگاه مهندسی است. عده عقیده دارند که

انگیزه اساسی بنای این ساختمان ها عقاید مذهبی بوده است. و گمان می رود که این ساختمان (میدان بزرگ) محل تجمع قبیله برای اجرای مراسم مذهبی بوده است. درجه های که دوساختمان تعبیه گردیده طوریست که نور آفتاب رابه شیوه رو حانی داخل ساختمان عبور دهد. چنین به نظر میرسد که اهالی این منطقه آفتاب پرست بوده و شاید (میدان بزرگ) محل پرستش آفتاب و با عبادتگاه بزرگی بوده باشد. آنچه مارا متحیر می سازد این است که چگونه جذبه مذهبی انسان این دوره متقاعد گردانیده تا صخره های بزرگ را شکل دهد. به صورت عمومی دوباره هنر دوره نیولیتیک می توان چنین نظر داد که طرز زندگی اجتماعی هنر این دوره راجه از نگاه طرز دید و مفکوره وجه از نگاه هدف تحول داد.

اطلاعات و کلتور

رئیس تحریر: محمد ابراهیم عباسی
مدیر مسؤل نجیب رحیق
معاون: بیغله راحله راسخ
مسئوم: علی محمد عثمان زاده
تلفون دفتر رئیس تحریر ۳۶۹۴۵
تلفون منزل رئیس تحریر ۳۲۹۵۹
تلفون دفتر مدیر مسؤل ۳۶۸۴۹
تلفون ارتباطی معاون ۱۰
تلفون منزل معاون ۴۰۷۶۰
سو چپورد ۳۶۸۵۱
مدیریت توزیع ۵۹
آدرس: انصاری و ا س
وجه اشتراك:
درداخل کشور ۵۰۰ افغانی

دوستی

هنگامیکه با دوستان بسرمیبرم دیگر هیچ آرزوی ندارم
(لابوریزر)

بہترین وسیلہ دفع دشمنان ازدیاد دوستانست
(بیر مارک)

نایاب ترین چیز ہادر جہان دوست صمیمی است
(نا پلیون)

دوستی با مردم دنیا با لا ترین سعا دستست
(ضرب المثل فرانسوی)

دوستان فہمیدہ وصمیمی زندگی را بصورت بستانی زیبا جلوہ می
دہند کہ هیچگاہ نمی خواہیم آنرا ترک گویم و ہنگامی دوستی حقیقی
تحقق مییابد کہ یاران قلب یک دیگر را بدرستی بشناسند و این مشکل
ترین چیز ہای جہان است .
(یکی از حکمای چین)

در عزت بسر بردن بہتر از معاشرت با دوستان نا بخرد دست
(مثال قدیم)

دوست حقیقی آنست کہ در غم و شادی ما شریک باشد خو شبختی
مارا مضا عف و نیمی از رنجہای ما را بدوش کشند .
(بیکن)

دسرور زوی ژبا رہ

قولنج خہشی دی او خنگہ

منخ تہ راخی

دمالکی نہ زیاتہ استفا دہ کول بہ
بدن کنسی دمایعاتو دزیاتوالی سبب
گرخی لہ ہمدغہ سبب نہ داویلی شو
چہد مالکی لرونکو خو پو دزیسات
استعمال بہ نسبت خلک دہ تو کسبیاہ
بہ ناروغی اختہ کپری کہ خہ ہم دا
دلیل بہ ٹیک اودرست دلیل نہوی
خودومرہ ویلی شو چہ کہ چیری بہ
عفو خلکو کنسی چہ دغہ ناروغی
خای نیولی وی نو مالگہ دمرض بہ
وخامت اود ناروغ بہ بد مر غہ کولو
کنسی لوی لاس پیدا کوی . لہ دی
املہ چہ ددغی ناروغی مخہ نیول
شوی وی بنہ بہ داوی چہ بہ ورخنیو
خوپو کنسی داندازی زیاتہ مالگہ
استعمال نہ شی زیار وپاسی چہد
مالکی بہ زیات مصرف بانندی راضی
نہشی داخکہ چہ نتیجی بی زیاتی
خطر ناکی دی

خینی نجونی او ہلکان دکوچنیوالی
بہ وخت کنسی دناآرمی او وارخطایی
سرہ مخا مخ کپری کلہ بہ ژاپی او
کلہ بہ میندو تہ ازار ور کوی خو
مہربانی میندی پدی رازنہ دی بوہیدلی
چہ ددوی کوچنیان دژرا او شیدو
خوپلو بہ وخت کنسی لہ خہ ہواد
عفو سرہ یو خای دہا ضمیرسی

جہاز تہ داخلوی چہ بہ دغہ خای کی
ددوی دازار سبب گرخی خینی
کو چنیان دطبیعت لہ نظرہ دنورو
کو چنیانو بہ نسبت پیر حساس
وی دوی بہ زیات کار کوی اود
ذکاوت لہ مخی بہ ورختی چاری
سر تہ رسوی اود عفو ہلکانو بہ
مقابل کنسی بہ چہ آرام او ہوسا وی
زیاتہ ژرا کوی ددوی داعصا بسو
انقباض او ناراحتی عفو وخت زیاتی
چہ ددوی میندی داعصا بو بہ ناروغی
اختہ شوی وی اود موضوع بسہ
دیوہ زنجیر بہ توگہ دتکرار بہ حال
کنسی وی ددغہ راز حساس سو او
قولنجی ہلکانو دعالج بنہ لیارہ دہدہ
چہد خوب اورا حت بہ وخت دوی
دخوب بہ لارو چارو بلد شی . بسہ
ارخ دی نہ ویدیری ، بلکہ ددوی دخوب
عادتو نہ دی داسی وی چہ ارخو نہ
اوشایی تکلیف ونہ وینی بہ دی
برخہ کنسی سپارینتنی او لارینوونی
کوم کار نہ شی کولی بی لہ دینہ چہ بہ
عملی توگہ بہ اقادا ماتو لاس پوری
شی او نابتہ شی چہ ددغی ناروغی
تولی رینسی لہ منخ نہوتلی دی خکہ
چہ قولنج بہ خیل ذات کنسی بسو
داسی

پاتی بہ ۴۸ مخ کی
ژوندون

فرستنده نریا عادل الیاس

نگاہداری زبان شرط

اول دوست یابی است

اگر خود را از دیگران برتر میدانید
این گزوا این میدان ثابت کنید کہ در
جامعہ از دیگران عا قلترو در دوستی
محکمتر و مفید ترید در اینصورت
برتری شما را خواهند شناخت و
شمارا عزیز و محترم خوا ہند دانست
تنہا نشستن و خود را ستودن چہ
فایدہ دارد؟ ہر روز در ضمن کار و
تفریح و ملاقات ہادر ہر جا کہ بہ
اشخاص بر خوردید آشنا یان تازہ
بگیرید و سعی کنید کہ با زبان یسا
بوسیلہ انجام خد متی دلشمان را
بدست بیاورید اگر روز ہای اول
این عمل دشوار باشد در اثر عادت
آسان خواہد شد و ازین مجاہدت

لذت خواہید برد یقین داشته باشید
کہ بی اعتنائی ہا و چہ بسا دشمنی
ہا نتیجہ ای سو گفتار و بی ادبی
ہاست نہ اختلاف منا فع گفتار ناہنجار
و بی ادبی مثل بوی گندیدہ ، مردم را
بیزار و فراری میسازد زبان ندادن
شبیہ بہ تیغی است کہ دست طفلی
باشد . بی جہت بہ دروازہ و دیوار
و درخت و ہر چہ ہست میکشود و
زخمی میکند بسی مردم یا کدل کہ بی
سبب از نادانی ، دل ہا را مجروح می
کنند و از خود میرنجا نند اول شرط
کامیابی در آمیزش نگاہداری زبان
است .

معرفی یک جوان هنرمند

انور فرهاد «شفق»

است بد یگران بیا موزاند و درضمن خودش نیز تلاش دارد که به اسلوب های تازه نقاشی دست یابد. شفق پیرو سبک ریالیزم بوده و بیشتر تا بلوهایش نیز به این شیوه نقاشی شده است.

انور فرهاد عقیده دارد که هدف در نقاشی چه بشیوه ریالیزم باشد و یا کوبیزم یکی است و لسی شکل عرضه آن فرق میکند. بحرحال در هر دو صورت هدف یکی است. میگوید: آرزو دارم جوانان ما که استعداد نقاشی دارند بیشتر کارکنند و از همه وقت دیگر استعداد خود را بکار اندازند. زیرا کار و زحمت کشی و تمرین است که استعدادها را تبارز میدهد و زمینه پیشرفت را مهیا میسازد.

اندیشه های جوانان

ظهور پدیده های جدید و رشد تکامل آنها عامل اساسی عملیه پیشرفت و ترقی است نسل جوان به حیث نیروی مترقی جوان مع را انکشاف میدهد و چرخ تمدن را به پیش میراند.

جوانان باید این رسالت خود را بدانند و شناختی انجام آنرا در یابند امروز جوان میتواند در کارهای بزرگ کشور شرکت ورزده که اطلاعات وسیع درباره شرایط زمان و مکان داشته باشد. جوانان ما در

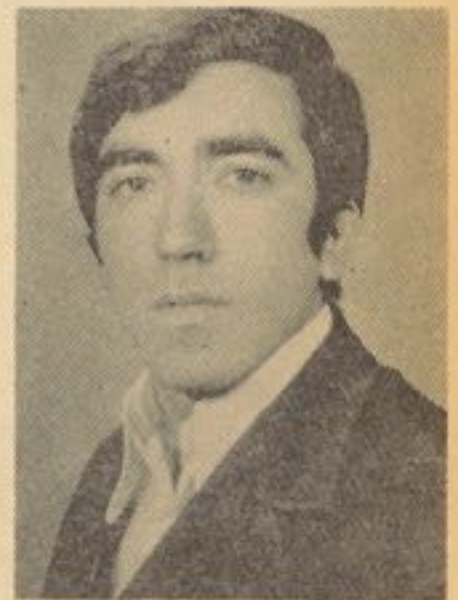
عصر جمهوریت راه خود را شناخته اند این راهی است که انقلاب مردمی ماسر راه آنها قرارداده تا آگاهانسه و با تصمیم قاطع واراده استوار آنرا بیمایند زیرا فرجام این راه خوشبختی و رفاهیت مردم و ترقی وطن است. روشن است که سعادت یک جامعه به مقدار کار ثمر بخش آن ارتباط مستقیم و انکار ناپذیر دارد.

محمد همایون «آصفی» فارغ التحصیل لیسه میربچه خان

عمانظوریکه نباتات استوار و پایدار بریشه خوداند.

یک مملکت و یا جامعه نیز بخاطر جوانان یا درک و با احساس که همیشه در پی علم و معرفت و کار و زحمت برای مملکت و مردم خوداند استوار و پایدار میباشد و آرزوی یک مملکت و مردم آن همانا زحمت کشی جوانان در راه مترقی ساختن وطن و پابندی پوظیفه ایشان می باشد.

پس برای جوانان لازم است که از کار بیگانه شایسته یک جوان نبوده تا حد توان دوری جوید و پیشه خودکار و صمیمیت و دوستی را قرار دهند آنها جوانان واقعی گفته میشوند.

سپهلا غنی زاده متعلمه صنّف ۱۲ لیسه آریانا

جوانان هر گاه خود را درک می کنند عمر زودگذرشان به غفلت نمی رود غفلت عدم درک موقع و وقت است چه بسا روزها و شبهای انسان به غفلت و بی خبری میگذرد زمان هیچگاه از حرکت نمی ایستد و مائیم که همواره روی غفلت و عطالت و دقت نشناسی در محوطه اغفال قرار میگیریم و موقع و موقع خود را خوب درک نمی کنیم جوانان یک کشور که مسوولیت زیادهای سه

عهده دارند باید حیات و عمر خود را وقف اجتماع کنند.

زیرا وقت چون در یای خروشان جریانی دارد و از حرکت باز نمی ایستد و هر دقیقه ای که از عمر ما میگذرد آنرا نتوان بدست آورد.

راز پیشرفت

خواهید کرد؟ چگونه این کشور را آباد خواهید کرد.

گرچه زنگ ختم ساعت را اعلام کرد ولی معلم مادست بردار نبود. هرچه در دل داشت گفت و ماساراز مسؤلیت های آینده مان آگاه ساخت آن روز گذشت. حرف های معلم تاریخ را او یزه گوش خود ساخته بودیم. روز دیگر معلم ادبیات امتحان میگرفت. او گفت: پانزده دقیقه بشما وقت میدهم. باید درین پانزده دقیقه مقاله ای بنویسید تحت عنوان «چگونه کشور ما پیشرفت میکند؟» من که نصایح معلم صا حب تاریخ را بخاطر سپرده بودم شروع کردم به نوشتن:

«پیشرفت و ترقی وطن عزیز ما آرزوی همه ماست برای اینکه وطن ما ترقی کند ما باید فهمیده و دانسته باشیم و بدانیم که اسسم معشوقه هانری هشتم چه بوده است و چگونگی عطر و بودر و کریم استعمال می نموده شاگردی که نداشتند افراسیاب چرخود را بدریای جیحون انداخت و چه کسی او را نجات داد بدرد مملکت نمی خورد.

باین شکل مقاله ام را تا آخر نوشتم و خواندم و بمعلم صا حب بردم

چطور میتوان از فردی آرزوی کار و خدمت داشت در حالیکه او ندانسته باشد وزیر ملکه و ویکتوریا چه نام دارد وطن ما ذخایر گرانبهای طبیعی دارد. ولی کسانی میتوانند ازین معادن و ذخایر بهره برداری کنند که بدانند تعداد تلفات ناپلیون در جنگ و تریلو چند نفر بوده است.

علت عقب ماندگی زراعت در کشور ما اینست که دهقانان ما نمی دانند جنگ پروس و اطریش در کدام سال و به نفع کدام طرف صورت گرفت.

به این شکل مقاله ام را تا آخر نوشتم و به معلم دزی ماسپردم

معلم انگشتش را بطرف او دراز کرده گفت: تو بگو وزیر ملکه و ویکتوریا چه نامی داشت؟

بس های که

تطبیق نشد و در سال آینده مدنظر ما می باشد. فعلا به همه نگران ها و مفتشین هدایت داده ایم. تا در انتقال شاگردان معارف به هر پیمانیه ای که باشند، بپردازند. آخرین موضوعی که از دو کتور سمندری معلومات خواستیم، بیرامون برسونل تصدی ملی بس بود.

وی درین مورد، میگوید: - برسونل این مؤسسه بشمول

نگران، کلینر، درپور و میخا نیک به یکمزار نفر خراهد رسید، حقوق و مزایای آن ها مطابق قانون کار و کارگر پرداخته می شود، تشویق و مجازات درینموسسه، برای انجام کار ها و قدر دانی ز برسونل زحمت کش و فعال جدا مد نظر گرفته می شود.

توزیع لباس های بساری و زمستانی و ارتقای درجه، از تسهیلات و امتیازات دیگر ماست.

تلاش زنان جهت پیروزی

تکاپو و تلاش عاراسویه های مختلف زندگی از هم جدا ساخته وزمانی زندگی شهر نشین دور از اجتماع و گاه بر های نبره و نارنا برابریها آسمان زندگی اش را پوشانیده و عقب پرده ها نگاهش داشته. ورنه افغان چون گذشته ها خون رزمندی و بیکار بازندگی و جهاد در راه پیشرفت در عروفتش همچنان چوشان است.

اودیکر در پس چادر های بلند در خانه محروم از علم و دانش نمی ماند، از تعلیمات عالی در پهلوی برادران خود بهره مند می شود و استعداد هرگونه آموزش را دارد.

در کانون خانواده عنصر خوب و مهربان و مادر پر مهر و داناست و در انجام امور اجتماعی نیز بیروز و موفق میگردد. امروز در برتون نظام مترقی جمهوری امکانات بهتر بمیان آمده تا زنان و دختران افغان در فعالیت های همه جانبه در جهت انکشاف کشور سهم گیرند.

چنانچه بناغلی محمد داود رئیس دولت و صدراعظم و بانوی نهفت نسوان در بیانیة عدلند خطاب بمردم چنین گفتند: (دولت

قولنج خهشی دی

مورچه دی باور لروکه چیری بدی برخه کنسی دداکترانو نظر یاتو او هدایاتو ته دخلکو پا ملرنه و پوول شی به پیر لبر وخت کنسی به په دغی ناروغی اخته کسان جوړ شوی وی او بیا به دکومی ستو نزی احساس هم نه کوی.

سپاسگزاری

از بناغلی محترم پوهنوال دکتور محمد یوسف هما که عمل جراحتی کیسه صفراي خانم رابا توجه مو فغانه انجام داد، تشکر میکنم و نیز از پوهندوی دکتور محمد کریم نصر که در تداوی آمبولی شش مریضه مو فغانه سعی کرد، اظہار سپاس می نمایم.

پوهنوال اکبر استاد پوهنخی ادبیات و علوم بشری

۱-۱-۲۱۰

پوهندوی دوکتور کریم نصر ژوندون

پوهنوال دکتور محمد یوسف هما

شعر، آفریده جان

شاعر شهیر فرانسه درین مورد ، نظری آمیخته باطنز دارد .

«آن کسی که نخستین بار روی یار را به گل تشبیه کرد شاعر بود، وان کس که بار دیگر چنان کرد احمق بود» . این گفته بودلر در نهایت شدت خود رو شنکر هدف شاعران امروز در جا معه امروزی میباشند . یعنی شاعر امروز باید شورش را از نظر محتوی و شکل موافق به مقتضیات زیست امروزی بسازد و چون در جامعه نو وعصر نوین بسر می برد ، باید سخنش تازه و برابر با خواسته ها ، فلسفه ها و حقیقتهای زندگانی انسانهای امروز باشد . البته این تازه آفرینی و نو آوری بایست بر بنای متینی از ارزشهای منطقی هنر و ادب گذشته بی ریزی گردد . گویشاعر امروز باید تسلط کامل در ادب و هنر دیروز داشته باشد . تا با ترک اضافه ها به بدعتهای قابل پذیرش و پیروی جا معه پیروز گردد .

صفات و مشخصات شعر خوب چه رامیدانید ؟

صفات و مشخصات شعر خوب به نظر من فقط شعری را باید ترجیح داد که نمایانگر احساس و ادراک ، حقیقی شاعر از واقعیتهای زندگانی او باشد و بکارت طرح و کلمات جالب داشته باشد . قالب نو و یا کهنه فرق نمی کند از قدیم گفته اند : (سخنی که از دل بر می خیزد به دل می نشیند) سازتر از جحان و برتری ، و خوبی شعر را در آب دید گسی شاعر از شکست میداند . «الفرد دو موسه» بهترین و خوبی شعر را بسته بمقدار رنجی میداند که شاعر می کشد ، زیرا غم و اندوه ، را استاد انسان آموزنده می گوید . بهر صورت می توان گفت ، که شعر خوب واجد ویژگیهای از قبیل وزن (مطلب از قالبهای معین پیشینینان نیست) بلکه ایجاد وزنهای تازه ، ایجاز ، انتخاب کلمات ، رعایت صنایع مهم شعری و تصویرسازی ، تازه جویی در محتوی و حتی شکل می باشد . امید می کنم این گفته ها جوابگوی پرسش قبلی تان در باره شعر مقید به وزن و قافیه و شعر آزاد نیز باشد .

شاعر چیست . باشعر چه فرق دارد آیا اشعار در شعر مجاز است؟ شعر شناخت انسان از شرایط و واقعیتهای گذران و ویژه است . در حالیکه شعر مفهوم و وسیع و شناخت و برداشت عمیق شاعر از مجموع ، واقعیتهای زندگانی است . شاعر پیشقدم است و همیشه میخواهد نادیدگان را آزادانه برای تازه بکشانند . البته این حقیقت تنها بحال شاعر امروز صدق نمی کند . بلکه شاعر دیروز نیز همینطور بوده است چنانکه حافظ می گوید : بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم - فلک را سقف بشکافیم و طرح نودر اندازیم . این صلابت او نمایانگر پیشگامی اوست در زندگانی ، تازه طلبی و بالاخره رهبری برای تازه وزیست بهتر . در حالیکه شاعر در شعر فقط برای روزی چند تازگی دارد و بعد با تحولات زندگانی مفهومش را از دست میدهد و اما شعر بدون شاعر جاودانه و فلسفه دیر پا دارد . وقتی شاعر در شعر گنجانیده شود همزمان با خود ، شعر را از حیث محتوی ، کهنگی می بخشد و از بین می برد ولو شکل آن تازه و جدید باشد .

فرق بین شاعر و نویسنده را چگونه بررسی می کنید ؟

تفاوت شاعر و نویسنده همان فرق میان شعر و نثر است . بعلاوه آنچه در مورد شعر و شاعر گفته شد در مورد نویسنده نیز صدق می کند و فرق فاحشی میان این دو موجود حساس و دوست داشتنی وجود ندارد . تنها عرصه تاخت و تاز نویسنده گشاده تر از ساحه هنر نمایی شاعر است و بر عکس نگاه جولانگاه شاعر در شعر با مقایسه نثر و نظر به قوانین شعری ضیق میباشند و کار شاعر در شعر دشوارتر ، از نویسنده است . بعلاوه باید اظهار کرد که اثرات شعر در فرد و جامعه و وقایع مر بوطه به آنها نسبت به نثر حاد و قوی می باشد و نتایج کار شاعر را میتوان در فاصله های کوتاه زمان نیز مشاهده کرد .

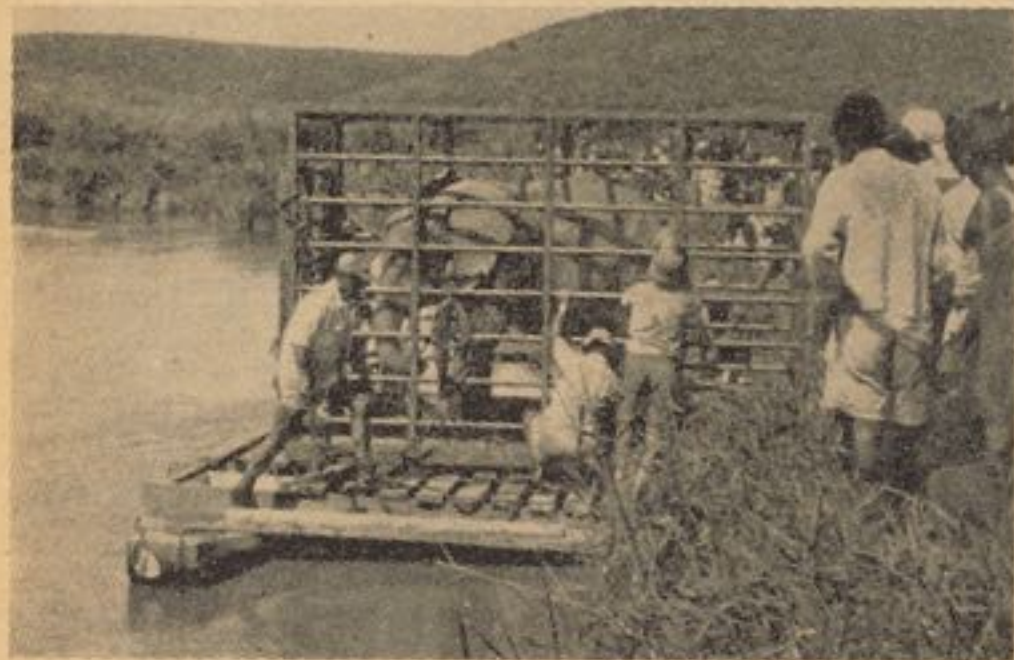
در اخیر می پرسیم ، از دیاد شعرا و نویسندگان در جامعه چه مفادی را بار خواهد آورد ؟

بعد از اندکی تفکر جواب می دهد . می پیمایند وهم سواد و دانش رفته ازدیاد شعرا و نویسندگان در جامعه مفاد زیاد دارد اما به اختصار اجتماعی این گروه ، جامعه انسانی و به صورت عمومی می توان گفت که به جهت و سمتی که کمال مطلوب ازدیاد شعر و نویسندگان ، در انسانی است رهبری میشود . شاعر جوامع بشری دو سود بزرگ و مهم دارد . یکی اینکه کتله های بشری ، قدر پاتا پسا مانپهای زندگانی بیش از پیش به حقایق زندگانی اجتماعی مبارزه صورت می پذیرد و آرمانها و ارزشهای واقعی انسانی نیز پاسداری کامل از فرهنگ و هنر بی می برند و دیگر اینکه هنر ، و ملی بعمل می آید . ادبیات به ویژه زبان در اثر کاوشها اینهم یک نمونه از شعر آقایی و جستجو های شاعران و نویسندگان نیک محمد صریح .

در آغاز بهار زندگانی - جهان در دیده ام رنگ دگر بود
بسر اندیشه زیبا و بکسری - هوس پرور دلی گرمم پیر بود
خم پیچی که دارد وادی شوق - به بیمودن به چشم بی خطر بود
نه هرگز بر مراد دل رسیدم - نه در سعی و تلاش من نمر بود
پرید از شاخسار پیکر من
که سیمرخ شبایم تیز پر بود
نمودم نعره مستانه ام ضبط
که از شهر خموشانم گنر بود
شب و روزم به یکرنگی بسرشد
بسا صبحم ز شامم تیره تر بود
زبان دیگران هم داشت سودی
ولی در سود من پیدا ضرر بود
نه باشا دی و راحت و ارسیدم
نه زین دو جسم و جانم را خبر بود
حریفان باده مستیها نمودند
مگر قوت من از خون جگر بود
شرنگ مرگ در کام گوارا
ز شهید زندگانی بیشتر بود
نجات خود به دانش جسته چندی
پناه گاهم دوسه روزی هنر بود
دانش هم نشد آسوده عقلم
هنر هم در دل من بی اثر بود
زمانی دل بزبایی بستم
مگر آنهم چو عطرتیز پر بود
بسان رهرو گم کرده منزل
مرا خجلت ره آورد سفر بود
به شمشیر ملامت های مردم
قضاوت بخت و تقدیرم سپرد بود
همه آنچه یقینش می شمردم
به چشم عقل و همی مختصر بود
مراسر گشتگی از پا در آورد
بنای هستیم زیر وزبر کرد
بدل افسرد آخر آرزویم
به سینه مرد ذوق جستجویم

قتل عام فیلها

شده بود و مبلغ ۱۲۰۰۰ مارك فیسس
بفروش می رسانند . چنانچه یک
توریست شهر دوسلدورف آلمان
که بر سیبل سیاحت وارد کینیا

بعد از طی پنجمصد کیلو متر فیلهای خردسال به محل مصنون
نقل داده می شود .
حیوان شناسان ، عقیده دارند که حیوانات موصوف دو باره به
محل اصلی خویش بر خواهند گشت .

بدون شرح

پیش بینی؟

در جشنی که بر نارد شاو به مناسبت نود سالگی خود در منزل ترتیب داده بود، يك روز نامه نویس جوان به شاو گفت:

- امید وارم که سال آینده هم بتوانم شما را ببینم شاو بلا فاصله جواب داد:

گمان میکنم خواهیم توانست یکدیگر را ببینیم! چون شما به نظر من جوان سالمی هستید!

درس شرافت

مردی به پسر رخود نصیحت می کرد، در معاملات و تجارت همیشه سعی کن به مشتری خود از راه دوستی و شرافت پیش آمد کنی!

مثلا دیروز یکی از مشتریها چهارصد افغانی به من داد، یعنی می خواست ششصد افغانی بدهد. مگر هزار افغانی داد!

پسرش با بی تابی پرسید: - خوب چه کردید؟ گفت:

- هیچی، نصف آنرا خود گرفتم و نصف دیگرش را به شریکم دادم!

مدرن ترین پیش بند برای آقاهاگام آشپزی

ژوندون

به انتظار مشتری دیگر

علت بستن شدن

شخصی از راهی می گذشت دفتاً طفلی از بام افتاد و راساً به گردن آن شخص آمد چنان که مهرباً گردن آن شخص صدمه دید و چند روز بدان سبب بستر گشت!

جمعی از اقوام وی برای عیادت او آمدند و گفتند: - رفیق ما چه حال دارد؟ آن شخص گفت: - حال از این بدتر چه باشد که دیگری از بام بیفتند و گردن من بشکنند!

چه کاره هستی؟!

روزی شخصی به رفیق خود از راهی عبور می کردند دفتاً دید که یکی از رفیق دیگر شان به آنجا مصروف دیدن اشیای چار طرف خود است درین وقت رفیق اولی شان بعد از احوال پرسی خود گفت:

احمد جان به اینجا چه کاره هستی؟ گفت چیزی نمی کارم که بکار آید، گفت پدرت نیز هم چنین بود، هرگز چیزی نکاشت که بکار آید!

داکتر صاحب زودتر دندان مرا بکشید

خطر

در مجلسی صحبت از خطر های مسافرت باکشتی بود... مردی با اصرار تام میخواست ثابت کند که سفر دریا همیشه خطرناک است و چون دلیلش را خواستند، گفت: بهترین دلیل اینست که درسفر درکشتی بودم که برای اولین مرتبه زنی را دیدم و با او آشنا شدم و سپس با او از دواج کردم.

داکتر به مریض: آ، رفیق درجه فشار شما یکصد و هشتاد درجه است

تابلیت جوانی

اخیراً تابلیت هائی کشف کرده اند که انسان را چندین سال جوان میکنند این هم قصه ایست از آن تابلیت ها... روزی پیر مرد هشتاد ساله یی به دوا خانه مراجعه کرد و جعبه ای ازین تابلیت را خواست... متصدی دواخانه يك جعبه داد و گفت: هر دانه از این تابلیت ها کافیست که آدم را ده سال جوانتر کند، اما مواظب باشید که خشوی شما از این موضوع آ گاه نشوند؟!

در شیرینی فروشی

صاحب خانه : بهر جای دیگر که بروید شماره شما به این رقم عصبانیت نمی شود

شیرینی سازی خوش سلیقه بی، برای بچه های خورد شیرینی های به شکل مجسمه ساخته بود تا بیشتر آنان را اطفال خوش کند و قیمت بهتری رویش بگذارد .

یک روز دختری کوچکی و از ده مغازه وی شده و پرسید !

- کاکا جان این مجسمه هایی را که با شیرینی به شکل مجسمه ساخته اید ، چند می فروشید ؟

فروشنده جواب داد :

- دختر جان ! یکی پنج افغانی .

دخترک گفت :

- خیلی خوب ! یکی از آنها را به من بدهید .

فروشنده پرسید :

- مجسمه پسر باشد یا دختر ؟

دخترک قدری فکر کرد و بعد گفت :

- پسر باشد ! چون حتماً بیشتر شیرینی دارد .

زن های امروز !

سه نفر زن جوان با هم مشغول صحبت بودند ، راز خود را به یکدیگر می گفتند .

اولی گفت :

- من تمام خالیکه هائی که قبل

از از دواج داشته ام به شوهرم گفتم !

دومی گفت :

- شخصی باید برای اینکار خیلی جسارت داشته باشد !

سومی گفت :

- به عقیده من باید خیلی حافظه

هم داشته باشد !

وقتی که دکتر به ذره بین
مریضش را معاینه کند

- ای برادر ! شب و روز نزد
تو یک برابر است ، این چراغ به
دست گرفتن توجه معنی دارد ؟
گفت :

- تا کور دلی مثل تو با من تصادم
نکند و کوزه مرا نشکند

تشکر آقای داکتر که پرابلمهای ازدواج ما را حل کردی

منطق کور

شخصی حکایت کرده اند که از
شهر سفر کرده و به دهی رسیدم
در شبی ، که نهایت تاریکی بود ،

شجاع ترین

مردمان

از بخیل پرسیدند که :

- شجاع ترین مردمان کیست ؟
گفت :

- آن کسی که آواز خوردن غذا

به گوش او رسد که در خانه اش

چیزی می خورند و زهره اش
ترکد !

هرگز راست گفته ای ؟

از دروغگویی پرسیدند :

- هرگز راست گفته ای ؟

گفت :

- اگر گویم آری، دروغ گفته
باشم !

بدون شرح

قیمت زن؟

به جان رشتان يك گفتند :

- زن ها قدر و قیمتی ندارند !

نویسنده مشهور جواب داد :

دزست است ، ولی همین که

انسان یکی را انتخاب میکند قیمتش

به سرعت بالا می رود !

و بیوند نزدیک با تمام شایعات سرازیدی‌ها و مالیخولیا های بازاری دارد، از تباطی که موسیقی را از تصادای اعتراض یک نسل ساخته است.

آهنگ های او جدا از تمام خوانندگان بلند آوازه موسیقی را چون: سام کسولک، الیوس پرسلی، جک برای، رو ی اورسیون و بدی هولی میباند. و حتی از لحن نم زده او می توان فریاد باب دیلان و مورین و باند را شنید. موسیقی او ترکیبی از آهنگ های لاتین سول و جاز بسیار عالی می باشد. لحن آهنگ با توقف های کوتاه و درهم میسکند و با سرعت هم آهنگی خود را بازی میابد اشعار غنایی آن بیشتر نمای مجرد دارد اسپرینگستین بسیاری مواقع با این اشعار خواسته هایش را ابراز میکند.

چنانچه میگوید:

(رمشوقه ام این نسر خشن استخوان هایت را بیرون میکشد.

این نسر دام مرده و قربانگاه است.

تا که جوان هستیم یا از آن فرار کنیم.

کدایا نی چون من و تو را یگریز تولد شده ایم.

هر کس سعی میکند بداند آواز کجا آمد و به کجا میرود؟

برای اولین بار او در اواسط سال های نصت در سواحل چرسی برای هواخواهانش که محدود بودند آهنگ سرداد.

بعد از الیوم ریکارد هایش بنام های ملاقات در اسپری پارک و وحشی بیگناه و بی قرار جاده ای) بر تعداد تماشا گرانش افزود. این الیوم عا بار بار تجدید شد و مردم از یک (ریلان جدید) حرف میزدند. بعدها اسپری

اسپری بیگستین دو سال روی الیوم جدید بنام (تولد برای فرار) کنار کرد و کمپنی کلمبیا به اطمینان اینکه همه کس ریکارد هایش را خواهد کرد ۱۵۰ هزار دلار خرج کرد.

این الیوم او را به مقام درجه یک رساند و تکت کنسر تها یش سر از اعلان با سرعت به فروش رسید و هفته پیش در کنسر ترتیب شده اس در لوس آنجلس هزاران جوان برای شنیدن نشدند و پای شکستاندند. طی چار روز گانسر تشاریتا سر روز باز سنست ستریب او نمایش تکان دهنده هنری به عمل آورده تما ساجیان را چنان هیجان زده ساخت که همه بیخاستند و به پایکو بی شروع کردند هنگام سر آمدن آهنگ در انتظار مردم، حتی سر ایندگان مجرب و بیخته مضطرب و پریشان میشوند، ولی اسپرینگستین با انرژی دیوانه وار و وحشی توانست تا نظر همه را جلب کند.

تماشا گران لوس آنجلس که از اسپر خواننده پس گو چه توقع چنین درخششی را نداشتند، برو میزهای چیدند و برای یشر جک جک می کردند. او بخوبی راز سر ایندن د

بروس اسپرینگستین در حال اجرای کنسرت

شبهه موسیقی راک

در پس کوه چاهها

موسیقی راک)) خواند و این نام با موسی است ولی این شخص با همان چهره معصوم هزاران تماشاچی دلمرده را بروی سعله های آتش هیجان در پایان کنسرش سرار میدهد. او یک پسر طلایی کالیفر نیایی و سا ملکه در خسانی از انگلستان نیست او که همیشه جاکت چرمی همراه با زیر پیراهنی به تن می کند یک چهره درخشان از موسیقی در حال مرگ نیوجرسی، زادگاه موسیقی جاز، می باشد. او زندگی رمانتیکی طبقه پایین را دارد به اضافه اینکه سگرت نمی کشد ۱۳۴ می مشروب می خورد و مخالف استعمال هر نوع دوی مخدره است.

با نهم از دیدگاه دیگر اوشیج در حال مرگ موسیقی دانا راک است باریک و جذاب است. برای ۲۶ سال اسپرینگستین چیزی دیگری جز مژه تلخ فقر و فقر نمی دانست و فقط یکی دو هفته پیش بود که رو بای موسیقی راک را برای به تحقق پیوست خودش میگوید: ((هنگامیکه نه سال داشتم فکر نمی کردم کسی وجود نداشته باشد که الیوس پرسلی بودن راه دل نیرو رانیده باشد ولی او نه احساساتی و نه فوق العاده است. موسیقی او ابتدایی است

تمام قوانین رازیر با گذارده و با مکتب قدیمی بریدم باردیگر از فراز آسمان ها پایین نخواهم شد خود را در ابر کرما آفرین مردم پنهان کردم و هنگامیکه می گویند: «پائین شو بلند می شوم» او را می توان ((آخرین طفل بیگناه در

نسل موسیقی راک اند، رول: همه کس بزرگ می شود و بدون اینکه بیسر شود. بروس اسپرینگستین یکی از همان هاست و خودش درین مورد آهنگی بشکل ذیل سروده است: ((بربال پیاره ب ۵۲ سوار شدم و او را با اندوه بیماردمان کردم. با اراده خشنی که داشتم

بروس به رانندگی علاقه دارد

تیم موسیقی راکت درپس کوجهها

حضور مردم را می دانند در حالیکه در بر خسی حالات اجازه می دهد که تا سرحد درهم گسیختن آهنگ پیش برود هیچوقت هم آهنگی را از دست نمی دهد در البوم (جاده ای) به خصوص آهنگ سا کسوفون گرانس کلمون چهره جدیدی از نسل نومی بینیم.

آواز همرا هانش که رو ی صحنه مو سیقی قرار دارند می خواهد که پیرویش کنند بسیاری اوقات تغییر از آهنگی به آهنگ دیگر برقی آسا و مهمیز وار صورت می گیرد و باند موزیک مجبور است او را پیرو ی کند لارنس کلمون میگوید : وقتی که با بروس همکاری کنید باید به هر جایی که انسان را می کشد رفت بغاطر همین تنوع است که آهنگ حتی تا دو ساعت دوام میکند .

بروس خودش میگو ید ((من به خاطر موسیقی زندگی میکنم و همه چیزم است))

اسپرینگستین سعی نمود در تابه اصلت موسیقی نفوذ کرده و هیجان وحشی موسیقی راک را که طی سال های اخیر بی ازمه شده بود باز یابد . این حدس در سال های هفتاد گاهش یافت و در آن سال هابه استثنا ی چهره های چون: پاول سمیون، جکشن برون ولینداور- نستاد موسیقی راک را راه خاموشی و سرد ی را دنبال کرد چنانچه دسته رولنگستون بغاطر نداشتن آهنگ های نو در سفر امسال شان

چنگی بدل نزدیکند ولی اسپرینگستین سعی نمود از مایه های اصلی موسیقی راک بر داشت نکرده و آن را جوان نگه دارد. آواز افسانه های فرهنگ مردمی سال های ۵۰ که نمایشگر اندوه و تنهایی مردم است مایه می گیرد.

البوم معروفش به نام (تولد برای فرار) قدرتمند است این چهره را همانند رئیس کمپنی ریکارد گری گولمیا کشف کرد و عقیده دارد که (تایک نسل دوام می آورد) گر چه در ابتدا هدف آواز این کشف فقط آن بود که چهره جدیدی در موسیقی فولک به مردم معرفی کند.

اورا بسادگی میتوان به حیث یک جوان عصیانگر موتر سیکل سوار نقش زدو لی او رخ های دیگر اهمیت خودش و موسیقیش را در

بروس در استیری پارک

در ۱۸ سالگی به پدرش شباهت عجیب پیدا کرد ((پدرم همیشه در حال تفکر بود))

بروس بارفقاییش به جرسی باز گشت و اولین نغمه هایش را درپس کوجه های شهر بزرگ نیو یارک سرداد او سعی کرد اشعار نغمه هایش را خودش بسراید ((با موسیقی میخواستم مردم بفهمانم که وجود دارم))

سال ۱۹۶۵ در حالیکه هنوز به مکتب بود شروع به تشکیل گروه موسیقی کرد و این پول کمرد کافه های پس کوجه هاب دست می آورد در همان موقع با استیوان زد کیتارست آشنایی پیدا کرد ((ما هر دو هر آهنگی که بدست مای آمدنی زدیم بروس هفته پنج تاده آهنگ میساخت میگفت اشپا آهنگ مهمی میسازم و میساخت))

ولی هنوز برو سر به آینده موسیقی اطمینان نداشت.

باری میخواست به تحصیل ادامه دهد ولی قیافه ظاهر ی اش را اداره جهان مکتب نشه پسندیدند.

در عوض او بدنبال موسیقی بسراه افتاد گروهش نام های مختلفی رو ی خود گذاشت و افراد مختلف را پذیرفت جواب داد خودش میگوید: ((من با میلیون ها گروه دیوانه با مردمان دیوانه و حرکات دیوانه و ارشان آشنا شد ما آنها در هر جاییکه میسر میشد آهنگ مینواختند که از جمله اسبری پارک جای بسیار مطلوب بود.

بقیه در صفحه ۶۰

میکند

البوم (تولد برای فرار) به منزله پلی است بین یک اسپرینگستین شاعر پس کوجه ها و چهره اصلی خودش ولی عمق بیشتر را در بخش دومی البومش میتوان دید: در آهنگ (نغمه سرکس ویلد بیل) او میخواند که او مردی است که سقوطش را بیاد می آورد خداوند را بشریت را از گلوله های توپ نجات بده. درین آهنگ انسان بر راستی احساس در ما نده اسپرینگستین را می بیند او خودش در مورد موسیقی میگوید موسیقی مرانجات داد از همان آغاز گیتارم چیز ی بود که بان زندگی میتوانم استم اگر من بسوی موسیقی کشیده نمیشدم نمی دانم چه می کردم)

او با فقر در فوری عولد نیو جرسی در خانواده ای که جز طبقه کارگر بود تولد یافت و خانه شان نزدیک ساحل قرار داشت مادرش از کودکی به حیث سکرتر کار میکرد و پدرش از کاری به کاری دیگر رو ی می آورد.

اسپرینگستین بیاد می آورد که: ((پدرم راننده بود او خوش داشت داخل موتر شود و رانندگی کند او دیگران را هم به موتر سوار میکرد))

هنوز کودک بود که پدر و مادرش اتانیه خانه شان را جمع کردند و به کالیفرنیا کوچیدند او به خوبی روزهای نکت بار این دوران را بیاد می آورد و گیتاری ۱۰ دالر ی که بان نمش را می زدود.

د ژوند بيمه

دمنت بار ژباړه

هغه د حال نهوتلی و په ځمکه باندې یې هو ښه پروت و خود پر- هار او زخم کوم اثر پکښې نه لیدل کیده. زما مرستیال چه زما سره یو ځای و سروخو څاوه اووی ویل کله کله داسی هم پینښیری چه د بدن داخلي وینه هم انسان ته تکلیف ور کوی مادبی حاله سړی نبض وکوت د زړه پکان ته می یې غوړوړوړاندی کړ اوومی ویل:

دا خو په عادی توگه نفس باسی؟

یو لاروی ددغی پینښی بهر څه کښی معلو مات راکړه او په ښکاره نوگه داسی معلو میده چه موټر دواپ په منځ کښی دلاری نه چپ شوی او ښو پید لی دی. په دی موټر کی ناست خلک یوازی دوه تنه وو.

د چلوونکی اودده ملگری چه ښځه وه حال خراب معلو میده زیات وخت لانه وتیر شوی چه امبولانس راورسیده او ټپیان یې دخان سره واخیستل. په دی ورځو کښی مادومره کارنه درلوده. همدغه نسبت و چه له یوی خوا دیو لیسو دیلتهنی موضوعات اوله بلی خوا ټپیانو ته زما خاصه پاملرنه دی ته اړکړی وم چه دخپل مرستیال سره یو ځای دټپیانو دپوره پرستاری دپاره روغتون ته لاړ شم او همدا سی می وکړل کله چه هغی کوټی ته ورسیدم چه د موټر چلوونکی پکښی بستری و هغه یې حر کته په چیر کت باندی پروت و او په حیرانی سره به یې خپل ټاکلی هدف له نظره تیراوه زمونږ دپښود څپاړبه وا سطره

دده خغلند نظر زمونږ خوا ته متوجه شو او بی له کومی مقدمی نه یسی ویل:

تاسی څوک یاست اودلته څه کوی؟

مخکښی می د خپل همکار سره وعده کړی وه چه خپل پو لیسسی هویت به چاته نه ښکاره کوو او نه به ورته وایو چه مونږ مخفی پو لیسان یونو ورته می ویل:

مونږ لاروی یو کله چه ستا موټر دلیاری نه منحرف شو مونږ همالته ولاړو اودراته ثابت شوه چه ستا گناه نه وه.

دومره معلو مات خورا کړی هغه ښځه چه زما سره په موټر کښی سپره وه حال یې څنگه دی! زیاته خوبه ټپی شوی نه وی؟

دا چه نه می شوی کولی چه امید بخښونکی اطلاع ورته ورکړم دهغی د حال دڅربی نه مخکښی پرستاری احوال راکړی و نو ورته می ویل:

هو هغه لږ څه زخمی شویده خو دا چه زخم یې خطر ناک دی او که نه دومره اطلاع نه لرم خواوس به دا ښه وی چه تاسی هم په بی ځایه چر تونو باندی خپل وخت ضایع نه کړی او استراحت وکړی.

خو لحتی چپ پاتی شو او بیای یی ویل:

دا چه مهربانی مو وکړه اوز ما د حال خبر مو واخیست یو جهمان تشکر کوم په داسی ځایو کښی د خلکو حوصله له لاسه وځی. هیله کوم چه ژرمی له روغتون نه وباسی

خودا تعهد کوم که چیری زه دخپلی میرمنی سره کوم ځای ته تلیم نو د خپلو پښو څخه به کار اخلو او بیای به به مو تر کښی نه سپریزو بیای به دموتیر نوم په خوله هم وانخلم.

ما اوزما مرستیال «مار تینو» سره په سترگو کښی وپو هیدو اود لږی چوپتیا نه وروسنه می ترینه پو ښتنه وکړه.

بخښنه غواړم چه زه به دغه فرصت کښی ستانه پو ښتنه کوم که د خپل کسب او کاریه پر څه کښی څه معلو مات راکړی زیات به خوشاله شم.

هو! زه په بيمه کښی کار کوم اونوم می شارل لامرت دی او هغه ښځه چه په موټر کښی زما سره سپره وه د «هلن» میرمن ده.

خو لحتی چپ پاتی و بیای یی ورو غوندي و خندل او ویی ویل:

زما په نظر یو دیممی نما ینده بایدد هر څه نه مخکښی خپل ځان بيمه کړی. ما هم دمدم دپاره دغه راز کارونه کړی دی اودخپلی ښځی په گټه می خپل ژوند دایمی بيمه کړی دی او که چیری زه په دغه بيمه کی له منځه تللی وای نوزما دیممی بیسی زما ښځی ته ورکول کید لی. چه هغه به به راتلونکو وختو کښی د زیا تو بیسو خاونده وه خو بخت ورسره یاری ونه کړه.

بخښنه غواړم چه دی سوال جرئت ځانته ورکوم آیا ستا سی میرمن هم بيمه وه

هو دغه راز تر وونونه د دواړو خوا وونه د اجرا وړ گرځی اومیره هر وخت دخپلی میرمنی په گټه بيمه کیری او ښځه دمیره په گټه اکه په دی کښی هر څوک مر شی هغه بل یی د زیا تی یا نگی خاوند کیری.

د «شارل» دکو ټی نه ووتلو اودا فکر راته پیدا شو چه له هر څه نه مخکښی باید د معالج داکتر سره تماس ونیسم څنگ ته ور غلم او پوښتنه می ترینه وکړه.

تاسی څه فکر کوی چه دهلن دمیرمنی چه لا تراوسه یې هو ښه پرته ده دروغتیا امید شته او که څنگه؟ او څنگه چه د پرستار د خبرونه معلو میری ددی ښځی ما غزه گم وچ شوی چه دروغتیا دپاره یی کوم ډاډ نشته دپیره اسانه ده په دغه راز حوادثو کښی سرد بدن دنورو غړو په نسبت زیات تکلیف وینی که هر څو مسره صدمه ورته رسید لی وی بیای یی هم دروغیدلو دپاره زیاته امیدواری پیدا کیری.

ښاغلی داکتر بخښنه غواړم دا چه ما غزه صدمه وینی دانسان په اعصابو باندی تاثیر نه شی کولی؟

خو لحتی راته څیر غوندي شو او بیای ویل:

په دواړو صور تو کښی د اقصیه دامکان وپده خوداددی ذلیل نه شی کیدلی مونږ زیار باسو چه مونږ دموتیر ساده چه کیدل دیوه غرضی واقعیت په څیر لاس ته راوړو.

هو دپیره معقوله خبره ده همدغه نظر زما سره هم پیدا شو.

کله چه دروغتون نه ووتلو نو مرستیال می راته ویل:

اصلا ته د درد سره عادی شوی یی اودغه راز خبری ستا دپیری خو ښیری ته راته پیکاره غوندي ښکاری په هغو خبرو او کارو کښی چه پتا هیڅ ارتباط نه لری ځانته سرگردا نی پیدا کوی.

خواب می ورته کړ اوزما پولیسسی خارنه په شدت سره زیاته شوه او شپیرم حس به می راته زمزمه کوله چه ددغو ساده جریا ناتو تر شا په زړه پوری واقعات پراته دی دمرستیال نه می اجازه واخیسته اودبیمی موسسی ته روان شوم هغی ځانگی ته ورسیدم چه «شارل» پکښی وظیفه اجرا کوله لایم چه دده په برخه کښی څیر نی سرتو ورسوم دده مربوطو امرا نو شارل یو وظیفه پیژندو نکي سړی معرفی کړ اودده دکار گذاری اخلاق او اهلیت څخه یی خو ښی کوله خود ځانگی همکا رانو یی ترینه ښه ورځ نه درلوده اودای یی یو پیکاره اولتیره سړی معرفی کاوه دخپلو څیرنو له مخی دی نتیجی ته ورسیدم چه شارل په خپله وظیفه کښی پوره اوبالی و اوهمدغه نسبت و چه همکا رانو یی ورسره حسادت و به پینی پیدا کړی وه او چا به ورته په ښه سترگه نه کتل اودای یی هم ویلی وو چه شارل دخپلی میرمنی سره یو ځای دخان په گټه ځانونه بيمه کړی و په خپلو څیرنو کښی راته ثابت شوه چه شارل دخپل دوتر دیوی ټایپستی سره هم دیمینی نارونه خغلولی وو خودانه معلو میده چه دموتیر دچپه کیدلو په پینښه کښی به د شارل معشو قه هم شامله وی او که نه؟

ځکه په دغه وخت کښی داسی خلک دیر کم پیدا کیری چه دخپلی میرمنی سره دی خیانت ونه کړی.

په داسی حال کښی چه دخپلو څیرنو نه می په زړه پوری نتیجی نه وی تر لاسه کړی ددوی ددوترنه دوتلو په وخت کښی می بیا هم روغتون ته

ی بی و باسی خو مایه دی کبسی تینگار
درلود چه دیو خه وخت دپاره دی بیسا
هم بهرو غتون کبسی پاتی شی زما
منظور بندی برخه کبسی داؤ چه دهغه
احوال دیر بنه تر نظر لاندی نیو لی
شم.

(نور بیا)

دپیره بنه ده زه به ستاسی پیغام
هغی ته وایم خوددی وعده نه شم
درکولی چه هغه به زه دخپل هود نه
راوگر خولی شم خکه چه هغسی
تصمیم ماته معلوم دی او خه شسی
چه وایی به هغی بانندی تینکه دریری
سره ددی چه دشارل حال بنه شوی و نو
پرستارانو غو بنه چه درو غتون خه

یوی بنخی دمرگ نه دپیر زیات سخت
تما میری، ستاسی میرمن ژوندی
پاتی کیری خوقیا فی بی زیات
توییر پیدا کیری دی دومره بدرنگه
شویده چه انسان بی دلیدلونه بدوری
تاسی باید بهدی بانندی بو هید لی
اوسه اوزه هم دهمدی دپاره راغلی
یم چه تاسی وپوهوم درو غتون به
کوته کبسی چوبتیا خیره شوه هیخ
کله می نه و اوریدلی چه خوک دی به
داسی توگه به مطلقو چر تونو کبسی
دوب شی خو شیبی وروسته یی د
خان سره وویل

تاسی وویل چه قیا فه بی بیخی
بدله شویده؟ او ژوندی به لا پاتی
شی.

هودژ ونندی پاتی کید لو به
برخه کبسی بی تاسی ته دپاد در کوم
بهدی بو هیری هغه فشارونه چه د
هغی به ماغزو بانندی راغلی دیر
وخت به خپل حال بانندی نه شسی
رائلی اوکله داسی هم کیری چه د
مرگ سبب بی وگر شی او کله دیر
ژر رو غتیا پیدا کوی.

خپل لاس بی به تندی تیر کړ او
وی ویل: زه کولی شم چه هغه وویتم؟
نه هغی زیات تاکید کړی دی چه

ترخو پوری بنه رو غه شوی نه وی
چاته خان نه شسی بنودلی

زه به هم دنورو په دله کبسی
شمیرل کیرم زه خود هغی میره یم
زه ورته دپاد ور کولی شم که هغه
هر خومره بد قواره شوی وی بیاهم
زما مال او هغه بهما بانندی اړه لری
اودازه یم چه هغه باید به هر حال
بانندی ومنم زه ورسره مینه او علاقه
لرم بهما بانندی دهغی بد قوار گسی
کوم تاثیر نه شی کولی که خه هم
بنکلا او زیبایی به دیوی بنخی دپاره
زیات اهمیت لری.

سر می و خو خاوه اوومی ویل:
زیات افسوس کوم داخکه چه هغی
به خپله هم خو خلی یاده کړی وه چه
دچاسره لیدل کتل نه غواړی خو
لحظی چپ پاتی شو او غوسه بی
لانه و سره شوی خو زیار بی ایست
چه دغدر اوزاریو به نوم زما خخه
خه غوبتنه وکړی اووی ویل:

تاسی هم باید زیار و باسی چه زما

وضعیت درک کړی زه دا حق لرم
چه زما بنخه به هر حال کبسی وی باید
وی گورم اوستاسی نه زما هیله داده
چه هغی ته هم ووی چه راباندی
گرانده اوداهم ورته زیاته کړی
چه دپلا ستنیکی جراحی به مرستی
هر مشکل له منخه وتلی شی ورته
وویاست چه دهغی نه لیدل به دمدام
دپاره ماته تکلیف را کوی.

سرور دننه کړ او هلته راته خیر
راورسیده چه «هلن» مړه شویده.

هلن به مرگ بی له دی چه په علت
بی پوه شوی وم دشارل به پر خه
کبسی زما اشتبا هکائی لا پسسی
زیاتی شوی اوکله چه می داموضوع
«مارتینو» ته مخکبسی کیښوده خو
لحظی چپ پاتی شو او بیا بی وویل:

اوس می لږ دپاد پیدا شوی دی چه
ته به رښتیا سره لیونی شوی بی زه
نه پوهیږم نه ولی دومره دی موضوع
ته به فکر کبسی شوی بی داچه نه
فکر کوی چه د «هلن» مړینه

د تصادف له مخی نه، بلکه دیوی
نقشی له مخی منخ نه راغلی ده کوم
دلایل خوبه درسره وی اوکله نه؟

رښتیا چه زه هم پوره نه پوهیږم
بیبایی چه زه خپلو بو لیسسی هلوخلو
دی کار ته مجبور کړی وم.

دپیره بنه ده، فرض وکړه چه
ستا گمان واقعیت ته رسید لی وی
نوخنگه کولی شی چه ددی خبری
واقعیت پیدا کړی.

تراوسه لاکو می نتیجی نه نه
یم رسید لی خو به هر صورت باید
بهدی برخه کبسی دشارل پیننه شامله
وی.

د «مارتینو» سره زما خبری به همد غه
خای کبسی سر ته ورسیدلی او بله ورخ
زه بیا هم دشارل بو نیتنی ته ورغلم
به وار خطا بی سره بی وویل:

ماته ولی دخپلی میرمنی دلیدنی
اجازه نه را کوی؟ هیله کوم چه تاسی
راته واقعیت ووی زه بهدی بسا ور
لرم چه خه شی بهرا نه نه پتوی؟

په همدی ورخ قایو بوتل شر بت
هم دخان سره وری وپه داسی حال
کبسی چه هغه می دمیز به سر کیښوده
ورته می وویل:

زه مدام به حق ویلو عا دی یم
اوکه تاسی ته سخت هم تما میری
مجبور یم چه درته وویم به دغو خبرو
بانندی بی رنگ تور او وینتو او
شونهی بی وچی شوی ورویی وویل:

خبری وکړی زیار باسم چه د
زیات مقاومت نه کار واخلم بنه خنگه
هلن ژوندی ده؟ سملا سی می خواب
ورنه کړ خو لحظی غلی شوم او بیامی
ورته وویل:

هغه لانه ده مړه شوی خود
مرگ به حال کبسی ده.

بهدی خبرو بانندی بی تکان و خور
اودمخ تور والی بی نور هم پسسی
زیات شو زه پوهیږم چه وضعیت بی
ساخته گئی نه دی نووی ویل چه
ستا سی نظر خه دی؟

دا خل می به تنده لهجه ورته
وویل: دیر داسی شواهد شته چه د

زن و اجتماع

نوشته : صمد نافذ

توانسته از عهده وظایف و مسوولیت های سنگین بدرآید چنانکه عملاً در کار زندگی و سازماندهی آن سهم گرفته است.

در جامعه ما برای اولین بار در سال ۱۳۳۸ در دوران حکومت داری شایلی محمد داود نهضت زن رویکار آمد، وزن توانست فعالیت های ارزنده خویش را از چوگات محدود خانه بیرون کشد و تاساچه زندگی اجتماعی توسعه بخشد. ولایت و برآزندی خویش را در همه ساحات زندگی تبارز دهد، امروز که بیش از شانزده سال از آن تاریخ میگذرد جامعه روپانکشاف ما بیش از پیش باین عناصر فعال که همداوش مردان سازندگان جامعه فردا هستند احتیاج دارد زیرا امروز زنان میتوانند در مسوولیت های سنگین اجتماعی نقش حیاتی و ارزنده داشته باشند.

بعد از استقرار نظام مترقی جمهوری که فصل جدید و نوید بخش دوزندگی مردم ما گشوده شد برای زنان نیز ساحه فراخ فعالیت ها در زمینه فراهم آمده است و این دیگر وظیفه زنان افغان است تا به حقوق و موقعیت اجتماعی خویش پی ببرند، از استعداد های نهفته خویش در راه بکار انداختن چرخهای بزرگ اجتماعی همگام با مردان به نفع جامعه و هموعان خویش استفاده کنند و در سازندگی جامعه فردای این کشور نقش فعال و مثبت ایفاء نمایند.

باید با اشتراک مساعی همه جانبه خود در تمام فعالیت های اقتصادی و اجتماعی سهم بگیرند و نگذارند نیروی بزرگ و ثمر بخش شان ضایع گردد، و لازم است خود و افکار خود را با آهنگ عصر و زمان خویش همناوا ساخته و با روحیه قوی و اراده محکم و عزم خلل ناپذیر بدون توجه به تذیقات منفی استوار به پیش بروند و ارزش خود را در خدمت به هموعان و اجتماع بیش از پیش تبارز دهند.

برای شناخت ارزش زن کافست بگوئیم زن سازنده اجتماع و همد تولیدات اجتماعی و اقتصادی است.

اما برای درک و شناخت بهتر موقف زن در جامعه باید سالیان زیادی به عقب رفته و گذشته پرنسب و فراز زندگی او را در طول تاریخ مطالعه کرد، زندگی زن در طول زمان با موجودیت شرایط ناهمگون جوامع دستخوش تغییرات و تحولات زیادی گردیده اهوی درین میان هرگز از انجام وظایف خویش با وجود مشکلات فراوان سربار نکرده است و قدرت سازندگی خویش را در اجتماع هر زمانی که فرصت یافته به نیکوترین وجهی تبارز داده است.

در جوامع بشری از دیر باز عرف و عادت نامطلوب و غیر منطقی سدی در راه زن و روح سازندگی او شده و مانع تبارز شخصیت و اهلیت او در مسامات مختلف اجتماعی بوده و زندگی او در چهار دیواری این رسوم محدود بود اما بایشیم قدرت ابتکار و نیروی خلاقه وی درین محدود منکوب نگردید و زن توانست نیرو و اهلیت خود را با گرداندن چرخ زندگی بخوبی نشان دهد و ابراز موجودیت کند.

امروز هم در بعضی جوامع زن بجای اینکه دوش بندوش مرد در کلیه شئون زندگی اجتماعی و اقتصادی همگام و تشریک مساعی نماید بعضا دیده می شود که گوشه انزوا برگزیده است علل آنرا باز هم میتوان در نارسایی های اجتماعی و فقر معنوی و بعضی رسوم خرافی جستجو کرد.

در عصر حاضر در جوامع پیشرفته و باتقدم از قو و دات گذشته نسبت به زن کاسته شده و برای اودامنه فعالیت های اجتماعی وسیع تر گشته است زن به خوبی

شخصیت زن

در آئینه مطبوعات کشور

تیه و ترکیب از: در

زن خوب و مادر

مهر بان باشید

دنیال نمایند و بدانند که یک میرمن خانه به مثال افراد منزل چه مسوولیت های دارد و چطور میتواند افراد منزل را تئویر نماید.

میرمن است که یک میرمن خوب و باتدبیر نسبت کسب تعلیم و تربیه مثبت و معقول اطفال خویش ورشد و انکشاف سوپه علمی آنها سعی و علاقه از خود تبارز میدهد و آنها را در راه علم و دانش تشویق و ترغیب نموده و در سبیلوی داشتن تعلیم، تربیه رانیز موکسر میداند، نسل خود گذر و فداکار در راه خدمت ب مردم و اجتماع بیار آورده و منجبت یک عنفو وطن خواه و اجتماع پرست به جامعه تقدیم میدارد یک مادر خوب میتواند نخست از همه با اطفال صمیمانه رویه داشته و یگانه رازش و محرم واقعی آنها باشد درین صورت میتواند به مرام خویش فایق آید و واقعا اگر مادری به راز اطفال خود گوش می دهد و آنها را به طور درست در کار ها رهنمایی می کند و سبب اشتباهات جزئی آنها را نادیده می گیرد. در آئینه اطفال شان کار فهم، عاقل و باتجربه پارآمده و هر کار را عاقلانه انجام می دهند اگر یک خانم خانه بمقابل اطفال خویش روش پر عطوفت را در پیش بگیرد طبعاً اطفالش چه خورد و چه بزرگ هر راز خود را با وی در میان گذاشته و به مقابل سبب و خطای خویش از مادر استمداد و معاونت می خواهد اگر مادری آراسته به این اوصاف و خصائل خجسته باشد واضح است که اطفال خود را از گودال بدبختی نجات میدهد و آنها را به راه های مستقیم و معقول رهبری و رهنمایی می کند.

برای یک مادر باتجربه شایسته نخواهد بود اگر به مقابل سبب و خطای جزئی اطفال آشفته گردد و درین راه از کم حوصلگی کسار گرفته و به آنها عقده بگیرد و هر لحظه آنرا تهدید و توبیخ نماید واضح است که اولاد هایش راز شان را با ما در شان در میان نمی گذارد و مادر را هم راز و رفیق زندگی محسوب نمی کند.

چیزیکه اسباب رشد و تکامل را در یک جامعه فراهم می سازد همانا بلند رفتن سطح دانش تمام افراد آن جامعه و متحد و متفق بودن آنها در همه امور، و شئون زندگی اجتماعیست البته افراد اجتماع اعم از زن و مرد وظیفه دارند که به منظور تئویر عامه و جلوگیری از نارسایی

طفل به محبت مادر بیشتر از غذا ضرورت دارد

های اجتماع علیه شکستن سد های جهالت و پسمانی و طرد مزخرفات و تعصبات قد علم نمایند. و از روی یک آیدولوژی معقول و منطقی آنها را کمک فعالیت رهنمایی نمایند روح مطلب اینجاست که جوانان چه زن و چه مرد ازین ناحیه مسوولیت و تکلیف های خطیری دارند مخصوصا مادران درین باره اندکی غور نمایند و وجایب خویش را طور شاید و باید ایفاء

امروز زنان در کلیه شئون و شقوق زندگی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و غیره همگام با مردان مصروف فعالیت های ثمر و حیاتی اند.

صرفه جوئی سعادت

خانواده را تضمین می کند

اجازه بدهید در این هفته شمارا به رمز صرفه جوئی که از خصایل پسندیده هرانسان و رمز عمده نظام زندگی است آشنا سازیم البته هرکس میتواند صرفه جو باشد بدون اینکه شخص خاصی گفته شود بسادیده شده که بعضی خانم عاقل و یکماهه همسر شانرا در ظرف چندروز با مصارف گزاف و خر چهای بیجا از قبیل مهمانی، سیالی و شریکی ها ، خریدن لباس های فاخر مصرف نموده ناچار برای معیشت بقیه روزها به قرض و وام دست زده و یا شوهر را مجبور به اخذ معاش پیشکی میکنند که در این صورت نظام زندگی شان از هم گسسته فرسودار و پریشان حال میگرددند که البته این روش شایسته خانهای باسلیقه و صرفه جو نیست.

لذا با کمی سعی و جدیت شما با همین معاش همسران میتوانید تمام مایحتاج ماخانه خودرا تامین نماید و حتی اندوخته های حاصل کنید. در صورتیکه يك جدول تنظیم مصارف روزانه برای خود تهیه نمائید بدین ترتیب ابتدا مصارف

از قبیل کرایه منزل، برق، تلفون، آب و غیره را ماخانه بسنجید و در یک پاکت جداگانه قرار دهید همچنان مصارف روزانه خودرا که عبارت از گوشت، نان، سبزیجات، میوه جات و غیره می باشد جداگانه سنجید و در یک پاکت دیگر بگذارید فرضا در یک روز مصرف شما ۲۰۰ افغانی و در روز دیگر ۱۰۰ افغانی است شما مصرف روزانه خودرا بصورت تقریبی ۱۵۰ افغانی حساب کنید همچنین یک مقدار پول را برای خرج مدرسه و لوازم اطفال باید تخصص داد هر گاه پس از این سنجش مقدار پول باقی مانده آنرا برای لوازم متفرقه و وسایل تفریح در نظر گیرید، فرضا شش رادر منزل از دوستان مهمان بودید وجه معین شده همانروز را پس انداز کنید و یا از مصارف روزانه از وجه معین شده کمتر میشد پول اضافی را در صندوق پس انداز تان بگذارید، بدین صورت میتوانید از بودجه معین شده تاحدی صرفه جویی نمائید بدون برای خود تهیه نمائید بدین ترتیب ابتدا مصارف

سیرت زن

زن روشنی زندگی است موجو دیست آفریننده، بهترین زیور برای زنان دانشراست به پهلوی این دانش باید واجد سیرت عالی باشند، زنان همواره گوشا هستند حس خود خواهی شان ارضا گردد ولی نیر وی دانش کما می تواند به ایشان حس غیر خود خواهی نیز ایجاد کند، خودی و خود آگهی حالتی است فرورنده و پرازنده که ایشان را بخود و حقیقت خود آگاه میسازد، برای شان وقار و عزت نفس می بخشد داورنده صفحات

مروت و مردمی میگردند. زن باتمام تجلی که در اجتماع دارد و فروغ ده زندگیست، باید قدر خود را نیک شناسد و بچهره خود وارزش خود بی برده و به اجتماع خود محبت داشته باشد و محبت خودرا در ساختن وطن قرار دهد نقش پرازنده زن در اجتماع امری است مسلم ، بشرط آنکه از نشئه و نزع خودی بر خوردار باشد و بداند که اوست که مردم ساز است و آفریننده و زندگی آفرین .

پس لازم است زن عواطف عظیم خودرا در ترتیب اجتماع آینده بگمارد.

دختران امروز که مادران فردای کشوراند چه بهتر اگر از همین اکنون خودرا به زیور علم و دانش آراسته سازند.

از مسعود فارانی

زن

زن ستاره ایست که در قلب کره خاکی درخشید، مر وایرید های باشان زندگانی انسانی را جمع کرد و چون حمایل در گردن سیاره ها آویخت و آنگاه نامش را اجتماع گذاشت.

این حمایل در آغاز بی رنگ و ساده جلوه می کرد. ولی آهسته آهسته از چشمه های عواطف انسانی زن رنگ گرفت و رشته های ناگسستنی آدمی به میان آمد افق روشن شد و هر آن به زیبایی و عظمت اجتماع کار کرد تا اینکه

تو فانهای عظیم جهل در طول قرون ری را دست و پا بست و از حمیل که خود ساخته بود بدور نگا هتس داشت اما باز هم او از تلاش نه ایستاد و در راه آبادی کره خاکی و ویران با وجود اسارت سهم گرفت تازمانیکه جهل بشری جایش را به آسمان روشن دانش سپرد و آنگاه ایسن مظهر مهربانی ها و بنیان گذار محبت انسانی رادر طارم ملکوتی کار در راه آبا دی اجتماعات حصه دادند باز هم سیاره ما عصر شکوفائی خود را خواهد دید.

محمد نادر مقل

تلاش زنان جهت پیروزی

این موضوعی است که زمانه آنرا به خط زرین در کار نامه های بزرگ ثبت تاریخ کهن کشور مانمود و برای اولین بار در پرتو احساس رهبر انقلاب ما، زن افغان از عقب حصار ها آهسته، آهسته قدم به بیرون نهاد و راهش را در اجتماع باز کرد او توانست از قید اوام و خرافات رعایی یابد و طلسم هارابشکنند و بدور افکند و

دوشادوش برادران خود به امور اجتماعی و خدمت به وطن دست به کار شود .

زنان افغان در دوره و باداشتن شرایط مختلف زندگی در ترقی و تعالی کشور و در پیشبرد امور روزانه اجتماعی و فامیلی سهم فعال داشته و دارند ولی گاه این جدوجهد و این بقیه در صفحه ۴۸

دمنت بار ژبازه

ولی دینخواه عمر درانو

په نسبت زیادتدی؟

به اوسنی نری کبسی چه علم او تکنالوژی له بر کته دژوندانه به بولو چارو کبسی یورون بدلون را غلی دی خوک دانه شی منلی چه بنخو ته دی دپخوا به خیر یو ضعیف او لطیف جنس و وایی او که چیری به نری کی ضعیف او کمزوری جنس موجودوی نو بنایی چه نارینه و ویه طبقه کی ولیدل شی نه به بنخینه طبقه کبسی زمونر ددغی مدعا دلوت دپاره به بل داسی قانع کوونکی دلیل نهوی موجود. دمثال په ډول که چیری د فرانسسی هیواد به نظر کبسی ونیسو نو په هغه هیواد کبسی به هر وسلو نجونو کبسی یو سلو شپیر کوچنیان په نری کبسی سترگی خ لاصوی خوداچه دنارینه طبقی دمر گت او مرینی معا فلی بکبسی دبنخو به

نسبت زیاتی دی نود مدام دپاره به سلو کبسی یو بنخو س بی ارو مرو بنخی به شمیر کبسی راخی او په سلو کبسی نه خلو پبنت بی دنارینه و و طبقه ده

به زړه پوری خوداچه چه به هغه هیواد کبسی چه هر خومره دبنخو دخنونی بانی دخزان سره مخا منخ کیری به هغه اندازه بی اثر وی او مقاومت هم زیاتیری دشیپتو نه به زیاتو کالو کبسی دمرگی خو لسی یوازی نرانو ته وازی وی خو دو یا کلنی نه به زیات عمر کبسی بنخینه طبقه دمر گت سره لاس او گریوان وی چه تر سل کلنی پوری عمر واری اوداسی نارینه به مو ډیر کم لید لی

«نوریا»

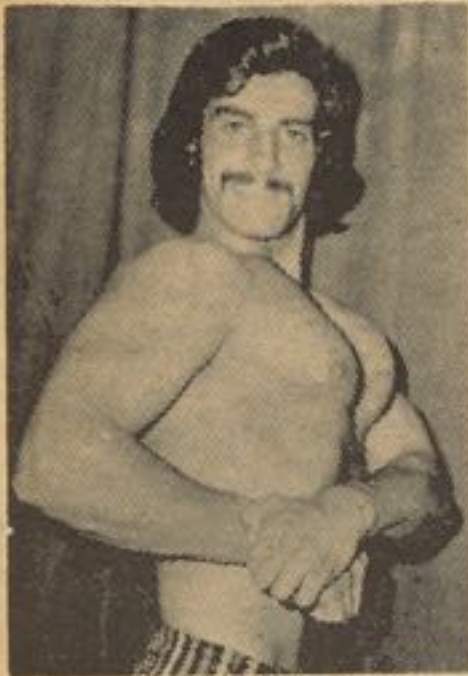
حبیب الله غفوری

با اندام زیبایش

بناغلی حبیب الله غفوری که جوان خوش بنا بود. این اندام خوب است در ورزش مسابقه بزرگ است به روی سن ظاهر شد. او در حالیکه خنده به لب داشت به نمایش دادن اعضای مختلف وجود خود در سه مرحله آغاز نمود که بعد از ختم نمایش ورزشی جدول نمرات نامبرده در کلاس سوم مقام دوم را حایر شد که این موفقیت برای او در چنین مسابقات بسیار اول خیلی ارزشمند و قابل قدر تلقی شده است.

این قهرمان جوان که گرم در او جگر و شادمانی خود قرار داشت با همان خوشی و شادمانی اش دعوت خبرنگار هارا جهت گفت و شنودی در مورد موفقیتش قبول نموده به جواب پرسشی گفت: ذوق و علاقه زیاد به ورزش البته به صورت عموم داشتم زمانی متوجه شدم که وجودم برای فرا گرفتن این ورزش خیلی مساعد است و از جانبی رقابتم استعداد مرا درین ورزش زیاد تر میدیدند و مرا تشویق میکردند.

باید علاوه کرد درین ورزش کسی مریسی و استعداد نبود جز ذوق و استعداد .
او قبل از اینکه این ورزش را دنبال کند همیشه از جریان مسابقات ورزش دیدن میکرد این دیدن ها ذوق و استعداد او را اضافه تر ساخت

بناغلی غفوری

وراء میدان های فوتبال را جهست تبارز دادن استعداد خود در پیش گرفت و مدتی این ورزش را دنبال کرد ولی استعدادش چندان تبارز نکرد او ناگزیر شد به مشوره و تشویق دوستان و مساعد بودن وجودش راه ورزش زیبایی اندام را پیش گیرد و استعدادش را از زیبایی کند مشق و تمرین این ورزش را با علاقه مند فراوان شروع کرد در مدت کوتاهی خود را در ردیف بهترین ورزشکاران زیبایی اندام قرار داد .

ورزش

کاندیدان تیم منتخب

پهلوانی

کمیته اولمپیک برای مساعد ساختن زمینه مسابقه آن عده پهلوانان را که خیال عضویت در تیم منتخب پهلوانی داشتند یک سلسله مسابقات را با اشتراک پهلوانان تیم منتخب روز دوشنبه ۳ قوس فراهم نمود و شانس مسابقه را با آن عده پهلوانان داد تا آنان با تبارز دادن اهلیت لیاقت و استعداد شان قناعت خود را حاصل کنند.

و با ست او لیمیک قبلا یک عده را به اساس دایر ساختن یک سلسله مسابقات به حیث تیم منتخب انتخاب نمود و آنان طبق پروگرام مرتبه امرینات شان به صورت درست و اساسی تحت نظر متخصصین داخلی و خارجی از سر گرفتند .
اعضای تیم منتخب پهلوانی در دومین جشن جمهوری کشور با پهلوانان کشور های اتحاد شوروی و ایران که در مراسم تجلیل دومین جشن جمهوری بنا به دعوت کمیته اولمپیک به کشور آمده بودند یک سلسله مسابقات دوستانه را انجام دادند که نتایج مسابقات شان قناعت بخش بود .

کمیته اولمپیک درین اواخر فیصله نموده تا آن عده پهلوانانیکه خیال عضویت در تیم منتخب پهلوانی کشور دارند شانس مسابقه را با آن عده پهلوانانیکه قبلا انتخاب شده اند نیز بدهد .

روی این مفکوره کمیته اولمپیک روز دوشنبه یک سلسله مسابقات پهلوانی را بین پهلوانان کاندید تیم منتخب و اعضای تیم منتخب در سالون ورزشی عقب امریت نندارتون ها آغاز نمود .

درین مسابقات آن عده پهلوانان سهم گرفتند که از نگاه وزن و تکنیک و تخنیک فن پهلوانی در ردیف پهلوانانیکه قبلا انتخاب شدند قرار داشتند .

همچنان کمیته اولمپیک قبلا از آغاز این مسابقات برای تقسیم نمودن ورزشکاران که اشتراک میکردند خصوصیات این مسابقات را خیر داده است درین اقدام صرفی به خاطر انتخاب خوب در وقت کم صورت گرفته است زیرا داوطلبان همچو مسابقات خیلی زیاد بوده البته وقت کافی میسر نیست تا تماما پهلوانان در چند روز متواتر با یک عالم مشکلات مقابل یکدیگر قرار گیرند درین مسابقات به کسانی شانس شرکت داده شد که از نظر وزن سابقه ورزشی تاکتیک و تخنیک و ورزشی پهلوانی چیزی اندوخته باشد .

همچنان هیات موظف با در نظر داشت شرکت پهلوانان کاندید تیم منتخب اهلیت ، لیاقت و استعداد آنان را نیز از زیبایی نموده در صورت امتیاز بیشتر حق شمولیت را به تیم منتخب پهلوانی به عوض پهلوانانیکه قبلا انتخاب شده اند داده میشود .

فرايزر خيال ندارد در ننگ را ترك گويد

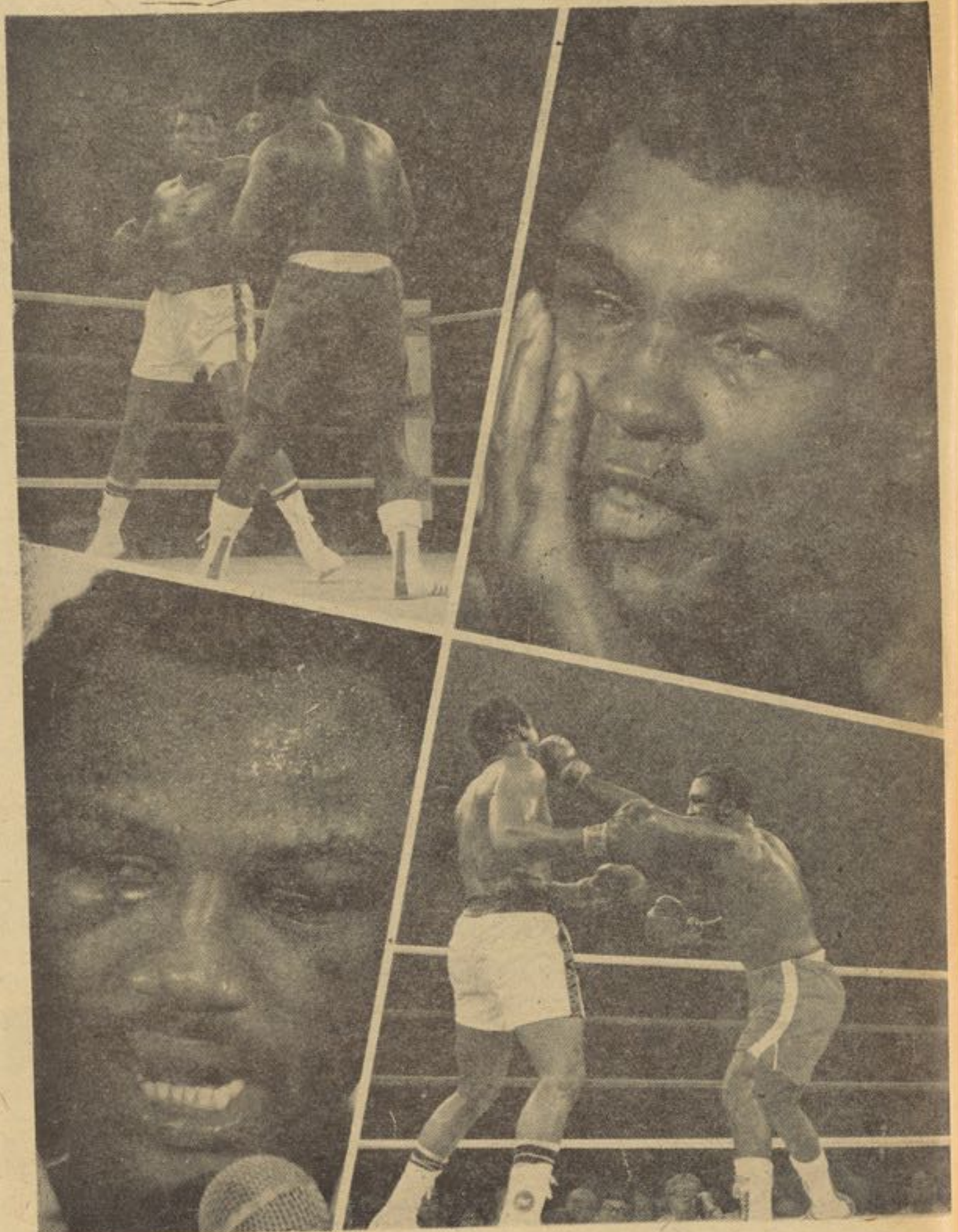
جاپان مايل نيست ميزبان مسابقات سال ۱۹۷۸، آسياي شود

کميته اولمپيک جاپان اخيرا اعلام داشت کميته اجرائی فد را سيون بازی های آسياي در ۷ ر ۸ دسامبر دريکی از کشور های جنوب شرق آسيا تشکيل جلسه ميدهد تا محل برگزاري هشتمين دور مسابقات در سال ۱۹۷۸ را تعيين کنند .

کا تسوجی از جاپان و عضو کميته اجرائی فدراسيون بازی های آسياي گفت: جا بيکه با پيد مسابقات برگزار می شود به کشور های عضو اطلاع داد که پيشنهادهای میزبانی برای برگزاري اين مسابقات تا سی نوا مبر از سال شود .

قرار بود مسابقات آسياي ۱۹۷۸ دريکی از کشور های جنوب شرق آسيا برگزار شود ولی آن کشور به علت مشکلات مالی از برگزاري اين مسابقات معذرت خود را به کميته اجرائی فدراسيون بازی های آسياي پيش کرد .

کشور جاپان که عضو همين کشور ها است پيشنهادهای درين مورد اخذ داشت که بايد مسابقات آسياي را در سال ۱۹۷۸ برگزار کنند ، آنان علاوه بر اینکه قبول نکردند اضافی نمودند که مسابقات آسياي ۱۹۵۸ را برگزار نموده بودند . از برگزاري مسابقات ۱۹۷۸ معذرت خواست .

ضربات مشت حر یف نازا حت شده بودم زیرا در رینگ يك بو کسر وقتی مشت میزند باید مشت بخورد .

فرايزر در باره احتمال انجام مسابقه ديگر با علی گفت : مردم مايلند که مسابقه چهارم را نیز تماشا کنند خودم نیز به انجام چنين مسابقه علاقمندم .

گفته بود که حاضر است چارمين بار با علی روبرو شود .

فرايزر گفته است من خيال ندارم خود را شکست خورده و مایوس پندارم آرزو مندم به مسابقات بوکس و تمرينات خود در هر شرایط ادامه دهم .

فرايزر در مسابقات که با علی در فليپين انجام داد صورت او به کلی متورم و اغشته به خون شده بود

مر بی فرايزر که سلا متی وی را در خطر میدید به او توصیه نموده بود که از ادامه مسابقه خود داری کند .

فرايزر در باره اين تفهيم و توصیه مر بی اش گفته من به تشويق او احترام می گذارم زیرا آنان از مشت خورد نم سخت نازا حت شده بودند البته خودم هم از اثر وارد شستن

به تعقيب شکستی فرايزر از کلی که در ۳۰ سپتامبر در مانيلانصيب شده او خيال ترک گفتن بوکس را ندارد

قهرمان قبل جهان که با پیروزی اش بر محمد علی در سال ۱۹۷۱ - جهانيان را به حیرت انداخت و سپس در سال ۱۹۷۴ با امتياز از علی شکست خورد و لقب جهان را نیز از دست داد وی به خبرنگاران

بروس بیاد می آورد

لاندو میگوید:

«روزهای عجیبی بودما همه به چون جوانی مبتلا بودیم. اینجا انسان را بیادلیور پول پیش از به سیرت رسیدن بیتل های انداخت (عوض ۱۰ دالر که کار راز ساعت ۸ شب تا صبح دوام می یافت آهنگ مینوا ختند»
 باین عاید هیچ کسی نروت جمع کرده نمی توانست در سال ۱۹۷۰ اسیری پارک مرکز تجمع جوانان عیبا نگر بود خود اسپرینگستین میگوید (این محل روبرو ویرانی میرفت وما هم بان یکجا بزمن فرو میرفتیم) فقط در کافه های محقر، اینان میتواستند آهنگ های ساده را بنوازند. خودشان میگویند (در آن وقت از موسیقی نفر ت داشتیم. در روزنامه ها میخواستند که موسیقی را از چقدر مسخره است. برای ما جهان ناملوس به نظر می آمد مواد مخدره استعمال نمی کردیم و سعی نه داشتیم عادت بد کسب کنیم.)

در فابریکه ای که پرو سگار می کرد مرد دیگر ی بنام مایک اپل همکاریش بود که آهسته آهسته به نبوغ اسپرینگستین در موسیقی پی برد و گاهی او را به نیویارک دعوت می کرد.

اپل هم چنان جان ها میوند رئیس کمپنی ریکارد گیری کولمبیا را نیز دعوت کرد. هاموند با آرامی به صدا ی پرو سگوش داد و کمتر از ۲۴ ساعت با او قرار دادی بست. پیش از آنکه اولین آلبوم ریکارد های اسپرینگستین نشر شود شهرت برای دست و پای شد. در این موقع آهنگ معروفی اثری ویلیام به نام (خون، شرک و اشک) نشر شد. بود او به هاموند تذکار داد که (این ها بازنده اند و تو هم روزی برای تیلفون خواهی کرد و بیادت خواهیم داد و روز دیگر که همه چیز را از دست بدهی اپل تو را بسوی نیستی میکشاند.)

ولی اسپرینگستین و اپل همدیگر را خوب می شناختند و موافقه کردند که بروس و گروهش برای کس دیگری نسراید. بعد از کمی تلاش اولین بار ظاهر شدن در شیکاگو نام برو س با عناوین کلان در روزنامه نشر شد هنوز فاصله زیادی ضرور بود که طی شود.
 برای دو سال اسپرینگستین سرا سر کشور را زیر پای گذارد و شهرت تشرافی طی دادن کنسرت های مختلف به همه جا رساند. با آغاز سال گذشته بود که جان لاندو کاشف گروه رولینگ ستون بر مجموعه ریکارد های بروس نقد جالبی در روزنامه هانوست. و در آن تذکار داد که (آینده موسیقی را، اند رول به وجود اسپرینگستین بستگی دارد) دروازه های کمپنی ریکارد سازی کولمبیا برویش باز شد و اسپرینگستین پس از نه ماه تلاش مجموعه (تولد برای فرار) را ساخت.

«بروس تمرکز هنری جالبی دارد در زیر قیافه مجبوش قوی ترین اراده ها که تاکنون من دیده ام نهفته است و به همین دلیل اگر چیزی که به خواهد نکند میتواند انجام دهد»
 اسپرینگستین از ساعت ۳ بعد از ظهر تا ۶ صبح و بر خسی اوقات بیست و چهار ساعت بدون توقف کار می کرد.

و در برخی موارد آهنگ را سریع میسراید چنانچه آهنگ (دیدار در دریا) را در نظر کمتر از یک ساعت ساخت.

شعر این آهنگ چنین است:

(دریچه باز شد

خش خش لباس ما را داشتیم

مثل اینکه با آهنگ رادیو پی میرقصید.

آهنگ فراق شنیده میشد که من هستم و تنها

ترا میخواهم مرا از خود مران

نمیتوانم هجران و تنهایی را تحمل کنم

دیگر پای بروس در سالون های بزرگت موسیقی باز شد و گاهی بدون دلیل نمی سراید چنانچه یک ماه پیش کانسرتی که قرار بود در استدیوم ده هزار چوک ماری لند که تکت هایش فروش شده بود بسراید قطع کرد سیل پول بسویش روان شد. او هفته ۳۰۰ دالر مسی گیرد و این مقدار را اپل و اعضای گروه نیز دریافت میکنند.

بدنبال اوسال های قرض و بدبختی وجود دارد که آنرا باید بپردازد.

او در مور دیول چندان علاقه ندارد. هاموند میگوید: (در تمام سال های زندگی سوداگریم او یگانه کسی است که توجه کمتری در مورد پول دارد) او بسیاری مواقع در اپارتمان ساده ای در بخش شرقی منهاتن زندگی میکند. او به لباس و آرایش پابندی چندانی ندارد. به گوش چیش حلقه طلائی اویزان کرده و شکل کولی هارا برویش میدهد.

فال حافظ

در هر روز از هفته که میخواهد فال بگیرد به تصویر بالا توجه نموده یک حرف از حروف ام خود را انتخاب کند و آنرا از دایره بزرگ پیدا نماید. (فرقی نمی کند که حرف اول باشد یا دوم باشد یا نهم) در زیر همان حرف مثلثی قرار دارد که دارای خانه های سفید و سیاه میباشد و در داخل خانه های سفید آن سه عدد ثبت شده است از آن سه عدد هر کدام را که دلخواه شماست انتخاب کنید و آنگاه به همان شماره در زیر نام همان روز از هفته مراجعه کنید و جواب خود را از زبان حافظ شیرین سخن دریافت نمایید.

مثلا روز یکشنبه حرف چهارم نام خود را که میم است انتخاب و از جمله سه عددی که در زیر فوس مربوطه به این حرف دیده می شود بیت ۷ را اختیار نموده اید. باید به بیت هفتم روز یکشنبه به اشعار صفحه مقابل مراجعه کنید و بخوانید لسان اللقیب بشما چه می گوید!

جمهوریت لبنان

است که در آن سوسیالیست ها که از طرف مسیحیان مارونیست حمایت میشوند در حال فعالیت فوق العاده دیده میشوند و ۶ ماه میشود که اوضاع عمومی این کشور را آشفته ساخته اند مخصوصا شهر زیبای بیروت را که حیثیت یک بازار تجارتي آزاد و مهمی را در شرق میانه داشته و از همین لحاظ شهرت بین المللی را کسب کرده بود دستخوش حوادث ناگواری ساخته است و آنرا یک شهر متروک و مخروبه ای مبدل کردند.

خسارتیکه از این ناحیه بیکر اقتصادی و صنعتی لبنان درشش ماه اخیر توجه شده است از ملیونها پوند استرلنگ تجاوز میکند این جنگ و خونریزی بیش از ۴۰ هزار نفر را بیکار، مراکز تجارتي و صنعتی لبنان را منهدم و عاطل ساخته است. و هنوز هم در شهر آشفته بیروت تصادماتی بین دسته های متخاصم ادامه دارد.

این جنگ در حقیقت یک جنگ اجتماعی بوده زاده ای تفاوت فوق العاده بین مکتب و عربیای نادار میباشد. گلوله در جاده های بیروت و شهر طرابلس مسلسلها بصدا درآمده و همه روزه تلفات جانی بوجود می آورد. هدف اصلی این همه شور و اغتشاش توأم با کشت و خون و اخراج اسرائیلی ها از مناطق اشغال شده عربی میباشد.

اکنون دولتیان گروه سیاسی در فعالیت و فتنه بیکار است زندگی ساده را پیش می گیرد خودش میگوید: ((من مسرد دارای زندگی بلان شده نیستم آدم روی هیچ چیز در این زندگی حساب کرده نمیتوانم. من هیچ توقعی ندارم. و هیچگاه نا امید نیستم من اگر روزی آهنگ نسازم احساس گناه میکنم))

او زندگی ساده ای را میگذراند و به جان سنت های ساده پس کوچه ها پابند است او نماینده غیر رسمی نسل کنونی امریکا است و از زندگی جرق و برق خسته شده است

پایان

فناك حافظ

شنبه

- ۱- زلف بر باد مده تا ندهی بر بسادم
- ۲- می مغور با همه کس تا نخورم خون جگر
- ۳- زلف را حلقه مکن تا کنی در بندم
- ۴- یار بیگانه مشو تا نسری از خویشم
- ۵- فاش می گویم و از گفته خود دلشادم
- ۶- طاهر گلشن قدم چه دم شرح فراق
- ۷- سایه بردل ریشم فکری کنج روان
- ۸- بنده عشقم و از هر دو جهان آزادم

یکشنبه

- ۱- ندارم دست از دامن به جز در خاک و آن دم هم
- ۲- دیشب به سیل اشک ره خواب می زدم
- ۳- روی نگار در نظرم جلوه می نمود
- ۴- گرچه افتاد ز زلفش گوهی در گامم
- ۵- امروز مکش سر ز وفای من و اندیش
- ۶- مرا عهدیست با جانان که تا جان در بدن دارم
- ۷- خدایای رقیب امشب زمانی دیده برهم نه
- ۸- زان شب که من از غم بدعادت برآدم

دوشنبه

- ۱- کجا روم چکنم چاره از کجا جویم
- ۲- بدرد عشق بساز و خموش باش حافظ
- ۳- شرمم از خرقه آلوده خود می آید
- ۴- که برو وصله بصد شعبده برآسته ام
- ۵- ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست
- ۶- از لبای خودم این نکته خوش آمد که به جویم
- ۷- هر چند عرق بحر گناهم ز صد جبهت
- ۸- هر چه آغاز ندارد نپسد یرد انجام

سه شنبه

- ۱- عیبم مکن به زندی و بدنامی ای حکیم
- ۲- شب صحبت غنیمت دان و داد خوشدلی بستان
- ۳- در حریم عشق نتوان زدم از گفت و شنید
- ۴- زانکه آنجا جمله اعضا چشم باید و گوش
- ۵- چو بر شکست صبا زلف غیر افشانش
- ۶- یار و یار این نوگل خندان که سپیدی به منش
- ۷- دور باد آفت دور فلک از جان و تنش
- ۸- می سپارم بسو از چشم حسود چمنش

چهارشنبه

- ۱- زکوی می کند دوش بدوش می بردند
- ۲- سحر ز هاتف غیب رسید مژده بگوش
- ۳- فکر بلبیل همه آنست که گل شد یارش
- ۴- گل در اندیشه که چون عشوه کند در کارش
- ۵- بلبیل از فیض گل آموخت سخن و رنه نبود
- ۶- این همه قول و غزل تعبیه در منقارش
- ۷- هر کجا هست خدایا به سلامت دارش
- ۸- دلبرایی همه این نیست که عاشق بکشد

پنجشنبه

- ۱- صوفی سرخوش ازین دست که کج کرد کلاه
- ۲- دل حافظ که بدیدار تو خورم شده بود
- ۳- نظر کردن بدرویشان منافی بزرگی نیست
- ۴- سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با هموش
- ۵- فرخنده باد طلعت خوبت که در ازل
- ۶- بیرونه اند بر قد سروت قیاسی ناز
- ۷- درین مقام مجازی به جز پیاله مگیر
- ۸- ای سروناز حسن که خوش میروی به ناز

جمعه

- ۱- به عزم توبه نهادم قدح ز کف صد بار
- ۲- میل رفتن مکن ای دوست دمی با ما باش
- ۳- حافظ آراسته کن بزم و بگو و اعظ را
- ۴- که بین مجلسم و ترک سر منبر کن
- ۵- چه فتنه بود که مشاطه قضا انگیخت
- ۶- دوش در حلقه ما قصه گیسوی تو بود
- ۷- و اندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند
- ۸- رفیق عشق چه غم دارد از نشیب و فراز

فعل وید یعنی دانستن مشتق است و در اصطلاح انرا (دانایی مذهبی) یا (دانش مقدس) تعبیر میکنند. که این تعبیر ناشی از معنی های سرود هاست زیرا سرود های ویدا بیانگر سوروشع و مظهر بیان ناپذیر امیال درونی تازاد ارین بود و از انروست که امروز قدیم ترین مثل شتون وشعا یر اریایی هاست ساخته شده اند این سرود ها بر مبنی نخیلات و در قالب موزون ترتیب کلام یعنی شعر سرود ده اند (۱) و دلیلی که بایست منشا آیت سرود هارا در افغانستان قرار داد خیلی روشن و مبرهن است و آن معلومات تاریخی و شواهد جغرافیایی است که از سرزمین اریایی برای ما به ار مغان آورده است و قسمت اعظم کوهها سدريا ها و سرزمین های که در سرود ها مندرج است اکثر درخاک فعلی افغانستان قرار دارند که تذکر هر کدام انها سخن را بدراز میکشند لذا به یقین میتوان گفت که مبدأ اصلی سرودها شمال و جنوب هندوکش می باشد .

مذاهب

آریایی

(۳)

باور کرده نمی تواند که زبان یگانه واجبی بتواند از عهده چنین توضیحات جغرافیایی و محیطی یک سرزمین نا آشنا آبدیده تر بدآید. در حالیکه وقایع تاریخی و اماکن جغرافیایی آریانا (افغانستان قدیم) در قسمت مزبور اوستا مندرج بوده و آنها را توضیح میدهد . که آن عبارت از (۱۶) قطعه زمینی است که اکثر آن در افغانستان کنونی موجود است .

بنابر علل فوق باید اظهار کرد که نظر (پروفیسور براون) در مورد زبان اوستایی که اطلاق نام بلخی را به آن ناپسند میگویند ناوارد بوده و کدام ریشه منطقی ندارد، زیرا موصوف بلخ را در شمال شرق سرزمین اوستا قرارداده و از در بایجان را مبدأ اصلی این زبان میدانند (۳) نگارنده در مورد مبدأ اصلی زبان اوستا کدام نظری ندارد . اما در باره اینکه (براون) معتقد است که بلخ در قسمت شمال شرقی سرزمین اوستا قرار داشته - باید گفت که اصلا در تحقق و نظر موصوف سرزمین اوستا مجهول است و اگر کانون آریانا (بلخ) را سر زمین اوستا نگویم پس چه زمینی این افتخار را حایز خواهد بود . و سرزمین اوستا چه مقبومی را ارائه خواهد نمود. سرزمین اوستا باید به سرحد کمال رسیده و مسیر تکامل خود را طی همان خطهای گفته شود که زبان اوستا و دین اوستا و تمدن در آن سر زمین بسط و گسترش یافته و در آن سر زمین تکامل خود را طی کرده که این امتیاز را به جز تلخ هیچ زمین دیگری در روند تاریخ ندارد و کلیه تاریخ نگاران به این عقیده اند که زردشت از بلخ به اشاعه مذهب خود آغاز کرد و بلخ سبب بسط و گسترش مذهب اوستا در اطراف و اکناف جهان معلوم گردید. بعضی از نویسندگان زبان اوستا را (زند) تعبیر کرده اند و حتی (زند) را (زبان بکر یانی قدیم) گفته و برخی عقیده

دارند که اوستا با همین زبان نوشته شده است (۲) که این نظریات بکلی نادرست بوده و از نگاه (براون) (۳) قابل تردید و انکار است . زیرا زردشتی است که به اوستا نوشته شده بود. زیرا تفسیر اوستا ناگزیر از روزگار اشکانیان آغاز شد . اما آنچه از تفسیر اوستا امروز در دست داریم همه بزبان پهلوی است که عهد ساسانیان رایج بود . بنابراین (زند) کدام زبان بالیچه ای نیست . زردشتی کلمه ای است که از لغت (ازنتی) که به معنی شرح و بیان و گذارش است مشتق شده است و از اینکه می گویند قبل از هجوم اسکندر تفسیری بر او ستا نگاشته شده بود که آن تفسیر نیز در حمله اسکندر توام با اوستا دستخوش نابودی گردید و بعد ها در عهد اشکانی حیثیکه روحانیون در صدد گرد آوردن اوستای فقدان شده برآمد و آنرا بدست آوردند تفسیری آرنانزیه همین نمط فراهم کردند (۱) آنقدر نظر موجه نیست . بنابر عوامل فوق ثابت گردید که (زند) نمی تواند اوستا باشد . لذا این زبان خواه مبدأ اصلی آن بلخ باشد و یا جای دیگر زبان است که از شعبات زبان اصلی آریا ن ها بوده و کتاب اوستا به آن تحریر یافته است و همانطور یکه نمی توان آنرا زند دانست بلخی بودن آن نیز خیلی هانا پسندیده نیست .

زیرا بلخ اگر مبدأ اصلی آن نباشد کانون تربیه و تطور و مرکز اشاعه و گسترش آن است که این واقعیت مسلم در نزد کسانی که زردشت را شناخته و با دین اوستایی معرفت داشته باشند امکان ناپذیر است . کلمه اوستا در کتیبه های برسیبولیس (تخت جمشید) که یادگاری از عهد دودمان هخامنشی ها بوده و به کُرس

(۳) ص ۱۲۲ ج ۱. تاریخ ادبیات ایران سعید نفیسی .
(۲) ص ۱۲۲ ج ۱. تاریخ ادبیات ایران تالیف براون ترجمه علی پاشا صالح .
(۴) ص ۹ و ۱۲ مقدمه برهان قاطع به قلم بورناتو .
(۵) ص ۹۷ تاریخ ادبیات ایران به قلم فارسی تالیف دکتر محمد معین .

قدیم نگارش یافته است (ستون چهارم سفر ۶۴) (۲). بنام (اوستا) ثبت گردیده و در پهلوی آنرا بصورت (اوستاک) (دارمستسر استاک) ضبط گردیده و در سریانی (اوستاکا) و در عربی (اوستاق) تحریر یافته است و باین تعبیرات مختلف معنی آن نیز از دیدگاه دانشمندان متفاوت است بعضی آنرا (متن اساسی) و برخی به تبعیت از کلمه (اوستاک) آنرا قانون و عدهای هم به معنی (کمه کردن) و نگاهداری کردن) ثبت شده اند که احتمال دارد یکی از این تعبیرات باصل معنی آن وفق داشته باشد. اما نباید ناگفته گذاشت که (دالا) یکی از اوستا شناسان باین عقیده است که احتمال دارد اوستا از کلمه (وید) به معنی دانستن مشتق شده است و مراد از آن (معرفت و خردمندی) است (۳) لیکن اوستا به هر تعبیر و توضیح که ایجاد شده واضح آن زردشت حکیم فرزانه و دانشمند مدبر بلخ گزین است و این را در مرد بزرگ یشت سیزدهم (فروردین یشت) به خانواده اسپه پیوند بلا فصل نژادی داشته و ساسان (با رادانا) یعنی پشداد یا ن بلخ بوده است این مصلح برانزده اساس دینانی را در باختر پی ریزی کرد که بر مبنای پیکار دو قوه ای متضاد (خیر و شر) - تاریکی و روشنی - (آهورا مزدا و اهریمن) طرح شده بود و دیانت موصوف بنابر توافقیکه بین ویدا و اوستا موجود است از میتود ها و پرنسیپ های فلسفی و اجتماعی و کلتوری عصر ویدی نیز متأثر می باشد. و زردشت از مزه سرود آنچه را که موافق زمان خود و جامعه آریانا یافت اتخاذ کرد بعضی را توضیح و قسمتی را تبدیل و حصه ای را حفظ کرده و فکر تازه و جدید بان مضاعف نمود (۱) .

این مبله که زردشت چه وقت را در راه نیل باین هدف بیروز گردید درست معلوم نیست و اما از زمانیکه باشد بازم نمی تواند از قرن یازده پیش از میلاد (۱۱۰۰ ق . م .) به بعد تصور شد. وی کتاب خود را بقول (صبری و تعالی) « برای گشتاسب تقدیم و موصوف امرداد تا آنرا باب طلا در پوست «دوازده هزار کاغذ» تحریر نماید که این قول نمی تواند موثق باشد و هم حقیقت آن بنابر مفقود بودن اوستا اصلی که زردشت آنرا در بلخ نوشته و در حملات اسکندر مقدونی به بغمارفت، مجهول است و این اوستا را می توان (اوستای باختری) (۳). نام نهاده و بر اوستا مجهول مسمی گرد گمیت این اوستا که چه اندازه بوده و چند مجلد آنرا احتوا کرده بود روشن نیست . با قیدار

(۲) ص ۱۲۳ ج ۱ تاریخ ادبیات ایران تالیف براون ترجمه علی پاشا صالح .
(۳) ص ۱۸۵ ج ۱ پاورقی برهان قاطع به اتمام دکتر محمد معین .
(۱) ص ۶-۷-۱۸۶-۱۹۷-۱۹۸ تاریخ قدیم افغانستان - احمد علی کهزاد .

(۱) ص ۱۲۹ مقدمه برهان قاطع به قلم
(۲) ص ۱۱۸-۱۱۹-۱۱۹-۱۱۹ عزیمت و تأثیر آن در ادبیات - تالیف دکتر محمد معین .

بجواب نامه

های شما

قبل از اینکه بجواب نامه‌های این هفته بپردازیم خوب است در مورد انتقاد چند کلمه خدمت خوانندگان این صفحه بعرض برسانیم.

انتقاد کردن در واقع قضاوت کردن است، برای ارزش یا بی‌ارزشی بررسی نحوه کار و طرز اندیشه و فکریکنفر که درین صورت انتقاد بایست در چهار چوب خاص و با در نظر گرفتن شرایط مخصوص صورت بگیرد. ایراد گرفتن از طرز کار یکنفر مشکل نیست زیرا به آسانی میتوان بر معایب و نواقص کسی انگشت انتقاد گذاشت، به خصوص که «انتقاد کردن» یا بهتر بگوییم ایراد گرفتن از یک دید بدبینانه صورت گیرد.

فقط وقتی میتوان طرز فکر و چگونگی کار دیگران را درست ارزیابی و انتقاد کرد که انتقاد از روی حسن نیت صورت گیرد و تعصب کنسار گذاشته شود.

غرض اینست که یکتعداد از خوانندگان مجله ژوندون اخیراً نامه‌های برای مجله فرستاده‌اند و در نامه‌هایشان قبل از اینکه در مورد بهتر شدن مجله ژوندون نظریات و پیشنهادات داشته باشند البته تیز تیغ انتقاد را بر مجله متوجه ساخته‌اند، انتقاداتی که نه شرایط کار مادر آن مد نظر گرفته شده و نه اصلاً این انتقادات از روی حسن نیت است بلکه فقط ایراد گرفتن تعصب آلوده است که امر بخش هم نیست.

مثلاً چند نفر از خوانندگان مجله نامه‌های بی‌بسیرو پای برای صفحه بجواب نامه‌های شما دارند که مجله را از دیدگاه سؤنیت به باد انتقاد گرفته‌اند و بیشتر این ایرادها بر مسایل تخنیکی و فنی مجله ارتباط

دولتی مطبوعه

شماره ۳۶

بنا غلی محمد امیر «امیر» صنف دوازدهم لیسه حبیبیه.

طی نامه مینویسند که اگر در مجله ژوندون چند صفحه آموزشی در مورد مطالب که جوانان با آن احتیاج دارند اگر در مجله کشوده شود برای جوانان مفید و موثر خواهد بود نظر بنا غلی امیر مقبول است مادر آینده سعی خواهم کرد در

پیرامون نیازمندی‌های جوانان مطالبی به نشر بسپاریم که البته در گذشته‌ها هم اینکار بطور جسته و گریخته صورت گرفته است ولی برای پاسخ گفتن به این

مسئله صفحه اختصاصی در مجله نخواهیم داشت چون در شمار صفحات اختصاصی ما افزوده می‌گردد چرا که برای جوانان دو صفحه

اختصاصی در ژوندون موجود است.

پیغله ماری نبی

نوشته‌های در مورد راز موفقیت من و مزا همین روی بازار دارند که در حال حاضر از نشر مضمون‌شان معذرت خواسته و با مید همکاری‌هایشان در آینده هستیم.

بنا غلی عبد القنی تقی

طی نامه از ما خواسته‌اند تا در مورد «گرافروشی» مضمون در ژوندون نشر کنیم تا نرخها در بازار کنترل شود البته بنا غلی غیاث، زلمی و فریدون نیز ایسین خواهش راز مجله ژوندون نموده‌اند.

باید خدمت این دوستان عرض کنیم که در گذشته در پیرامون این مسئله مقاله در ژوندون به نشر رسیده و روز نامه انیس هم درین مورد مطالبی را به نشر سپرده است.

میگیرد، یعنی برعکس‌های مجله کاغذ و چاپ مجله، صفحات بدون عکس مجله و کم بودن صفحات رنگی در مجله انگشت انتقاد گذاشته‌اند. در حالیکه در نخستین روزیکه صفحه بجواب نامه‌های شما در مجله کشوده شد مقدماتی پیرامون اینکه چگونه مجله بهتر داشته باشیم سطرهای چند نویستم و از خوانندگان خواستیم تا با در نظر داشتن شرایط نظریاتی برای بهتر شدن مجله اریه دارند نه اینکه بر ما ایراد بی‌جای بگیرند.

خوب البته در میان کسانی که برای ژوندون نامه می‌فرستند، هستند کسانیکه نظریات بسیار خوب و مقبولی برای بهتر شدن مجله دارند که البته در همین چند هفته گذشته نامه‌ها یا شایعاً همراه با جواب نشر کردیم.

حالا نامه داریم از بنا غلی محمد کبیر از پل سرخ از همان نامه‌هایی که فقط منظور ایراد گرفتن است.

آقای موصوف بدون مقدمه و تأمل می‌نویسد که چرا بعضی از پشتی‌های ژوندون مثل پشتی‌های مجلات خارجی «واژ چند مجله نام برده است» چاپ نمی‌شود؟ چرا صفحات متن ژوندون رنگی نیست؟

چرا از کاغذ بهتر برای چاپ مجله کار نمی‌گردد... غیره و غیره و این آقای انتقادچی که گپهای دیگر از همین قبیل دارد تنها نیست و درین راه و طرز انتقاد کردن بدون در نظر داشت شرایط دوستانه دارند که ما از همه‌شان دعوت می‌کنیم تا یکبار بر خود زحمتی روا دارند و شرایط کار ما را از نزدیک مطالعه بفرمایند این نکته هم بر این دوستان پوشیده نمائند که مجله ژوندون بهتر از بسیاری مجلات خارجی چاپ میشود.

محبو به جباری هنر مند تیاتر

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**